

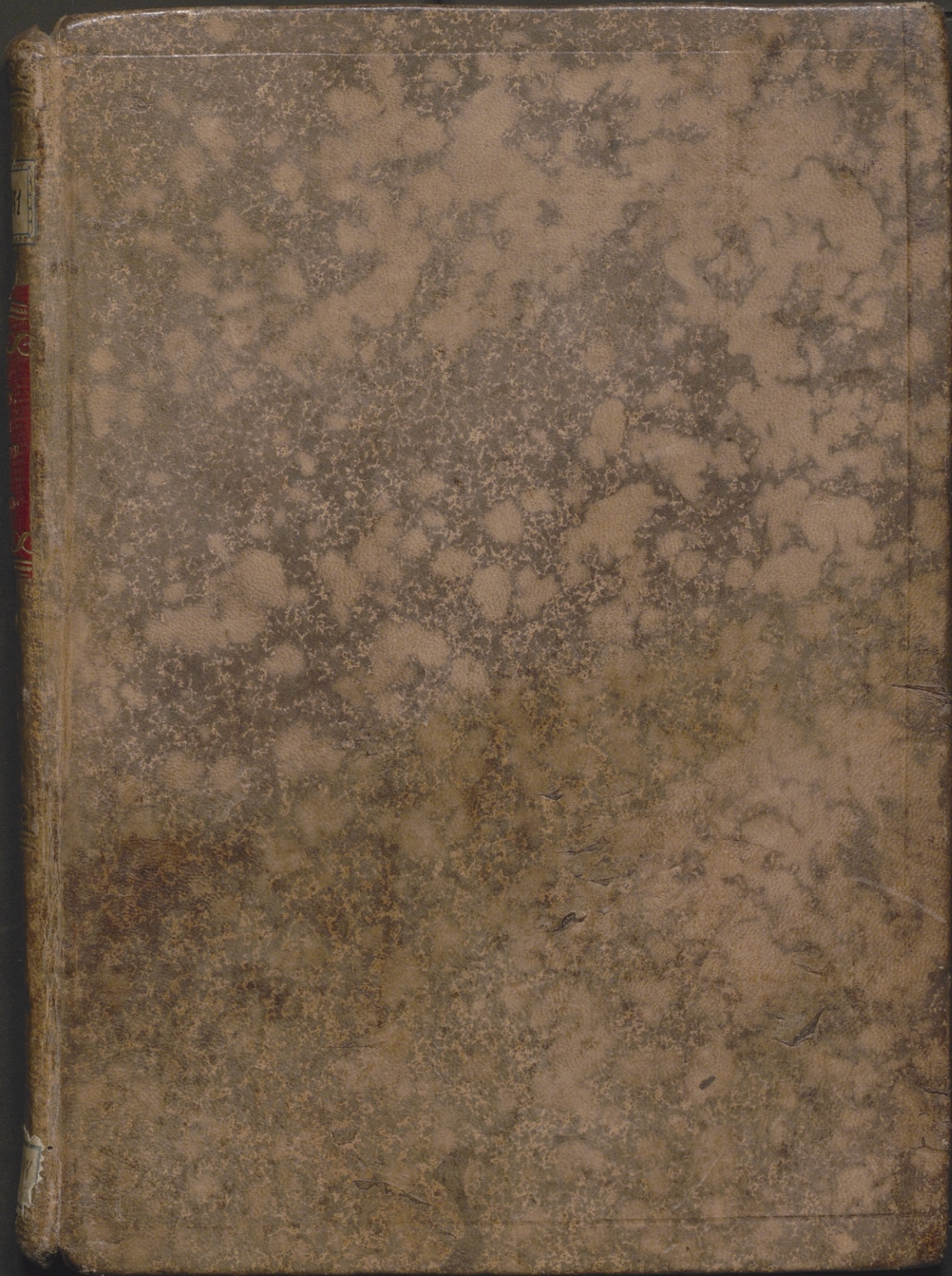
2131

CHRON.

AELEPH

IMPER.

1394

2.L-8

210 X 150

BIBLIOTECA

DEL

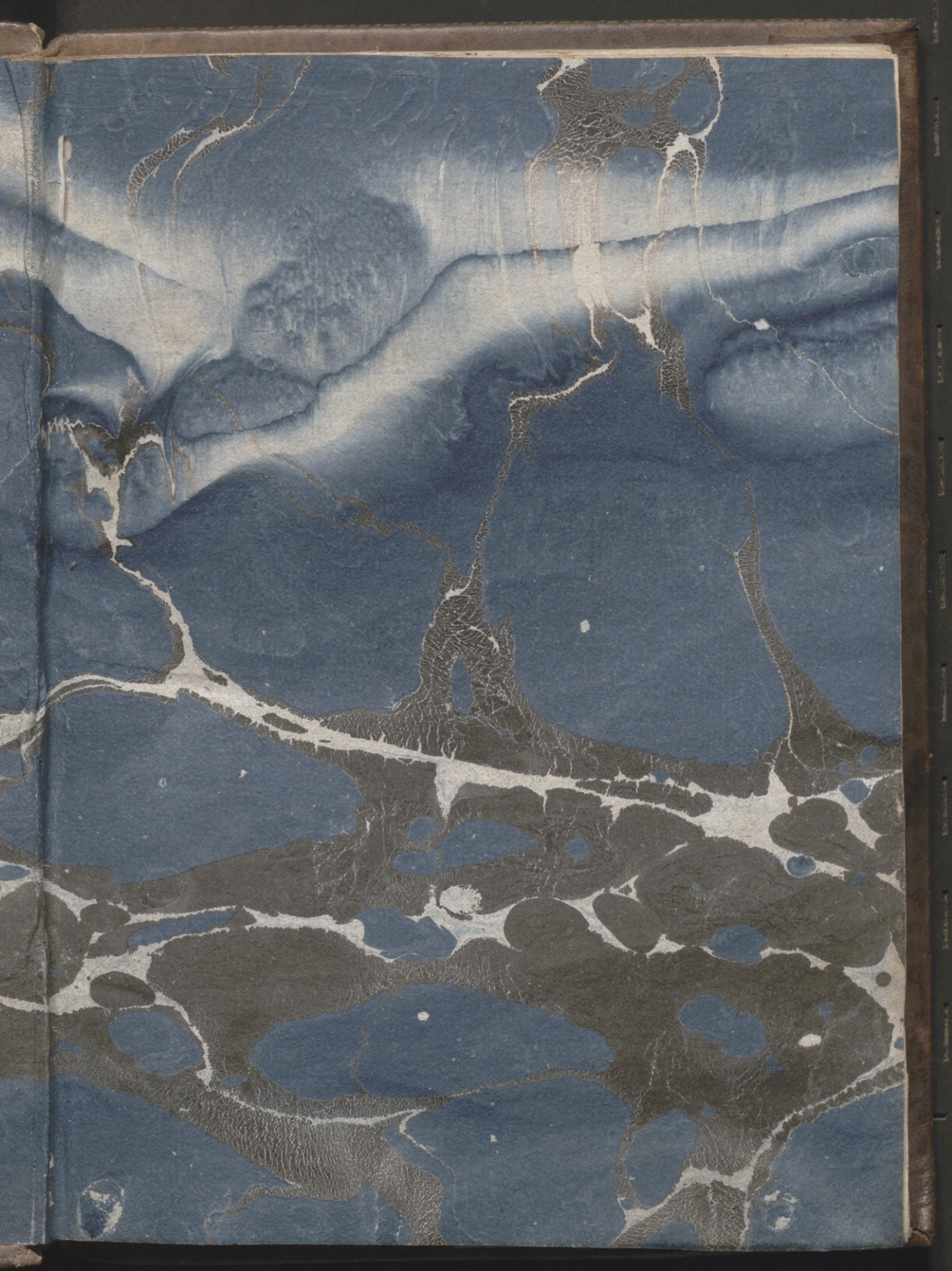
Rey N. Señor.

VII

J

5

1397

Cuenca 149

V

1711

1512

CURRICULA

ANNO 1711

(V. 2. 10. 16)

Præfatio

1711

Q. 10

21. 19. 3

2

11

INCIPIT

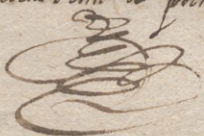
N.º 1/19.

CHRONICA ADEPHONSI IMPERATORIS

~ PREFATIO ~

QUONIAM scripte ab Historio-
graphis antiqua Sclonia, (memoriaque posterorum)
per scripturam tradita Regum, et Imperatorum,
Consulum, et Potestatum, aliorumque insignia Re-
rum facta de veteribus nova faciunt optimum
factum gesta Adephonsi Imperatoris; immo quae
Deus Omnipotens per eum, et cum eo, ut salus
in medio terra populi Christi daretur, operatu-
sus ab illis, qui viderunt didici, et audiri,
describere ratus sum a principio Regni ejus in

capitulum. Quod post mortem Regina Vraua, Ad
patri Regis, et Regina Constantina filia
sicut in sequentibus parebit, esse incepit.

LIBER PRIMUS

Notandum ergo, quod praedicta Vraua
Regina in Aera M. CLXXV. postquam re-
gnavit annis LXI. mensibus octo, diebus septem
Iulus Marij mortua est, et sepulta Legionis
civitate cum patribus suis honorifice in sepul-
chris Regum. Adolphus vero filius ejus, et Ray-
mundi Ducis, qui post eam, quasi promissum de
superis missum feliciter Deo dispensante regna-
vit, sequenti die postquam mortua est mater
ejus, jam juvenis decem, et novem annorum,
beato Iubilaei anni tempore lucente Domino
in Legionem civitatem, unde Regnum dicitur ve-
nir. Verumtamen cum fama ejus advenien-
tis adventum Legionensibus civibus nuntiavit.
Episcopus Didacus cum universo Clero, populoq[ue]
obram

Ibram cum magno gaudio, sicut Regi proce-
 rit, et ad Ecclesiam S. Maria in Regem
 hic constituto declaraverunt. Tunc post ter-
 tiam diem; recto tramite surrexit, vexillum
 deduxerunt. Tunc post tertiam diem Co-
 mes Suerius Vir in Concilio strenuus, verita-
 tis inquisitor, qui et Albricam, Lunam, For-
 donem, cum Bergidi parte, necnon Cadabiam,
 et Flavianam, Torumque usque ad ripam
 fluminis, quod dicitur Ora, et usque Cabu-
 rianam cum amicis, et parentibus suis, Ade-
 phono videlicet fratre ejus, filioque suo

Adephonsi, qui postea ab eo factus est Co-
 mes, et Rodenico Bermudez, cum Rode-
 rics Gundisalvi, et Petro Rodenico, et Petro
 Porauti, aliisque multis, quorum nomina enarra-
 re longum est, ad eum venit. Verumtamen Io-
 hannus Comes Adephonsus Iordanis Regis con-
 sanguineus Raymundi Tolosani Comitis, et
 Infantis Gelsie filia Regis Adephonsi filius
 jam cum eo erat: unde et praesens fuit. Post

multas autem collouutiones Rex ad eos, qui
ad Sue in turribus rebelles erant duos Comites,
posteros Adephonum, et Suanum cum Peda-
co Episcopo misit, dicens. Pacifici vos sus-
cipiam, et eritis magni in Regno meo si In-
mei mihi sine bello tradideritis. At illi,
qui in Turribus erant, postquam se tunc non
reddere molestia iurjurando aueruerunt, tunc
et regnare super se nolle adiecerunt; eos au-
tem eorum erat spes habens in Comite
Petro Laurentij, et in fratregus Comite Ro-
derico Gundisabri Castellani, qui quoniam po-
tius, quam pacem cum Rege esse habere male-
bant. At tunc autem die Rex cum Consulibus
Adephonis, et Suanis, alijsque sibi adhaerentibus,
et cum fortius Urbis omnibus turres expugna-
uit, et cepit eas: Tamen, qui in turribus
capti sunt provida dispensatione, et necessaria
Liberos abire permittit. Quod factum val-
de tenuit Regis inimicos. Quo audito omnes
Legionensis territorij Duces, videlicet Rodoni-
cus

4

Rodericus Martini, et frater eius Osorius, et Rademirus Fryle, qui postea ab eo facti sunt Comites et Radimiri Comes Petrus Lupi, fraterque illius Lupus Lupi Gundisalvus Pelagij Comes, Petrus Pelagij de Valderas ad eum simul venerunt, et iuxta Regis voluntatem cum eo pacificaverunt. Gundisalvo Pelagij, qui erat Dux in partibus Asturianorum ab eo factus est Comes, et omnis Asturum militia delecti, multique numerantur. Vbi Rex abiit Zamoram, et habuit colloquutionem in Ricovado cum Tarsia Regina Portuga Lensis, et cum Comite Ferdinando, fecerque pacem cum eis usque ad destinatum tempus Garcia Eneguii, qui tenebant Ceiam: Didacus Munionis de Saldania. Rodericus Pelae Comes Galletia, qui tenebat Samiam: Comes Gutienus frater Comitis Suiij, qui in Galletia cum Rege pacem fecerat; necnon, et filij Petri Fryle Consulis, in quibus fuit Rodericus,

qui. postea ab illo factus est Comes, nomen
Velazij vi, et Garcia, et Vermutus, qui maxime
Sancti in Galletia tenebant, et Comes Gomez Ni-
nici, et Ferdinandus Ioannis cum Archiepisco-
po Compostellana Sedis Domino Vidato, multisq;
Episcopis, et Abbatibus Galletia ad Regem
venerunt, et in Zamora supplicii devotione
se illius imperijs subdiderunt. Similiter, et
omnis extremitas, quae trans flumen Dorij ha-
bitaturi Imperio Regis manibus Ducum tradita
est. At Castellani Consules Petrus de
Lara, et frater eius Rudericus Gumsalvi, qui
morabatur in terra, quam dicunt Asturiam de
Sancta Juliana, et Xemenus Eniquei, qui te-
nebat Coriancam in partibus Legionis; omnes
Regis de die in diem exercere videntes val-
de timebant; et nolentes volentes ad Regem,
ut secum de pace colloqueretur attendentes;
ficto animo propter Regem Aragonensem, quem
diligebant, tamen cum eo pacificaverunt. At
Rex Aragonensium tenebat Carrionem, et Cas-
trum

id est Valentiam -

Castrum felici, aliaque Castella per circuitum
 munita, et Burgensem Civitatem cum Villa-
 francorum de monte de Arca, et Najaram
 cum Belloforato, et alia oppida, et Villas va-
 llatas, et munitas multas per circuitum. Quae
 omnia Regine Orvaca bello, et timore ablu-
 lerat, et de his caetera Castellanos odio habens,
 qui Regem Legionensem diligentes, pacem ama-
 bant, fortiter expugnabat. Alij autem Duces
 Castellanos praeter supra nominatos, ad Regem
 Legionensem, quamvis Aragonensis eos (ut dictum
 est) expugnare, venerunt, et cum eo corde per-
 fecit pacem. In his vero fuit Rodericus Gomez,
 qui postea ab eo factus est Consul, et frater ejus
 Didacus, et Lupus Didaci, qui postea Comitibus
 nomen cum honore ab eo accepit, et Garrias Gar-
 sia cum Guterris Fredinando, fraterque illius
 Rodericus, et Petrus Gumiabri, et frater ejus Ro-
 dericus de Villaseura. Verumtamen Carrionenses,
 et Burgenses omnes, et illi, qui in Villafrauco-
 rum morabantur videntes, quod injuriam face-

rent Regi Legionensi, qui naturalis eorum Op-
minis erat, ut de recipiendas eorum civitates
civ. Veniret, nuntios misit. Qui postquam
venit, et sicut promiserat recepit, omnes ei subditi
sunt. Quidam autem miles Aragonensis nomine
Sanctus Analdi, Burgenis Castellum custos erat.
Qui quia pacifice Castellum Regi dare noluit,
a Indis, et Christianis expugnatus est, et a
sagitta vulneratus, inde Somnium exivit, siquae
Castellum quod tenebat captum, et Regi traditum
est. Quo audito Rex Aragonensis iratus, et
turbatus est.

ET in Aera IV. post Millesimam
et in mense Julio

Venit in Castellam, ut muniret Najaram
et Castrumciliom, et alia Castella multa,
quae habebantur in circuitu, sed nihil ei profuit.
Hoc namque cognito Adolphus Rex Legionensis
festinus intonari vocis, et praecordia Regia per
Gallitiam, et Asturias per totam totam Legionis,
et Castellam, et congregato magno exercitu exijt
Abriam

2
V

7
obviam ei, et paraverunt acies ex utraque par-
te inter Caltrum Selbi, et Fornillos in loco,
quod dicitur Vallis tamari; sed Petrus Comes
de Lare, qui stabat in prima acie Regi Le-
gionis noluit pugnare adversus Regem Ara-
gonensem, quia cor ejus cum eo erat, et sermo-
nem cum eo habebat; cognovit autem Rex
Aragonensis, quod Dominus esset cum Rege
Legionensi, et avertit faciem suam, ne pugnaret
cum illo, et crevit in castra sua, et vidit quia
nullo modo poterat ire in terram suam sine bello;
mirisque nuntios Regi Legionensi Principes suos, vi-
sit Garbon de Bear, et Centor de Bigorra, qui
dixerunt ei. Arunculus tuus Rex Aragonensis
dixit tibi. Dimitte me pacifice ire in terram
meam non delinabo neque ad dexteram, neque
ad sinistram sed per terram gradias vestram,
et jurabo dare tibi omnia Castella, et civitates,
quas habeo, et quae tibi debent revivere jure ha-
reditario, et omne tuum Regnum, sicut fuit
patrum tuorum, usque in quadraginta diebus ti-

bi reddam, ita ut inter me, et te sit pax,
et veritas. Hic auditis Rex Legionensis cognovit,
quia cum dolo loquebatur ei, et volebat
audire verba nuntiorum; sed Concilio accepto
cum Principibus suis audivit verbis deprecantibus,
et juravit Rex Aragonensium cum multis
Viris Magnatibus Palatii sui, ita se complacitum
omnia sicut superius dixerat, et daret ei viam,
ut iret in terram pacis; et dirupit Rex Aragonensis
juramentum, et praevaricatus terminos per
quos perrexit, et mentitus perjurus factus est.
Et in Ara CIXV post millesimam,
et in mense Novemb.

~ ~ ~
Rex Legionensis Comes Adephonus
duxit uxorem per mare filiam Raymundi
Comitis nomine Berengariam, puellam parvulam
totam pulchram, et decorem nimis, amabilem
calitatis, et veritatis, et somnium timentium
Quem, cum qua fecit nuptias in Saldania, et
gratias Deo genuit in ea filios. Omnia ergo quae
cumque

cumque Rex faciebat in primis habebat con-
siliū cum uxore sua, et cum Germana sua In-
fante Dona Sancia, quæ habebat magnum con-
siliū, et salubre, et omnia consilia eorum prope-
re veniebant Regi, et multa providebant, et e-
rant comites Reum multum, et edificatores E-
clesiarum Dei, et monasteriorum monachorum,
et gubernat orphanorum, et pauperum, et
amatores omnium comitum Reum —

IN Aera CLX post mi-
— llesimam —

Cum autem anni circulus volventur, Rex
Aragonensium congregata iterum magna multitu-
dine militum, et peditum, et ballistorum ve-
nit in extrema de Medona Celema, et ob-
sedit Morn, et capit debellare Castella, et ci-
vitates, quæ erant in circuitu. Sed habitatores
Medonæ Celema, et de Morn, cum se viderent
oppressos miserunt nuncios ad Regem

Legionis dicentes. Rex Aragonensis dicit nos, et
vult opprimere violentia nos et uxores et filios
nostros, et omnia bona nostra, sed veni, et libe-
ra nos de manibus ejus, et securi serviemus ti-
bi. Quo audito Rex respondit numeris. Ite vos
et diuine habitatoribus Medine Celeme, et de
Moron. Confortamini, et bellate, et viriliter agi-
te, et ego sine mora succurram vobis, et cum dei
adjuvante liberabo vos. Et congregato exercitu te-
ra Legionis, et Gallitie, et paucis de Castellia.
fecit septingentos milites Viros fortium mili-
tum, et conjuncti sunt in Altenha. Sed et
Petrus Comes de Lara, et frater ejus Comes Ro-
derius, et gentes, et amici eorum noluerunt ire
in auxilium Regis Legionis. Rex movit ta-
men castra de Altenha, et venit ad Sanctum
Iustum, et mansit ibi. De Sancto Iusto alte-
r die paratis aciebus venit in Moron. Sed
ut Rex Aragonensis audivit, quod Rex Le-
gionis ivit ad bellandum contra eum recessit de
Moron, et pernixit in Almagan, et intravit in
illam

Atienha

illam Villam cum tota sua multitudine, et
 capit circumdare illam Villam muro magno,
 et alto vallari eam. sed Rex Legionis alte
 rarie postquam venit in Moron instructis acie-
 bus paravit eas contra faciem de Almazan a ma-
 ne usque ad solis occasum. Cum autem videret
 Rex Aragonensis illas acies minimas esse, et vi-
 res, qui in eis erant valde os animis, et instructis
 armis, et videret se cum multis milibus militum,
 et petiitum vocavit Principes, et Cives Populi,
 et Episcopos, qui secum erant, et petiit consili-
 um ab eis, quid facere deberet, sed Episcopus
 Pamplonensis, cui nomen erat Petrus, dixit
 Regi. Domine si iubes, ego loquar ad te, et
 respondit Rex ei, Loquere Domine, et dixit,
 Vides illam gentem minimam? non est parva,
 sed multa, Deus est cum illa, et Deus est de-
 fensor ejus, non querit quae alienas sunt, sed quae
 sua, pacem diligit, pacem querit, omnis enim
 amator pacis Deum diligit; non est difficile
 apud Deum concludere multos in manibus pau-

corum. Victoria belli non est in multitudine
exercitus sed de celo fortitudo est Rex
reminiscere pavis, quam pepigisti in praeterito a-
nno Regi Legionis dare ei Castellum Sebilis, et
Najaram, et omnia Castella, et Civitates, quas
tulisti matri tuae Reginae Dominae Vvace,
et ita vivere coram eo pacifice. O Rex ne
pugnes cum eo; si enim pugnas cum eo victus
es, et mortuus, et omnes qui tecum sunt. sed
Rex audito Consilio Episcopi placuit ei, et
cum ceteris Principibus suis, et noluit pugnare
adversus Regem Legionis. Ceterum Rex
videns, quod Rex Aragonensis noluit pu-
gnare cum eo, misit ad eum nuncios, scilicet
Comitem Suarium, qui erat amator pacis, et
Civitatis, et fidelis amicus Regis, et Gundisal-
vum Pelagij Ducem Asturiorum, qui di-
cerent ei. Haec dixit tibi Rex noster. Tu nos
ti omnia mala quae fecisti in Castella, et in
omni Regno ejus, et tu nobis quomodo jurasti
ei in praeterito anno dare ei Castella, et civi-
tates

civitates, quae apud te sunt, et sua debent
 esse, si hac facis pax est inter te et illum,
 et si non facis pugna cum eo, et cui orituram
 Dominus dederit habeat Regnum pacifice.
 Quibus Rex Aragonensis respondit; non
 pugnabo cum eo, neque dabo ei castella, neque
 civitates, nisi in manu forti. Sed Rex
 Legionensis munivit Moron, et Medinam
 Celema, et omnia castella, et civitates, quae
 in circuitu erant, et omnes habitatores earum
 confortati sunt, et reversus est Rex in Cas-
 tellam, et praecipit Comitibus, et Duibus, et
 militibus, ut unusquisque remearet in sua
 cum gaudiis, et omnes, qui audiebant quod
 Rex Aragonensis cum sua multitudine melior
 esset fuerat a Rege Legionis, glorificaverunt
 Deum dicentes. Quoniam in saeculum mi-
 sericordiae eius. Et omnes vicini, qui haec
 audierunt ceperunt timere Regi, et obedi-
 re ei. Sed Rex Aragonensis munivit Al-
 malam, et reversus est in terram suam in

civitate quæ dicitur Iag et ex illa die nun-
quam est reversus in Castellam, neque in
Extremo, neque fuit aurum parant faciem
suam contra faciem Regis Legionis. Facta
est autem concitatio magna inter Viri bella-
tores Castella Regi Legionis faventes; et
Viris, qui Regis Aragonensis partes tuebantur:
At illi, qui reguebantur Legionensis
arma semper erant Victores, Dominus autem
Regis Aragonensis semper erat decessens,
Dominus Regis Legionensis (gratias Deo) de
die in diem semper augebatur —

IN ERA CLX Post mi-
Nerviam, et in mense Ianuario —

¶
Venit autem Rex Legionis in civi-
tatem Palentinam, et accepit Comitem Pe-
trum de Lara, et Comitem Beltranum,
suum generum pro eo quod contrariabant Re-
gnum suum; sed filius suus Rodericus Comes,
et gentes

gentes, et amici eorum protinus rebelles facti
sunt; Rex vero duxit Comites captos in Le
gione, et misit eos ibi in vinulis donec de
derunt universa Castella, et civitates, et post
ea dimisit eos vacuos sine honore; voluit
autem Petrus Comes de Lara facere bellum in
Castello, sed non potuit, et venit ad Regem
Aragonensem, qui erat in Baiona, quam de
bellabat ut induceret eum in Castellam ad de
bellandum eam; sed cum esset ibi Comes
Tolosanus nomen Adephonsus Iordani in illa
civitate ad defendendum eam. Quo cognito Pe
trus Comes petijt Comiti Tolosano singulare
certamen, et exierunt uterque ad bellum sicut
duo Lemus fortes, et vulneratus est Comes Petrus
ab hasta Adephonsi Comitis, et cadens de equo
fractum est brachium ejus, et post paucos dies
mortuus est: Comes autem Tolosanus remansit
illesus. Sed dum ista geruntur praecepit Rex
Legionis Comiti Rodenico Martini, et fratri suo
Osorio, ut venissent in terram Legionis, et ibi

Desert Petrum Didaci, qui erat rebellis in op-
pido Valle cum magna turba militum, et pe-
ditum, et venerunt, et obsederunt illud caste-
llum, sed qui intus erant dicebant multam
blasphemiam Comiti Roderico, et fratri suo, et Co-
mes non poterat similiter debellare eos. Hoc audito
Rex festinus venit, et iussit milites suos facere
vineas, et machinas, et multa ingenia circa mu-
ros Castellum, et illi qui cum Rege erant mitte-
bant super ipsos, qui intus erant multas sagittas,
et petras, et dirupti sunt muri ejus in circuitu.
At Petrus Didaci cum videret se nimis op-
pressum cepit clamare, et dicere Regi. Domi-
ne mi Rex. Ego sum creus in te, et culpa-
bilis depropter te per Deum, qui te in omni-
bus deservat ne dimittas me, neque uxorem
meam, neque filios meos immanni Comiti Ro-
derici, sed tu auge de me tuam vindictam
secundum tuam misericordiam. Hoc audito Rex
sicut solitus erat misericordia motus est, et
fecit eum venire ad se, et Colagium Triles,
qui

qui erat cum eo, et misit eos in tentoria sua.
 Post paucos vero dies iussit eos liberos abire.
 Sed Petrus Didani Sue, et illuc sine Rege,
 et benefactore devenit in magna egritudine,
 et mortuus est pauper, et miser. Comes vero
 Rodericus acceptis alijs militibus, alios mi-
 nit in vinulis, donec redderent universa bona
 sua; alios fecit sibi servire multis diebus sine
 censu; sed illos, qui blasphemabant eum fecit
 jungere cum bobus, et arare, et parare herbas
 et bibere aquas in saubus, et comedere paleas
 in praesepio, et expoliati eis ex omnibus divi-
 tijs permisit eos abire captivos, et miseros. Sed
 illi, qui erant in Coianicam post Xemenum
 Enniri Sue videntes dediderunt Villam, et Calle-
 num Regi. Post hoc autem ascendit Rex
 in Castellam, et in Arduas de Sancta Julia-
 na super Comitem Rodericum, et super alios
 rebelles, et cepit castella munita eorum, et misit
 ignem in hereditatibus eorum, et vineas, et arbo-
 res fecit incidere; videns autem Comes, quia nu-

Valencia

Ubi modo posset evadere a manibus Regis, neq;
in Castellis, neque in montibus, neque in spe-
luncis misit Legatus Regi, ut veniret ad
ejus colloquium iuxta aquam, qua dicitur Pi-
sorga. Hoc pacto, ut uterque veniret cum sex
solis militibus, quod placuit Regi, et pro-
prie juncti sunt, et ceperunt loqui. At Rex
audito a Comite quod ei non liceret audire
iratus est nimis, et misit manus suas in co-
llo ejus, et ambo pariter ceciderunt in terra
de equis. Hoc videntes milites Comitis timore
perterriti relicto eo, fugerunt. Rex vero appre-
hendit Comitem, et duxit illum captum, et mi-
serit illum in vinulis donec reddiderit ei univer-
sos honores, et Castella. Tunc dimisit eum
vacuum, et sine honore. Post non multos vero
dies venit ad Regem ipse Comes, et submitit
ei colla et cognovit se in culpam contra illum.
Et Rex ut semper erat misericordissimus mi-
sericordiamotus est super eum, et dedit ei To-
letum in custodiam, et magnos honores in Ex-
tremo

Extremo et in Calceia, et ipse Comes com-
munit contra Saracenos multa pradia, et occidit
et captivavit multos ex illis, et duxit mul-
tam pradam ex illorum terra —

ET IN ANNO CLX POST
mille simam, Et in mense
et Maio et

ASCENDIT Rex super Calvum
Seli et intus in munitionem erat Oriolus
Garría, qui erat magnus miles Regis Aragonen-
sis, et cum eo multa turba militum, et pedum,
et debellabat magnam partem Castella, et in-
cumbens Castellum in circuitu muro magno, et
vallo, ita ut nullus poterat ingredi, vel egredi,
de ipsis, quia in munitione erant, et preocu-
pati sunt fame magna, et siti, et petierunt in-
dultas Regi, et misserunt Legatos Domino
suo Regi Aragonensi, ut veniret, et liberaret
eos de manibus Regis Legionis, sed ille non

est ausus venire, neque mittere pedem in
terram ejus. Videns autem Oriolus Garcia, et
ipsi, qui cum illo erant, quia nullam fiduciam
haberent in Rege Aragonensi, et quia mul-
ti ex suis peribant fame, et siti, et quia jam
sex menses praeterierant quod circumdati fue-
rent in Octobri mense, qui a Maio rextaret;
petijt ipse dexteram Regi post se, et pro suis,
et dedit, et eiecit eos inde, et collocavit illis
praesidium, et alia Castella, quae in circuitu
erant, scilicet Flumina, et Castellum dara-
runt Regi, et eiecit alienigenas de illis, et
de tota Castella, et directa est pax magna, et
salus in universo Regno suo, et omnes habita-
tores ceperunt aedificare domos, et plantare vine-
as, et omnia arbusta, et populare totam terram,
quam Rex Aragonensis destruxerat, et facta est
magna letitia in omni Regno suo, qualis non
fuit, ex quo Rex Aragonensis Annus suus de-
functus est usque ad Tempus illius —

TEMPORIBVS illi erat qui-
 dam Rex Saracenus in Rota nomine Zafa-
 dola, et erat ex maximo semine Agarenorum,
 et personaeque in auribus ejus omnia gesta,
 qua facta sunt ab Adephonso Rege Legionis
 contra Regem Aragonensem, et quomodo Rex
 noster inclusisset eum, et quomodo ipse Rex
 Aragonensis juraverat ei dare suum Regnum,
 et mentitus est, et persurus factus est. At ipse
 Rex Zafadola quando hoc audivit vocavit
 filios suos, et uxores suas, et Alguaziles, et Al-
 caydes, omnesque maiores suos, dixitque ad eos.
 Nostis omnia, qua gesta sunt ab Adephonso Re-
 ge Legionis contra Regem Aragonensem, et contra
 suos Rebelles? Qui dixerunt. Novimus. Dixit
 ad eos. Quid faciemus? usquequo hic clausi
 erimus? Ipsi enim erant clausi propter metum
 Moabitum, quia ipsi Moabitu occiderant
 omne semen Regum Agarenorum, et inde ab

abstulerant Regnum eorum, et ipse supradic-
tus Rex Lasadola erat ibi in porta in-
clusus cum quibusdam ex gente sua, qui
ad eum confugerant, et erant ibi cum eo,
quibus, et dixit. Audite consilium meum,
et veni ad Regem Virginis, et faciamus eum
Regem super nos, et Dominum, et amicum nos-
trum, quia nunc ego novi ipse Dominabitur
terra Samaeonorum, quia Deus celi liberator ejus
est, et Deus exercitus adiutor ejus est, et scio
quia per ipsum recuperabo ego, et filij mei al-
tos honores, quos abstulerunt Moabitis mihi,
et Patribus, et gentibus meis. Quo audito di-
xerunt uno animo Maiores sui; magnum
consilium tuum, et bonus visus est sermo tuus
in oculis omnium nostrorum. Interea misit
Legatos suos Regi dicens. Mitte ad me quos-
dam ex Majoribus tuis, cum quibus ego seorsum
veniam ad te. Quo audito Rex gavisus
est gaudio magno valde, et misit festinans
ad eum pro eo Comitem Rodericum Martini,

et Tutorium Fernandi, qui unus erat ex ma-
 gnis Principibus Regis, qui venerunt ad eum in
 Porta, et suscepit eos Honorifice, deditque eis
 magna dona, et venit cum eis ad Regem. At
 ille suscepit eum Honorifice, et fecit eum sedere
 secum in solio Regali, et iussit dare ei ex-
 pensas ciborum innumerabilium. Hic videntes
 Principes Regis Zafadole mirati, et dixerunt
 ad invicem. Quis similis Regi Legionensi
 Regibus? sed postquam Zafadola vidit sapien-
 tiam, et divitias Regis Legionis, et magnam pa-
 cem in Palatio suo, et in omni Regno ejus di-
 xit ei. Venit est sermo, quem audivi de te in
 Porta de sapientia, et de misericordia, quae est
 in te, et de pace, quae est in Regno tuo, et de
 divitijs tuis. Beati Viri tui, et beati Princi-
 pes tui, qui tecum habitant, et qui sunt in Regno
 tuo, deditque Regi magna munera, et gem-
 mas pretiosissimas, et ipse, et filij ejus fecerunt
 se milites Regis, et promiserunt ei ser-
 vire ipse cum filijs suis cunctis diebus vitae suae

et dedit ei Rotam. Qua Rex accepta dedit
eam filio suo Regi Domino Sancho Castella
no, et populari est a Christianis, et ceperunt
ibi invocare nomen Sancte Trinitatis, et gra-
tiam Sancti Spiritus. Hoc autem nemo novit
viventium, quod in Rota esset invocatum no-
men Domini publice, nisi modo. Rediitque
Rex Legimus Regi Sancholo Castella, et ci-
vitates in bonam Soliti, et in Schematura, et
per ripam fluminis Dorij, venioque, et habita-
vit illis, et servivit Regi cunctis diebus vite
sue.

ET IN ERA CLXX.
~ post millesimam. ~

Precepit Rex Alphonsus Comitibus, et
Quiribus suis, ut statuto die congregarentur cum
suis agminibus in Altonla; qui cum jam congre-
gati essent cognovit Rex quod Comendatarius
vires Pelagij Alvarianus habens colloquio cum
consanguineo suo Rodrico Gomez causa rebellan-
di

rebellandi, et cepit Rodericum Gomez Comitem,
 et expellere ab honore, et dimisit eum. Comes
 vero Gundisalvus fugit, et omnes milites ejus nobi-
 les capti sunt ibi; persecutus est autem eum in
 Asturias Rex, jussitque omnes milites captos da-
 ri post se sub custodia, et invenit eum rebellan-
 tem in Lusela, et obreder eum ibi, et illud Cas-
 tellum de Gauzono, et alia Castella comprehensa
 sunt a militibus Regis. Videns autem Comes
 Gundisalvus, quod milites sui in quibus habebat
 fiduciam essent comprehensi a Rege fecit pactum
 cum eo hoc modo; ut essent sub pavis fedore per
 annum integrum; nec Rex inferret illi
 bellum; nec Comes praedaret terram Regis, nec mi-
 tteret in illa bellum, et dedit Regi Tudelam,
 et alia Castella, et ipse Comes remansit re-
 bellis in Pruasa, et in Buanga, et in Alva
 de Quivros, quae erant Castella valde firmissima.
 Et cum ista geruntur accepit Rex quandam
 concubinam nomine Gontrodam filiam Petri Di-
 daci, et Mariae Ordonij pulchra nimis, et erat

Gontroda concubina
 Regis —

erat ex maximo genere Asturianorum, genuitque
ex ea quandam filiam nomine Vrracam, quae
ad ablatandum dactylem Sori Regis Infantiae
Dominae Sanciae, et ad nutriendum

Anno vij^o Regni Adefonsi
Regis Hispanorum filij Raimundi
Comitis, et Serenissima Regina
Domina Vrraca disa-
rente Era CLXXI
post millesimam -

REX prefatus consilio accepto cum Rege
Zafadola convocavit omnes Comites suos, et Ma-
iores Regni sui, et Duces, et Sabios cum eis mys-
terium consilij sui, dixitque omnem intentionem
suam in eo esse, ut iret in Terram Sarraceno-
rum ad debellandum eos, et accipere sibi vin-
ditam de Rege Hexussim. et de caeteris Re-
gibus Moabitum, qui et ipsi venerant in te-
ram Toleti, et occiderant multos Duces Christia-
norum

norum, et destruxerant Castellum, quod dicitur
 Acecha usque ad fundamentum, et omnes Chris-
 tianos, quos ibi invenerant perdidderant gladio,
 sed Felus Ferrandi Dux eorum cum alijs cap-
 tivis Christianis captivus emissus est trans mare.
 Quod dictum placuit omnibus, et omnis exerci-
 tus universi Regni sui congregatus est in So-
 to, et fixere tentoria juxta flumen Taji, et
 profectus est ipse Rex, et Zafadola cum suis mi-
 litibus cum eo, et dirixit Castra in duas ma-
 nus, quia non sufficiebat eis aqua ad bibendum,
 neque Serba belijs ad pascendum. Ipse Rex
 cum suo exercitu intravit per portum in terra
 Msabitarum, et alius exercitus cum Comite
 Roderico Gundisalvi intravit per portum de
 Muradal, et ambulaverunt quindecim die-
 bus per Eremum, et usque exercitus coadun-
 natus est iuxta Castellum Sarraenorum, quod
 dicitur Gallelo, et ex illa die acceperunt sibi
 escas belijs, et fumenta abundanter, et erat in-
 numerabilis turba militum, et peditum, et sagi-

Sarraeni vocant in Lingua Ara-
 bica Muleyador, id est, domus
 Principis, et huc dicitur Portus Mule-
 Cayador, id est, Portus Principis.

Itanorum, qui operuerunt faciem terra sicut
Locusta, et inde Rex movit Calva, et cepit
ire per Campaniam Corduba a dextris, et
a sinistris predando, et occupavit totam illam
terram, et predavit eam, et misit post se
ignem, et fecit magnam captivitatem, et per
venit ad flumen quod dicitur Guddalquivir,
quo transfretato ex altera parte dimiserunt
Cordubam, et Carmonam a sinistra. Sibili-
am vero, quam antiqui vocabant Hispalim
relinquentes a dextera, eratque in diebus
messis. Unde et succendi omnia sata, et om-
nes vineas, et oliveas, et ficulneas fecit incidere,
et cecidit timor illius super omnes habitantes
in terra Moabitarum, et Agarenorum. Sed
et ipsi Moabites, et Agareni preoccupati ti-
more magno reliquerunt Civitates, et Caste-
lla minora, et miserunt se in Castellis for-
tissimis, et in Civitatibus munitis in montibus
et in speluncis montium, et cavernis petrarum et
Insulis maris absconderunt se. Sed et omnis

exercitus calamentatus est in terra Sibilie;
 et quotidie exibant de Castris quod nos *Castro*
Lingua dicimus *Algaras*, et ibant a dextris,
 et a sinistris, et prædaverunt totam terram
Sibilie, et *Corduba*, et *Carmona* et misce-
 runt igitur in totam illam terram, et in civita-
 tes, et in *Castella*, quorum multa invenie-
 bantur absque viris; omnes enim fugerant,
 et captivatorum, quas fecerunt virorum, et mu-
 lierum, non erat numerus; sed et prædationes
 equorum, Equarum, Camelorum, et armarum,
 bouumque, et ovium, et caprarum non erat
 numerus. frumenti, vini, et olei abundantiam
 in *Castro* ferebant; sed et omnes Synagogas
 eorum quas inveniebant destructæ sunt; sa-
 cerdotes vero, et Legis sue Doctores quoscumque
 inveniebant gladio trucidabant; sed et libri
 Legis sue in Synagogis igni combusti sunt;
 Prædantes vero milites à *Castro* Regis octo
 Dies progrediebantur diebus octo cum præda
 revertentes ad *Castro*. Deinde prædis iam

Xerez Tuccis

in circuitu deficientibus Rex movit castra,
et pervenit ad quandam civitatem epulenta-
tissima, quam antiqui dicebant Tuccis nostra
lingua Xerez, praedansque eam, exegit,
et destructa est. Deinde ipse Rex movit ca-
stra praedans in circuitu, et pervenit ad illam
Thum, quae dicitur Gallie, quae est iuxta
ripam maris. Quidam vero milites insen-
ti filij Comitum, et Ducum, et alij multi,
quorum mens non erat sana, nec ambula-
bant secundum consilium Regis, audierunt,
quod quaedam insula vicina erat plena
equis, et bubus, et erant in illa opes magnae,
et transgrederentur per gentes illuc cupide, et
obtriverunt eis parate acies Moabitarum, et
Agarenorum, et commiserunt bellum cum eis,
sed peccatis exigentibus victi sunt Christiani,
et filij Comitum, et Ducum, et alij mul-
ti gladio perierunt; alij autem fugientes re-
versi sunt in castra, et narraverunt ex-
ercitui omnia, quae illi audierant. Tunc
demum

Lemum omnis exercitus cepit timere Re-
 gem, et obedire ei, et ex illa die nullus ex
 milibus est ausus exire de tentorijs suis
 sine imperio Regis. Fuit autem ibi Rex
 per multos dies, et reversa sunt universae
 praedatoria cohortes cum magnis victorijs portan-
 tes secum multa milia Samacenorum capti-
 vorum, et maximam multitudinem Camelo-
 rum, Equorum, et equarum, bouum, et vacca-
 rum, Svicorum, et caprarum, quae erant Re-
 gum, et Reginarum, et alias opes plurimas —
 QUESNDE Rex movit castra, et dire-
 xit faciem suam, et venit in Sibiliam tran-
 sique flumen, quod dicitur Guadalquivir.
 Sed magna multitudo Moabitum, et Aga-
 renorum, quae ibi erat congregata paratis acibus
 circum muros Civitatis festinantes inclusis sunt
 a paucis Christianis armatis. Depredata
 est autem tota illa terra in circuitu Sibiliae,
 et misserunt ignem in messes, et in domi-
 bus eorum, et destruxerunt vineas, et ficulneas

et oliveta, et multas *Amunias* Regum
que erant ex utraque parte fluminis fecerunt
incidi, et omnes Moabites neminem
captivabant, sed captorum capitalem accipie-
bant sententiam. Hoc videntes Principes A-
garenorum secrete mittebant Nuncios Re-
gi *Zafadola* dicentes, Loquere cum Rege
Christianorum, et cum eo libera nos de ma-
nibus Moabitarum, et dabimus Regi Le-
gionensi tributa Regalia, amplius quam
Patres nostri dederunt Patribus suis, et be-
cum secure serviemus illi, et tu regnabis su-
per nos, et filij tui. Hoc audito Rex *Zafa-*
dola accepto consilio cum Rege, et cum fide-
libus consiliariis respondit Nuncijs. Ite
dicite fratribus meis Principibus Agareno-
rum, capite vobis aliqua fortissima Castra,
et aliquas firmissimas tunc civitatum, et mo-
rete in omni loco bellum, et ego, et Rex
Legionensium succurremus vobis velociter. De-
inde Rex movit castra, et transivit illum
portum

portam de Amarela, et exiit in civitatem
 suam quae dicitur Talavera. Et sic peractis
 reversi sunt unusquisque in sua cum magno
 gaudio, et triumpho laudantes, et benedicen-
 tes Deum, qui Regi, et illis dederat vin-
 dictam, et ultionem de Tello Fernandi, et
 de suis socij, qui perierant in Algeha, et de
 Gutierrez Ermegili. Alayde Solitano, et de
 ceteris Duobus, quos Moabites occiderant cum
 alijs militibus Christianis in terra Soliti.
 Transactis itaque paucis diebus recordatus
 Rex Comiti Gundisalvi, qui erat rebellis,
 venit in Asturias Ovetti petijtque Comiti
 Gundisalvo sua Castella, scilicet Buangan,
 et Pruaqan, et Alvam de Quilos in quibus
 erat rebellis, sed Comes negavit dare ei Cas-
 tella, et hoc non sufficit ei, sed et paravit ei
 bellum in Pruaqan, et occidit eum, in quo Rex
 sedebat et alios multos. Videns autem Rex
 quod Comes Gundisalvus intentus esset ad
 malum reliquit super eum Comitem Suari.

num, et sobrinum suum Petrum Adiphon-
si, et omnes Asturianos; sed et Rex abiit
in Castella; Comes vero Suarius abiit Bon-
argam, et Petrus Adiphonsi Alram de
Quilos. At Comes Gundisalvus sedebat in
Lima, et coangustaverunt eos viriliter ex
utroque parte, miseruntque insidias in circuitu
per Castella, et per vias, et per semitas mon-
tium, et quoscumque inveniebant amputatis
manibus, aut pedibus dimittebant eos. Hoc
autem factum est per multos dies; fuit autem
Comes Gundisalvus rebellis Regi fere per duos
annos; videns autem se valde coangustatum fe-
cit pactum cum Comite Suario, et cum Petro
Adiphonsi, et cum Episcopo Domino Ania-
no Legionensi, et abiit cum eis ad Regem,
et misit se ad pedes ejus, et recognovit se
culpabilem. Sed Rex suscepit eum pacifice,
et locutus est ei optima verba, et res ait
Agrographa, Cor Regum, et cursus aquarum
in manu Comiti; fuit autem Comes in Pa-
latio

Calabis Regi in magno Sonore per multos
 dies. Postea petijt multis precibus a Rege
 Lunam; sed Rex vocavit sororem suam Infan-
 tiam Dominam Samiam, et uxorem suam
 Dnam Berengariam, et alios consiliarios, quos
 prudens in talibus negotijs cognoverat, consi-
 liisq; accepto cum eis, accepit de Comite Pru-
 am, et Buangam, et Alram de Quilos,
 et iuravit ei dare, quod petierat, scilicet Lunam.
 Hoc autem factum est, ne iterum rebellaret, si-
 cuti rebellaverat Regina Dna Virace, quae
 prius dederat ei Sonorem; postea vero duabus viri-
 bus facta pace cum Rege mentiens rebellis ex-
 titit. Ad ultimum vero Petrus Aepthoni
 una cum militibus Regis apprehenderunt Co-
 mitem Dominum Gundisabrum, et Petrus
 Aepthoni misit eum in Aquilare Caste-
 llum in vincula, et tenuerunt eum, donec
 Rex iussit eum solvi, et precepit, ut statuto
 die exiret de tota terrasua, qui vellet, nolle
 Regi obedire abiit in Portugali ad Regem

Adolphum consanguineum Regis filium
Saraia Regina, et Cornii Comitis, ut inde
faceret bellum per mare in Asturias, et in
Gallecia, sed Deus, qui universa conspiciat noluit
ita disponere. At Rex Portugalensis suscep-
sit eum cum magno honore, et promissit ei
magnum socorem; Idcirco enim Sabebas facien-
di bellum in Asturias, et in Galletiam.
Sed Deo disponente Comes febre compititur,
et mortuus est peregrinus in terra aliena. Mi-
lites tamen sui apportaverunt eum mortuum
et sepelierunt in Oveto.

ET ÆRA CLXXV

post mille simam, & in
mense Octobris.

Inter hæc omnia, quæ gestarunt Comes
Rodrigo Gundisalvi cognovit, quod facies
Regis esset erga se mutata in malum, dedit Re-
gi Toletum, et civitates, et oppida, quæ tenebat.
Quibus

Quibus acceptis Rex dedit eas statim Rode-
 rico Fernandi, et fecit eum Alcaidem Toleti,
 qui commisit multa paelia in terra Moabita-
 rum, et Agarenorum, sed paelia Comitibus
 Rodenici Gundisabri, et Roderici Fernandi
 quae fecerunt cum Regibus Moabitaram, et
 Agarenorum sunt fortissima; sed non sunt des-
 cripta in hoc libro; Comes vero Rodericus Gun-
 disabri postquam osculatus est manum Regis
 et gentibus, et amicum suum valere dixit pere-
 gre profectus est Hierosolymis, ubi et commi-
 sit multa bella cum Samaritanis, fecitque quo-
 dam Castellum valde fortissimum a facie He-
 calonie, quod dicitur Donn, et munivit id
 valde militibus pedestribus, et equarum sufficien-
 tia torrens illud militibus Templi. Dein-
 de Comes transiebat mare PARENSE, et ve-
 nit in Hispaniam, sed non vidit faciem Regis,
 neque receptus est in Castellam hereditationis
 Patrum suorum, sed moratus est cum Avi-
 mundo Comite Barchinonensi, et cum

Gama Rege Campilonensium, deinde
abiit in Aranganiam Sarraenorum Principem
Valentia, et fuit cum eo per aliquot
dies, sed Sarraeni dederunt ei poculum
et factus est Leprosus, sed postquam cognovit
Comes quod corpus esset mutatum abiit in
Hierosolimam, et fuit ibi vique ad diem mortis.

SUPERIORI LOQUEN

di ordine omisso, ut dicere
mur paulisper ad ea, quae
ad rem pertinent Historiam
Regis Aragonensium hoc
modo aggrediamur, ut lo
quamur de morte eius, vel
quid gerit postquam regressus
est de Moron, et Amaran.

¶
Interim quibus illis, dum Rex Legionis age
ret bellum contra nos rebelles Comitem Pe
trum de Larc, et fratrem suum Comitem Ro
dericum

Rodericum, qui eis comendabat, ceterosque
 nifi deles, et eos bello capere Rex Aragonen-
 sium aggregavit maxima agmina militum,
 et peditum, et egressum de Terrasua, abiit in
 finibus Gasconie, et obsedit quandam civitatem,
 qua dicitur Baiona, et est sita iuxta flumen,
 quod dicitur Gasconia, fuisseque ibi multis diebus,
 et vallavit totam illam terram in circuitu et
 fecit balistas, et machinas, et multa inge-
 nia et oppugnavit civitatem illam et non po-
 tuit eam capere; reversus est inde in terram
 suam iuxta Terrasua, et congregavit exercitum ma-
 gnum de Terrasua, et de Gasconia, et consilio
 subito cum optimatibus sue Regionis ad augen-
 dam vim suam junxit sibi viros fortissimos, et
 potentes, in quibus fuit Episcopus de Lascar,
 cui nomen erat Guido, et Episcopus de Tria
 Don de Episcopus de Sancto Vincentio de Rho-
 das, et Abbas de Sancto Indriano, et Galton
 de Bearne, et Centor de Begoma, et alij
 fortes viri auxilium Francorum, et multi

alienigenarum, morisque exercitum suum et a
bijs in Cesar-Augustam civitatem magnam, et
alij civitatibus, et Castellis, quae ipse habuit
Sarraenis. Unde mox Castra et alij in
terram Moabitum, et obsedit quandam forti-
ssimam civitatem, quae vocatur Traya, de qua
datusque est totam terram Valentia, et totam
Granadam, et praedaonia cohortes qui fuerunt in
terra Almania, et fuerunt magnam caedem,
et magnam captivitatem, et cremaverunt totam
illam terram. Sed Avengania quidam Sarrae-
nus de Tribu Moabitum magnus Princeps
Valentia, et Murcia congregavit multos Moa-
bites, et Agarenos, et venit in Tragam, ubi pri-
gnavit cum Rege Aragonensium, et per duas vi-
ces victus est Avengania, et fugiens de campo re-
liquit multos spolia et praeda. Habebat autem
Rex Aragonensium semper secum in expeditione
quandam arcam factam ex auro mundo orna-
tam intus, et foris lapidebus pretiosis, in qua
erat Crux salutaris ligni, reliquijs veneranda
quo Do

quo Dominus noster Iesus Christus Dei filius,
 ut nos redimeret missus est. In diebus au-
 tem bellorum vaguerat illam de domo sancto-
 rum Martyrum Faundi, et Primitivi, quae
 est in terra Legionis iuxta flumen Ceis, et
 habebat panes aleas pinnules eburneas coopertas
 auro, argento, et lapidibus pretiosis, plenas reli-
 quijs S. Mariae, et ligni Domini, Apostolorum,
 Martyrum, et Confessorum, Virginum, Patriar-
 charum, et Prophetarum; erantque repositae in
 cortinis, ibi erat Capella, quae semper iuxta ten-
 toria Regis adiacebat; eaque quotidie origilan-
 tes sacerdotes, et Levites, et magni pars clero-
 rum obstruunt, semperque offerebant super eas
 sacrificium Domino Deo. Sed Moabites, et A-
 garini, qui intus erant volebant dare civitatem
 Regi, ut eos dimittens ire in pacem, verum
 tamen noluit eam recipere, quia Deus indura-
 verat cor ejus, ut venirent super eum omnia
 mala, quae ipse fecerat super Syonem in terra
 Legionis, et Castelle, et super gentem suam si-

sicuti postea venorunt sed volebat Civitatem capi-
re, et omnes nobiles Samacenorum subire capi-
talem sententiam, et uxores, et filios pariter
esse captivos, Divitesque illorum rapti absque
Misericordia Regio iurejurando assensit. Ad
ultimum vero ipse Avengania Samacenus con-
gregavit gentem transmarinam Moabitum,
et Arabum, et Regem Corduba, et Sibilide,
Granada, et Valentia, et omnes gentes, qua-
erant ex illa parte Maris, et innumerabilia
Milium, et peditum, et sagittariorum missis Le-
gationibus ab Avengania venerunt in Fra-
gam, sed peccatis exigentibus Soci totum latuit
Regi, quam Deus nolebat adjuvare, sed confundere.
Quadam autem die summo delirio, Soci est
Sexto decimo Kal. Augusti Vigilia Regis,
qua nocte, deque custodiebant Castra Levantes
oculos suos viderunt venire innumerabiles, et
Maximas acies Samacenorum, et currentes in castris
imminuerant Regi. Sed Rex mandavit
Archiepiscopis, et Principibus, et militibus
et peditibus.

peritibus, ut in castris essent parati, et armati
 defenderent se, et castra. sed multo nobilior
 Aragonenses, et alij milites plurimi pre-
 cepto Regis iam regressi venerunt de castris, et
 erant in Aragone, ut parati sibi omnibus ne-
 cessariis iterum remearent in castra, et isti non
 fuerunt in bello. Ecce ultime divina disponen-
 te venerunt acies parata Moabitiorum, et A-
 garenorum in circuitu Castrorum, et ceperunt
 pugnare, et mittere super eos multas lanceas,
 et sagittas, et tela, et petras, et occidere mul-
 tam gentem, et bestias. Hoc videntes Episcopi,
 et Clerici, et omnis populus Christianorum ce-
 perunt rogare Dominum Deum, ut esset eripere
 de manibus Saracenorum, et ne reminisceretur
 peccatorum Regis, vel Parentum suorum, vel
 qui cum eo erant, et ut ab ipso vitius corrip-
 rentur; sed precatif exigentibus orationibus eorum
 non sunt auditi ante Deum, quia Gabriel
 Archangelus summus Nuntius Dei non tulit eas
 ante Tribunal Christi; neque Michael Prin-

Principes militiae celestis missus est a deo
ut eos adjuvaret in bello. Videntes autem
Principes, et omnes viri bellatores, et Episcopi,
quod non possent sustinere bellum in castris,
exierunt foras ad eos in campum, et ingra-
vatum est praelium nimis; nam dum pugna-
rent venerunt acies Paganorum ex adverso,
quae erant in occulto, et ceperunt oppugnare
Castra, et diruptasunt, et arca aurea capta
est in qua erat Crux salutis ligni, et a-
lia pueriles supradictae, Et Capella Regica
praest; et tentoria Regis in terram cecide-
runt, et supra dictus Episcopus de Sancar, et
Sacerdotes, et Levites, et omnis Clerus, et tota
plebs, quae erat in Castris, et familia Regis ca-
pti sunt, cecidit autem in bello Episcopus de
Sanc Domdo, Episcopus de Sancto Vincentio de
Rodas, et Abbas de Sancto Indriano. Miserunt
Principes militiae, Garrion de Gabellan, Bel-
tram de Launues, et Fortunel de Col, et Ob-
gel de Minamon, et Raimundus de Talar,
et Calviere

Calvete de Sua et Carius et
 Gaston de Beame, et Centor de Begona,
 et Almeri de Narbona, et fortis multian-
 xiarum Francie, et multi alienigene, et om-
 nes Principes, et milites Aragonensium mor-
 tui sunt, et septingenti pedites fortis Regis, qui
 custodiebant Regem quando in expeditione
 erat, omnes pariter in uno loco ceciderunt. Ad
 ultimum vero fugit Rex, et cum eo decem
 milites, et unus ex ipsi militibus erat Garcia
 Radimiri, et pervenit per Caesar-Augustam,
 et venit in quoddam monasterium, quod voca-
 tur Sancti Joannis, et est situm in Pena, quod
 est in Aragon, et intravit intus, et jussit clau-
 dere portas, et pro bilitate magna cecidit in
 lecto, paucis diebus tactus dolore cordis motu-
 us est in supradicto monasterio, et sepultus est
 cum Patribus suis in sepulchris Regum. Post
 ipsum autem vel ante non fuit similis ei in
 praeteritis Regibus Aragonum, neque fortis,
 neque prudens, seu belluorum sicut ipse, se dispo-

disposuit se non de domo sua vel de Regno
quodnam esset, quia nullum prolem dimisit.
Obijt autem Aera cclxxij. post millesimi-
mam octavo Kal. septembr. —

Episcopus vero de Lascar captivus ductus est
in Valentiam, et afflixerunt eum multis tormen-
tis, ut denegaret illum, qui pro nobis suscep-
tus est in ligno, et baptismum, et circumceder-
unt eum secundum legem suam —

Post haec dedit obrides pro se, et reddidit tunc
milia morabetinos, et reversus est in Lasc-
car in sedem suam. Videntes autem Consilia-
rii qui erant trans Caesar-Augustam in Calce-
lris munitis, et in Urbibus, quod mortuus esset
Rex praetimore Saracenorum fugerunt, et clau-
serunt se in Caesar-Augustam; venerantque
Saraceni, et praecuparunt Oppida a Chris-
tianis derelicta illa cum Sabitationi prepara-
tes. Flebant autem cuncti Caesar-Augusta,
et civitatum Cirriatum, maximi Sabitato-
res Castellorum, quae ipse gladio asperas
Saracenis

"aureos"

Sarracenis, et Christianis tradideras populam
 da, et dicebant. Optime defensor quos no-
 bis dedisti defensores? Nam Regnum quod
 tu cepisti Regi postea de manibus Sarra-
 cenorum modo invadent Moabites, et nos si-
 ne defensione captivabimur. Sed Aragonen-
 ses congregati sunt per cunctos nobiles, et igno-
 biles, sive civis, sive advenae, et decalva-
 ti capitibus, sinisque vestibus, et nuptis fa-
 ciens mulierum maximo cum fletu eiulan-
 tes ad caelum, dicebant. Heu Rex quo-
 modo cecidisti, quis abros nos faciebat. Quo-
 rum peccatorum mole ira Dei super nos cecidit,
 ut liberatorem Christianorum amitteremus?
 Modo invadent nos impij Sarraceni, et
 inimici nostri —

Conjuncti sunt autem nobiles et ignobiles
 milites de tota terra Aragonensi, tam Episco-
 pi, quam Abbates, et omnis plebs, omnesque
 pariter sunt congregati in Pata Civitate Re-
 gia, et elegerunt super se Regem quendam

Monachum germanum Regis Aepoloni no-
mini Radmirum, et dederunt ei uxorem
germanam Comitis Piclaminis. Hoc autem
peccatum erat magnum coram Deo. Sed tra-
gonenses amisso charo Domino hoc ideo fecer-
unt, ut filij succitarentur ex semine Re-
gio. Sed Pampilonenses, et Nafani eos
dumati sunt in Civitate quae dicitur Pam-
pilonia, et elegerunt super Regem nomine
Garsiam Radmiri ille, qui fugit cum Re-
ge de Frigano praelio. Sed Radmirus Rex
ingressus est ad uxorem suam, quae concepit,
et peperit filiam, et consilio accepto cum suis
Principibus protinus desponsavit eam cum Co-
mite Brengario Barchinonense, et dedit
ei Regnum, et cognovit se coram Deo peccator,
et egit poenitentiam —

Sed post haec Rex Legionis cognito de
Regibus alijs in Navarra, et acceperunt eum
ibi, et non solum ibi, sed in omnibus civita-
tibus, et Castellis, quae debebant esse sub con-
ditione

conditione Regis Legioni, venitque Garmas
 Rex ad eum, et promissit servire ei cum
 istis diebus vite sue, et factus est miles
 Regis Legioni, qui dedit ei munera et
 honorem. Ut audiret autem Rex Legio-
 nis, quod nobiles Hagonensium, et Rex
 Radimirus, et omnis populus essent in ma-
 gno pavore, et in tremore ait Principibus
 suis. Eamus in Hagoniam, et faciamus mi-
 sericordiam cum fratre nostro Rege Radi-
 miro, et prebeamus ei consilium, et adjuvo-
 mium. Sed Rex Radimirus, et omnes no-
 biles Magnati Palatii sui, Episcopi, et Abba-
 tes, et omnis plebs, ut audierunt quod Rex
 Legioni veniret in terram suam, exierunt
 obviam ei, et suscepunt eum cum magno
 honore, et convenerunt ei, et Rex locutus est
 eis multa bona verba, et pacifica, et promi-
 sit, ut adiuvaret eos ex toto corde, et ex
 tota mente. Sed Radimirus Rex consilio
 accepto cum Episcopis, et cum omnibus Principi-

bus in Regni dederunt Regi Legionis Ca-
sar augustam, ut semper essent sub domi-
nio ejus, et sub domino filiorum ejus et
abierunt pante Reges ad eam ut Imper-
ratorem traderetur.

Ceterum cum omnis populus audiret quod
Rex Legionis veniret in Caesar Augustam
omnes Principes Civitatis, et tota plebs ex-
ierunt obviam ei cum tympanis, et cytharis
et psalterijs, et cum omni genere musicorum
cantantes, et dicentes Benedictus, qui ve-
nit, et benedictus ipse, et benedictum Regnum
Patrum suorum, et benedictum Regnum Le-
gisni, et benedicta misericordia tua, et patien-
tia tua, et deduxerunt eum intra civitatem.
Deinde Episcopus Caesar Augustanus cum ma-
gna processione Clericorum, et monachorum
exiit in platea civitatis, et recepit Regem,
et abierunt cum illo in Ecclesiam Sanctae
Mariae cantantes, et dicentes. Deum time,
et mandata ejus observa, et reliqua. Ad
ultimum

Ultimum data benedictione ab Episcopo, si-
cut mos est Regum perrexerunt cum eo in
Palatij Regalibus, dederuntque ei ob-
pendia abundanter. Tunc autem in Caesar-
augusta per aliquos dies, et collocavit ibi
magnum presidium militum, et peditum ad
custodiendam civitatem. Post haec autem,
ut placuit Regi benedictione accepta ab
Episcopo, et ab omni populo reversi sunt in
Castellam laudantes, et benedictores Deum,
qui dat pacem sperantibus in se.

Eodem vero anno quod haec gestasunt
Comes Raymundus Barcinonensis cognatus
Regis, et Comes Rodolphus Tolosanus
consanguineus ejus venerunt ad Regem
Legionis, et promiserunt ei obedire in un-
ctis, et fecerunt ejus milites castra Re-
gis dextera ad fidem confirmandam, qui
et dedit in finem Caesar-Augustam Comi-
ti Barcinonensi, sicut mos est Regis
Legionis; Comiti autem Tolosano cum

Sonore quoddam vas aureum XXX marcas et
gravis pondere valde optimum, et multos
equos, et alia plurima dona; et super hac
omnia omnes optimates, qui erant per totam
Gasconiam, et per totam illam terram usque
ad fluvium Rhodani, et Guillelmus de
Monte Perulano unanimiter venerunt ad
Regem, et acceperunt ab eo argentum, et
aurum, multa varia, et pretiosa munera, et equos
multos, et omnes subditi sunt ei, et obedi-
bant ⁱⁿ cunctis. Et multi filij Comitum Francie,
et Duum, et Comitatum, et Piciani multi
venerunt ad eum, et acceperunt ab eo auro
et alia plurima dona, et facti sunt termini
Regni Adelphoni Regis Legionis à maxima
gro Oceano quod est à Portu S. Iacobi usque
ad fluvium Rhodani.

POST HAEC REX
in Aera CLXXV. Post millesimam
constituit diem celebrandi Concilium
apud

apud Legionem Civitatem Re-
 giam 4 Non. Julij in die S. Spi-
 ritus cum Archiepiscopis, &
 Episcopis Abbatib? Coni-
 tibus & Principib? Du-
 cibus et Iudicibus, qui
 in illius Regno erant

Ad Statutum dum venit Rex, et
 cum eo uxor sua Regina Dña Verengaria, et so-
 ror sua Infantina Dña Sancia, et cum eis Rex
 Garcia Compi Lotenium, et filius Rex praecepit,
 omnes congregati sunt in Legionem; venit au-
 tem, et maxima turba monachorum, et Cle-
 ricorum, necnon, et plebs innumerabilis ad
 videndum, sive ad audiendum, vel ad loquen-
 dum verbum Domini. In prima die Conci-
 ly omnes maiores, et minores congregati sunt in
 Ecclesia Sancta Maria cum Rege, et tractave-
 runt ibi, quae suggerit Clementia P. E. S. V.
 Consili Comum nostri, et quae ad salutem

Alphonſus Iordan-
conuangueneus Regis

Alfonſus filius Comi-
tis Raymundi, et Præſule
gine filia Regis Alphonſi, qui
Deſiderium conſanguineus vocatus
eſt Imperator Hiſpanie

animarum omnium ſalutem ſunt convenien-
tia. Secundæ vero die qua aduentus Sancti
ſpiritus ad Apoſtolos celebratur Archiepi-
ſcopi, et Epicoſcopi, et Abbates, et omnes nobiles,
et ignobiles, et omniſque ſexus ſunt iterum
in Eccleſia Be. Mariæ, et cum Rege Garſia,
et cum ſonno Regis ſervato concilio accepto, ut
vocarent Regem Imperatorem pro eo, quod Rex
Garſias, et Rex Loſado de Saracenis, et Co-
mes Raymundus Barbanenſium, et Comes
Alphonſus Tolosanſis, et multi Comites,
et Duciſ Galicie, et Francis in omnibus
eſſent ſubditi ei, et induto Rege capa op-
timâ miro opere contexta, impoſuerunt ſuper ca-
pus Regis coronam ex auro mundo, et lapidi-
bus pretioſis, et muniſceptro in manibus eius
Rege Garſia tenente eum ad brachium dextrum,
et Adriano Epicoſcopo Legionenſi, una cum Epi-
ſcopis, et Abbatibus deduxerunt eum ante Al-
tare Sanctæ Mariæ canentes. Et Deum
laudamus nequaſ ad finem et diuſes vivat
Alphonſus

Adolphus Imperator, et data benedictione
 super eum celebraverunt Missam more festivo,
 deinde Reverendissimi unusquisque in extorij
 suis; intra autem hunc Magnum Convivium
 in Palatii Regaliibus, sed et Comitibus, et
 Principibus, et Ducibus ministrabant mensis Re-
 galibus; fuit autem danti Imperator Magna
 stipendia Episcopis, et Abbatibus, et omnibus
 et facere magnas elemosinas pauperibus
 indumentorum, et ciborum. Ter-
 tiarum die iterum Imperator, et omnes cum
 soliti erant juncti sunt in Palatii Regali-
 bus, et tractaverunt ea, quae pertinent ad salu-
 tem Regni totius Hungariae; deinde Am-
 perator mores, et Leges universo Regno suo re-
 citaverunt. Non tunc in diebus Regis Domi-
 ni Adolphus singulis restituere universis Ec-
 clesiis omnes hereditates, et familias quas per-
 diderant sine iudicio, et subactis, praecipitque
 Villas et terras, quae fuerant destructae in tem-
 pore bellorum populare, et plantare vineas, et om-

omnia anhela, iurisque omnibus Ciste Su-
diciis. Vicia eradicare in illis Sominibusque
contra Iulianam et directam Regem, et Principum
et Potestatum, et hidium invenirentur.

At illi alios in lignis suspendentes, alios
truncatis manibus, et pedibus relinquentes,
non divitibus, vel generosis plusquam paupe-
ribus parcentes; sed totam secundum modum
culpe discernentes, iuste iudicaverunt. Pre-
terea, jussit nullo modo suffere malis, et
in conspectu Sominum capti sunt aliqui ope-
rarii iniquitatis, et suspensi sunt in patibu-
lis, iussuque Alcaydis Toletanis, ut omnibus
Sabitatoribus totius extremi facere excruciatos
avidus, et dare Samacenis infidelibus be-
llum per singulos annos, et non parcere civita-
tibus, vel oppidiis eorum, sed totum vindicare
Deo, et Legi Christiane.

His peractis solus Conilio abierunt unus-
quisque in sua cum gaudio cantantes, et bene-
dicentes Imperatorem, dicentes. Benedictus

tu, et benedictum Regnum Patrum tuo-
rum, et benedictus Deus excelsus, qui fe-
cit cælum, et terram, et mare, et omnia
que in eis sunt, quia vivit nos, et fecit
nobiscum misericordiam, quam promissit speran-
tibus in se —

Transacto autem in pactis gradibus pacifice
anno uno Rex Garrias Navarre turbatus
est, et omnes Viri sui bellatores cum eo contra
Dominum Imperatorem; similiter, et discors
eodem tempore Adelfonius Rex Portugalen-
sium filius Comitis Ennicio, et Tarsia
Regine; ipsa autem Tarsia erat filia Re-
gis Domini Adefonis sed de non legitima val-
de tamen a Rege dilecta nomine Ximena Ma-
risu: quam Rex de liberationis et honoris cau-
sa dedit maritalem Ennicio Comiti, et dota-
vit eam magnifice donis Portugalensem terram
jure hereditario. Mortuo autem Comite En-
nico Portugalesi vocaverunt eam Reginam,
qua defuncta filium suum Regem, suum, et

postea sunt ad Senorem nominis sui disce-
runt. Vixero duo Reges in uno tempo-
re sunt supradictum est quam contra Im-
peratorem aggressi sunt, et bellum paraverunt
unusquisque de partibus suis Rex Garrias in
Castella et Rex Portugalesis in Gallaecia,
venit autem Rex Portugalesium in Gallaecia,
et cepit Iudensem civitatem, et alia Castellae,
Comitum Edmeh Nunnii, qui tenebat Caste-
llam multa, et terram quam dicunt Torogno, et
Comes Rodericus Petri villorae, qui tenebat
Castellam in Limia, et ab Imperatore Senorem
utroque montati sunt Domino suo Imperatori, de-
ceruntque Castellam, et Senorem Regi Portuga-
lesis, et hoc non sufficit eis, sed invicem pa-
raverunt bellum ad damnationem suam, facom-
nia quod impeditur potius Comites omnibus die-
bus vite sua —

• In diebus illis erat in Limia quidam Dux
nominis Fredmanus Joannis strenuus miles
Imperatoris, et amicus fidelis, tenebatque Castellum,
quod

quod dicitur Alleris, et alii plurima, id est
 ipse, et filij, et fratres ejus, et amici civiliter
 paraverunt bellum contra Regem Portugalensem,
 non tamen a Regis bello fatigati suum Sono-
 rem perdidērunt. Ceterum laus omnia maxima
 consecuti sunt. Nam olim multoties ipse Rex
 Portugalensis venerat in Galliam, et a Co-
 mite Fredinando Petri, et Roderico Velle, et
 et ab alijs Duibus Gallie expulsus fuerat
 inde, et reversus est in terram suam sine dolore.
 Et iterum venit in Limiam, et adificavit quo-
 dam Castellum, quod dicitur Celmes, et mu-
 nitus illud nobilibus militibus, et audacio-
 ribus peditibus Palatii sui, et munit in eo
 magna stipendia pannis, et carnis, vini, et aquae
 et abijt in Portugalensem terram suam.
 Hoc audito Imperator congregato magna
 exercitum Gallie, et Legioni multis mi-
 lites festinus abijt in Limiam, et obediens
 praedictum Castellum quod dicitur Celmes, et pau-
 cis diebus praeparatis bellando cepit id, et cepit in

eo magnam partem militum nobilium Pa-
latij Regis Portugalesis misitque eos sub
tota multitudine. Facta est autem inole-
bilis tristitia in domo Regis Portugalesis, quia
non evenit sicut cogitabat. Imperator autem
munito supradicto Castello utam Linnam
ad se conversans, et reversus est in terram
Legionis. Hoc autem factum est antequam vo-
cassetur Imperator, sed postquam Imperator est
vocatus, sicut praediximus Comes Gomez Nini,
et Comes Rodericus, qui villorum vocatus est
rebelle facti sunt in Gallitia, deindeque
Sonori Regi Portugalesi, qui munivit ea, et
reversus est in terram suam, et rursus Rex
Portugalesis congregato agmine suo venit in
Linnam. Hoc audito Comes Fernandus Pe-
tri, et Comes Rodericus Vele, et ceteri Principes in
partibus Gallitiae omnes pariter congregati militia
sua exierunt adversus Regem, et obviaverunt
ei in loco, qui dicitur Cernesa, et fortiter acie-
bus ceperunt pugnare, et peccatis exigentibus tor-
ga

longa revertantur Comites, et victi sunt. Comes.
 vero Rodericus Pile. quibusdam militibus cap-
 tus est in bello, sed protinus à duobus suis ami-
 genis facto magno ingenio liberatus est, et fugit
 cum eis. Post hanc victoriam Rex protinus re-
 versus est in terram Portugalem, ad succu-
 rendum eis, qui erant in quoddam Castello,
 quod dicitur Erena, quod ~~ibi~~ adgloravit à facie
 alterius Castellis, quod a Mauris tenebatur San-
 tearen vocati, ad bellandum tam Santeren, quas
 Olixonam, et Simeriam, et cetera Castella Sara-
 cenum, quae in circuitu sunt.

Eodem vero tempore venerunt Moabites,
 et Agareni super praedictum Castellum Erenam
 ceperunt illud bellando, et omnes Viri bellatores
 plerumque ducenti quinquaginta ³ ~~Viri~~, et qui-
 dam Viri Magnates Regis ibi gladio perierunt, un-
 de facta est magna tristitia, et perturbatio in do-
 mo Regis Portugalesis.

Quum omnia ista gererentur Imperator faciebat
 bellum in Terra Regis Garciae, cepitque munire Calce-

lla ejus, et Comitum Latronem Nafarum no
bellionum omnium Principum domus Regis
Garric, delinxisque et omnia ejus atque praeclara,
et cremavit vineas, et arboribus fecit incendi.

Cum vero Latio Nafarum dato Imperatori
juramento servivit ei multis annis, et tamen
postquam pax facta est inter Imperatorem, et Co-
mitum Latronem Nafarum fuit bellum per
aliquot annos inter Regem Garric, et Impera-
torem, virtus autem Regis Garric ad remus
paratorem, aut minima, aut nulla erat. Cate-
rum in Portugali Ferdinandus Joannis Prin-
ceps Lusia cum ceteris fidelibus Imperatoris
quotidie agebat bellum contra Regem cum quo
bello congressus viriliter pugnaret, nam et ipse
Rex vulneratus est lancea, quam unus de pedibus
Ferdinando Joannis audalibus adiecit, laboravit
multis diebus, et a medicis curatus. Hoc autem
bello Ferdinandus praedictus cepit aliquot ex
Principibus Regis, et exspoliatus magnis divitijs
dimisit

et factum

Et factum est postquam omnia parata
 sunt Imperator precepit Comitibus Castellae,
 scilicet Rodenigomez, et Lopez, et Duci
 Gutierio Fredinandi, et alij Ducibus, ut essent
 parati quotidiè ad bellandum Regem Arricam.
 Ipse autem Imperator congregata magna militia te-
 rra Legionis abijt in Portugale, et cepit muni-
 ta Castellae, et destructa est terra magna, atque
 praedata, Rex autem Portugalemsis congregato ag-
 mine suo exijt in malum contra paucos, qui illi
 te de exercitu Imperatoris exierant. Qui post-
 quam observavit Comiti Radimino expugnavit
 terram suam, uterque commiserunt bellum, et vi-
 ctus est Comes Radimirus et captus est à Rego.
 Deinde Imperator castramentatus est à fove
 Castellae, quod dicitur Penaa de Regina in
 loco, qui vocatur Portella de Vie. Rex autem
 Portugalemsis fixit tentoria sua à fove castrorum
 Imperatoris in loco altiori, et aspero, vallisque
 erat inter illos; sed multi Equi, et milites
 Regis descendentes de Castris commiserunt be-

Ubi inter se, et multi conuenerunt de equis in
terram capti sunt ex utraque parte; Videntes
autem hoc bellum maiores natu Portugalie
dixerunt Regi suo. Commine Rex non est
nobis bonum, aut utile habere bellum cum Im
peratore, neque remper poterimus subire mul
titudinem ejus tam magnam, et tam fortem,
non erit crastina nobis, sicut hodie. Si pax in
ter nos erit omnes fratres nostri, qui perierunt
a manibus Saracenorum in Castello de Eren
na non perierunt, sed prouide, ne forte iterum
veniant Moabiti, et Sijarini, in civitatibus, et
in Castellis vestris, quae sunt trans flumen
Dory, et faciant pericula, quam fecerunt. Tunc er
go, ut eant aliqui de nobis ad rogandum Im
peratorem, ut faciat nobiscum pacem, et deinceps ei
omnia sua castella, quae habemus, et ille resti
tuat nobis illa, quae sui milites ceperunt de nos
tris. Melius est enim nobis habere pacem
quam bellum. Rex audito consilio Principum suo
rum placuit ei, et misit nuncios de maioribus
domus

Amicus sua ad Imperatorem, qui ei dixerunt
 supradicta verba de pace Regum. Quibus audi-
 tis Imperator. Laetatus est, post haec mun-
 dij Regis receperunt fidem a Principibus, ut
 haberent pacem inter se, usque quo supradicta
 pax, aut compleretur aut (quod Deus non
 permittat) negaretur. Tunc denique Principes
 Imperatoris abierunt in castra Regis, et simili-
 ter acceperunt fidem a Principibus Regis, sicut
 illi dederant. Altra autem die Comes Im-
 peratoris conjuncti sunt cum Principibus Regis,
 et fecerunt pacem inter Imperatorem, et Regem
 non absolute sempiternae, sed per aliquot annos,
 et iuraverunt eam, ut itorum dum pax esset
 firmius pacificarentur suis glauerat utrique.
 Et redierunt Vicarij Imperatoris omnia cas-
 tella, quae Portugalensis Rex acceperat in Ga-
 licia, et similiter Regis, quae milites Impe-
 ratoris acceperant ab eo bello. Tunc solutus
 est Comes Radmirus et omnes milites qui
 cumque capti ex utraque parte fuerant, soluti

sunt. Facta est pax inter illos per multos annos,
quia quia Christianis bona, et utilis oriaest, et
Rex abiit a se Comitem Rodericum, et Co-
mitem Gomez Nunnij, pro eo, quod ipsi minime
runt discordiam inter Imperatorem, et Regem.
Comes Gomez Nunnij, ut cognovit se esse reum
verecundatus est et transiens fugiendo Mon-
tes Pyrenaeos, vultus nolles, quia nusquam erat
ei locus ad habitandum, fleuit se monachum
in monasterio Cluniacensi. Imperator vero mi-
sericordiamotus super Comitem Rodericum iussit
eum comedere panem coram se in Palatio suo, et
dare Regenda aurum, et argenti sicut ante ex
Principibus suis qui assistebant coram se. Ipse
Imperator inde discessit ad Sanctam Iacobum
causa orationis, quod postquam explevit, sicut
noverat reversus est in terram Legionis et
Castella; deinde abiit in Pampiloniam in
terram Regis Garria, et caltramentatus est
in illa planitia Pampiloniae, et misit cohortes
predatorias in omnem Regiem Regis Garria,
et successu

et succenderunt magnam bonam igne, vineas et
 arbuta fecerunt inidi, et reversi sunt ad Im-
 peratorem in castra tollentes secum magnam
 praedam bouum, et vacarum, equorum, et egua-
 rum magnas opes, et dum illa geruntur Rex
 Garrias congregatis suis agminibus obriavit ma-
 gno exercitui Comitis Raymundi Barcinon-
 ensium Aragonensium, et Barcinonensium
 commisitque cum eis bellum, et Rex Garrias vi-
 debi remansit in Campum, et accepit spolia
 eorum, cum autem victores dividerent spolia
 inter se supervenit Imperator eantummodum
 cum triginta militibus. Visis autem signis Im-
 peratoris Rex Garrias, et omnis comitatus ejus
 fugit relinquentes spolia tota in Campum.
 Imperator vero persecutus est illos fugientes usque
 in Campiloniam civitatem suam —

Post hoc Imperator, et omnia castra sua
 reversus est in Naxaram civitatem suam cum
 magno triumpho, et gaudio. Deinde venit in Caf-
 tellam, et surit intonare Regalia paeconia

per totam bonam Legimus, et Castellam
ut mediato mense Maio omnes milites, et pe-
dites itorum essent congregati in Naxara ad
debellandum Regem Gansiam. Verum tamen post
quam cognovit Rex Gansias, quia nullo modo
posset evadere ab illo Imperatoris nuntium fa-
ctus est tristis, et convocans proprios Consiliarios
dixit illis. Videte quod consilium capiamus,
quia iterum Imperator factus pacem cum Portuga-
lenium Rege vult venire super nos, ut nos dis-
pendat, et terram nostram aut bello, aut obses-
sione, et non invipientes consilium quid agere
deberent. Tandem supervenit eis Comes Adephon-
us Cordoni de Solosa, qui peregrinus veniebat
per viam Regiam ad Sanctum Iacobum causa
orationis. Quem videns Rex, et hi, qui cum eo
erant gauderunt gaudio magno. Initio consilio
praedictus Comes Adephonus, et alij Principes
Regis convenerunt ad Imperatorem, et nimis
fecerunt pacem inter Imperatorem, et Regem, et
conpacto, ut Rex Gansius servires Imperatori sine
fraude

gaude cunctis diebus vite amorem. Quod post-
 quam factum est Comes Tolosanus et Princeps
 Regi rogaverunt Imperatorem, ut daret Re-
 gis Garria filiam suam infantem Dominam
 Anaiam, quam genuerat ex Gontroda concubina
 filia Petri Alburiani. Hoc audito omnes Ma-
 gnates Palatii Imperatoris simul cum Comite Be-
 phonso laudaverunt Imperatorem, ut Rex Gar-
 ria in generum advocaretur, de supradicta filia
 Domirella in uxore sibi data, Imperator accepit
 consilium eorum, et placuit in conspectu ejus, et
 promissit eam dare Regi. Unde et constituerunt
 diem optimam nuptijs faciendis apud Legionis Ci-
 vitatem Octavo Kal. Julij Imperator proprijs
 militibus mandavit, et cunctis Comitibus, et
 Principibus, et Ducibus qui in toto suo Regno
 erant, ut annis quinque eorum cum sua nobili
 militia parati venirent ad Regale nuptias
 Minus Legatus praecepit. Hoc audito omnibus
 placuit ceterum maxime Alburianis et Ti-
 monianis, qui sicut Imperator praecepit optimi pa-

casti, coartati venerunt ad nuptias. Venit au-
tem Imperator, et cum eo uxor sua Imperatrix
Domina Berengaria, et maxima turba Potest-
atam Comitum, et Ducum, et militum Castel-
la. Venit autem et Rex Garia Narbonae
turba militum non pauci, ita paratus, et ornatus
sicut Regem sponsatum ad proprias decet venire
nuptias. Intravit autem Serenissima Infans
Domina Sanctia in Legionem per portam Fau-
riensem, et cum ea comadrina sua Infans Do-
mina Unica Sponsa Regis Garia cum ma-
xima turba nobilium militum, et Clericorum,
et mulierum, et puellarum, quas totius Hispa-
nia Maiores genuerant. Palatium vero co-
locatus est in Palatii Regalibus, qui sunt
in Sancto Pelagio ab Infante Domina Sanctia,
et in vicinis Palatii maxima turba Tibio-
num et mulierum, et puellarum canentium in
organis, et tibijs, et cytharis, et psalterijs, et om-
ni genere musicorum. Porro Imperator, et Gar-
ria Rex sedebant in solio Regio in lower-
celso

excelsis, ante fori Palatii Imperatoris Episcopi
 Abbates, et Comites, et Principes, et Ducis
 sedibus paratis in circuitu eorum, alia autem
 Potestates. Verumtamen Hispania delecta-
 bilij equos calcaribus currere cogentes iuxta mo-
 rem patrie projectis tam sua, quam equestrum
 virtute sagittilibus instructa tabulata ad olon-
 dendam pariter autem, et virtutem percutiebant.
 Alij Labata Canum ad iram provocatis tau-
 ris protento venabulo occidebant. Ad ul-
 timum cecis porcum, quem occidendo suum
 facerent in campi medio combuerunt, et vo-
 lentes porcum occidere sese ad invicem saepius
 Laserunt, et in riuum omnes circumstantes in-
 coegerunt. Factum est autem gaudium magni
 in illa civitate, et benedicbant Deum, qui sem
 prosperabat eis cuncta —

Ludus caecorum porcu-
 entium porcum virum

Haec nuptiae factae sunt in An. clxxxij.
 post milliesimam in mense Iulio. Pedit
 autem Imperator filia sua genero suo Regi
 Garsie magna munera argenti, et auri, et e-

equorum, mulorum, et alias multas divitias,
et benedixit eis, et dimisit eos Sonisfic re-
diri in terram suam. Sed et Infans Domina
Sanctia dedit robina sua vasa multa aurea,
et argentea, et mulos, et mulas oneratas divi-
tijs Regalibus —

Profectus est autem Rex Garcia ipse et
Viri ejus de Legioni in magna gloria, et Sabint
in comitatum Comitem Rodericum Gornel
et Dominum Gutierrez Fernandez, et mul-
tos alios Duces Castellanos, qui abierunt cum
Rege, et cum uxore sua usque in Pampilo-
niom civitatem suam. Fecit autem Rex Gar-
cia magnum, et Regale convivium Castellanis,
qui cum eo erant, et cunctis militibus, et Prin-
cipibus Regni sui per multos dies celebrans mun-
ptijs Regalibus, deditque Rex Comitibus, et
Duibus Castella magna dona, et reversi sunt
unusquisque in terram suam —

Verumtamen mater Regina prefate uxoris
Garcia Regis, quam superius Genorodam no-

nominavimus, postquam vidit quod super
 omnia expectabat gloria sua honorem immen-
 sum, quae facta Regina bis, Regis nuptijs de-
 corata fuerat expleto mundano desiderio ad
 celeste in quantum potuit anhelavit. Nam
 semet-ipsam offerens Deo, ejus famulatus sic
 adhaerit, ut in Ovesoni urbe sanctimonialis
 facta est, et alij adjecta in Ecclesia Sanctae
 Mariae Genitricis Dei, quam interventricem
 sui gaudij, adjuatricemque praesenserat, Deum
 nocturnis, diurnisque laudibus incessanter lau-
 dant placaret, & exitum vitae gloriosum tabula-
 boris desudando, votivique desiderio Ecclesiae pari-
 mentum fons lacrimarum sub oratione rigans
 expectaret —

~ Explicit Liber Primus ~

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines, though it is extremely faint and difficult to decipher. Some words are partially legible, such as "The first", "the second", "the third", "the fourth", "the fifth", "the sixth", "the seventh", "the eighth", "the ninth", "the tenth", "the eleventh", "the twelfth", "the thirteenth", "the fourteenth", "the fifteenth", "the sixteenth", "the seventeenth", "the eighteenth", "the nineteenth", "the twentieth", "the twenty-first", "the twenty-second", "the twenty-third", "the twenty-fourth", "the twenty-fifth", "the twenty-sixth", "the twenty-seventh", "the twenty-eighth", "the twenty-ninth", "the thirtieth", "the thirty-first", "the thirty-second", "the thirty-third", "the thirty-fourth", "the thirty-fifth", "the thirty-sixth", "the thirty-seventh", "the thirty-eighth", "the thirty-ninth", "the fortieth", "the forty-first", "the forty-second", "the forty-third", "the forty-fourth", "the forty-fifth", "the forty-sixth", "the forty-seventh", "the forty-eighth", "the forty-ninth", "the fiftieth", "the fifty-first", "the fifty-second", "the fifty-third", "the fifty-fourth", "the fifty-fifth", "the fifty-sixth", "the fifty-seventh", "the fifty-eighth", "the fifty-ninth", "the sixtieth", "the sixty-first", "the sixty-second", "the sixty-third", "the sixty-fourth", "the sixty-fifth", "the sixty-sixth", "the sixty-seventh", "the sixty-eighth", "the sixty-ninth", "the seventieth", "the seventy-first", "the seventy-second", "the seventy-third", "the seventy-fourth", "the seventy-fifth", "the seventy-sixth", "the seventy-seventh", "the seventy-eighth", "the seventy-ninth", "the eightieth", "the eighty-first", "the eighty-second", "the eighty-third", "the eighty-fourth", "the eighty-fifth", "the eighty-sixth", "the eighty-seventh", "the eighty-eighth", "the eighty-ninth", "the ninetieth", "the ninety-first", "the ninety-second", "the ninety-third", "the ninety-fourth", "the ninety-fifth", "the ninety-sixth", "the ninety-seventh", "the ninety-eighth", "the ninety-ninth", "the hundredth".

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines, though it is extremely faint and difficult to decipher. Some words are partially legible, such as "The first", "the second", "the third", "the fourth", "the fifth", "the sixth", "the seventh", "the eighth", "the ninth", "the tenth", "the eleventh", "the twelfth", "the thirteenth", "the fourteenth", "the fifteenth", "the sixteenth", "the seventeenth", "the eighteenth", "the nineteenth", "the twentieth", "the twenty-first", "the twenty-second", "the twenty-third", "the twenty-fourth", "the twenty-fifth", "the twenty-sixth", "the twenty-seventh", "the twenty-eighth", "the twenty-ninth", "the thirtieth", "the thirty-first", "the thirty-second", "the thirty-third", "the thirty-fourth", "the thirty-fifth", "the thirty-sixth", "the thirty-seventh", "the thirty-eighth", "the thirty-ninth", "the fortieth", "the forty-first", "the forty-second", "the forty-third", "the forty-fourth", "the forty-fifth", "the forty-sixth", "the forty-seventh", "the forty-eighth", "the forty-ninth", "the fiftieth", "the fifty-first", "the fifty-second", "the fifty-third", "the fifty-fourth", "the fifty-fifth", "the fifty-sixth", "the fifty-seventh", "the fifty-eighth", "the fifty-ninth", "the sixtieth", "the sixty-first", "the sixty-second", "the sixty-third", "the sixty-fourth", "the sixty-fifth", "the sixty-sixth", "the sixty-seventh", "the sixty-eighth", "the sixty-ninth", "the seventieth", "the seventy-first", "the seventy-second", "the seventy-third", "the seventy-fourth", "the seventy-fifth", "the seventy-sixth", "the seventy-seventh", "the seventy-eighth", "the seventy-ninth", "the eightieth", "the eighty-first", "the eighty-second", "the eighty-third", "the eighty-fourth", "the eighty-fifth", "the eighty-sixth", "the eighty-seventh", "the eighty-eighth", "the eighty-ninth", "the ninetieth", "the ninety-first", "the ninety-second", "the ninety-third", "the ninety-fourth", "the ninety-fifth", "the ninety-sixth", "the ninety-seventh", "the ninety-eighth", "the ninety-ninth", "the hundredth".

INCIPIT LIB. II.

Historie Adephonsi Imperatoris

DE

Dissensionibus, & prelijs, quæ
habuit ipse, et Toletani Principes
et Duces extramarini cum
Rege Hali, & cum filio
suo Texusino, & cum cæteris
Regibus, & Principibus
Moabitum, et Agare-
norum

CAPVT PRIMUM

Omissa naturali ordine ad ea, quæ olim
Christianis asperissima fuerint bella
tractanda veniamus

Obitum Regis Domini Adephonsi Pa-
tris Regine Vnicae Marie Adephonsi Imperatoris

IN ALTISSIMO

Rex Ali macimus Sarracenorum, qui Rex
 Marocorum Dominabatur Moabitibus, et ex illa
 parte maris Agarenis Longe, Latègue, alijsq;
 multis, et maris Insulis, et nationibus, sicut
 serpens altus scimus ex tunc caput, et quasi post mor-
 tem summi Viri, ibique triumphaturus convocavit
 omnes Principes, et Duces, et milites Moabitarum,
 et magnum exercitum condescentium habum,
 et multa millia militum balistorum, et magnas
 multitudines peditum, sicut arena quæ est in lit-
 tore maris, et subito, usque in altissimum con-
 silio congregavit exercitum, et transferendo ve-
 nit in Sibiliam, et cum eo filius ejus Theuxophilus,
 jussitque omnibus Regibus, et Principibus, et
 Ducibus Moabitarum, qui erant super Agare-
 nos, ut unusquisque eorum parato agmine militum
 et balistorum, et peditum pro posse suo comporta-
 rent scalas, et machinas, et magna ingenia fe-
 rea, et lignea ad bellandum, tam civitatem
 Iosolum ad quam propinbas, quam alia oppi-
 da, et civitates, quæ sunt trans Senam. Moxq;
 castra

Calba de Sibia, et in paucis diebus venit Cor
 Dubam, et ibi congregata sunt ad eum omnes
 gentes quae erant in terram Agarenorum, et
 moverant Calba de Corduba, et venerunt per
 illam terram, quae fuit de Alvaro Fannici, et
 perunt Castellum munitum, et Civitatem, quas par
 tim destruxerunt, partim muniunt; deinde
 de venerunt in Toleum et destruxerunt San
 ctum Serrandum, et Alceba, deinde ad
 ipsam civitatem proximantes machinas in locis
 opportunis erexerunt, eamque diu sagitta, la
 pidi, Lancea, telo, igneque petentes oppugna
 verunt. Sed in civitate erat strenuus Dux
 Christianorum Alvarus Fannici cum magna
 multitudine militum, et sagittariorum, et pedi
 tum, et robustorum juvenum, qui sedentes su
 per muros civitatis, et super turres, et portas
 similiter pugnabant contra Saracenos, et mul
 tam illis Saracenorum ibi prostrata sunt, unde
 a virtute Christianorum fugati longe facti sunt
 a limbus civitatis, ut nihil nocere possint civi

Fannici.

civitati, neque eis qui super muros erant. Hoc
videns Rex Hali iussit pedibus, ut addue-
rent multa ligna vinearum, et arborum, et
per noctem ponerent ea fortim ad radicum for-
tissime turris, quae est sita in capite Ponti
contra Sanctum Severum. Media autem
nocte Savaeni ceperunt mittere fortissimum
ignem de Alcadran in lignis cum balistis, et
cum sagittis, ut cremarent Turrem. Sed Chribu-
ni, qui intraerant, vertorunt multum acetum
vini super ligna et mortui est ignis. Erant au-
tem in simul cum Domino Moraro in civita-
te magnatibus senum Magni consilij, et multa
futura praevidentes, quos ibi reliquit Rex
Dominus Aesficus ad custodiendam civitatem
quosque venit Rex ex suo semine, qui eam
liberavit a bello Savaenorum. Hoc videns Rex
Hali magna ira accensus est, et in sequenti die
summo mane iussit Principibus militiae suae sta-
tuere magnas acies de Alexenti pedibus cum om-
nibus ingenijs, et deinde alios Agarenorum
et post

et post ipsas alias Moabitum, et Arabum
 deducunt ingenia ad radium murorum civi-
 tatis per opportuna loca, statueruntque ad illam
 portam de Almagna, et ubique multas ba-
 listas, et machinas, et ignis javala, et tormenta
 ad lapides iaculandos, et spuala, et scorpiones ad
 mittendas sagittas, et fundebullanos, vineas, et
 arietes, cum quibus suffoderunt muros civitatis, et
 scalas, quas ponerent super tumes. Fecerunt au-
 tem Christiani machinas advenus machinas
 eorum, et pugnaverunt per dies septem nihil
 civitati nocentes. Septimo vero die audacter vi-
 ni bellatores Christiani eruperunt de civitate
 per portas ad occum Solis, et fugientes assecuti,
 et Agareni miserant ignem in omnibus ma-
 chinis, quas fugientes reliquerant, et in om-
 nibus ingenijs, cum quibus Rex Heli, et
 Princeps sui cogitabant suffodere muros civita-
 tis, civitas autem Dei adiutorio manit i-
 ntega.

Nunc vocatur de
Almohada

QUM ista bellaveruntur Hebræi.

Episcopus Dominus Bernardus Tolosanensis
Ecclesia cum Clericis, et monachis, et seni-
oribus, et mulieribus, et pauperibus probatis
interoravit in Ecclesia Sancta Marie una
nimis orogabans Dominum, et Sanctam Ma-
riam, ut peccata Regum ne rememorarentur,
et populorum ne ipsi clarentur in captivita-
tem, et gladium, et mulieres in divitiis, et
et infantes eorum in praedam, et civitates eorum
in exterminium, et sancta Lex Dei in oppro-
brium, et in pollutionem et conculcationem.
Sed Dominus Deus exulans exaudivit
orationes eorum, et miseratus est populo suo,
et misit Michaelom Archangelum, ut custo-
diat civitatem Tolosanam, et firmaret muros
ejus ne rumperebantur, et confortaret animos vi-
rorum bellantium, et defenderet corpora Chris-
tianorum, quod fieri non poterat nisi Dominus
eos custodiret, sicut David ait, Nisi Domi-
nus custodierit civitatem frustra vigilat, qui cus-
todit eam. Videns autem Rex Ali, quia to-
tum

44

Utum pendens proelii versum est in Samacenos
et quia sui Principes peribant, et gens sine
numero, ipse, et omnis exercitus suus recessit a
civitate, et venit in omnibus civitatibus, et cas-
tellis quae sunt trans Serram, et expugnavit eas,
sed peccatis exigentibus, pergit muros de Mage-
rit, et de Talarren, et de Olmos, et de Cana-
les, et de alijs multis. Fecit autem magnam
captivitatem, et caedem, et praedam, sed for-
tissima turris, quae lingua nostra dicitur Al
caceres praedictarum civitatum non sunt captae,
et ibi remanserunt multa reliquia Christi-
anorum. Sed Guadalifaxam, et aliae civita-
tes, et Castella illae remanserunt, et muni-
cium non sunt capti, quia Rex celestis solita
pietatis suae memorans ultionem fecit de Sama-
cenis, morte enim subitanea, et gladio Chri-
stianorum ipsa gens nefanda capis avidae in-
terire, et ad nihilum deveniri. Hoc videns
Rex Hali festinus revertens est in civitatem
suam Cordubam, et cum esset ibi, vocavit fi-

Vinum suum Texuſſinum, et dixit ei. Acci-
pe omnia Regna Agarenorum, et esto Rex
super omnes Reges et Principes, et Duces qui sunt
a mari Mediterraneus usque in Ioleum civita-
tem Christianorum, et usque Santarem, et ex alte-
ra parte usque in Casaraugustam; deinde usque
Barchinoniam. In primis praeſcio tibi fili
subventurum gladio Ioleum; deinde ceteras ur-
bes ejus in Caſtella usque in flumen Dorij,
quia Ioleani contempserant me, et parare
sunt bellum contra me, sed viros bellicosos Chris-
tianorum, et mancipia, et pueros, et mulieres so-
necas, quoscunque ceperis mittere trans mare.
Post haec autem Rex Nali perrexit in Sibi-
liam, deinde abiit trans mare in civitatem suam,
qua dicitur Manochos in terra Moabitana,
et duxit secum omnes captivos Christianos, quo-
cumque captivaverit, et omnes captivos, quos potuit
invenire in omni terra Agarenorum, viros,
et mulieres tranſtulit secum in Manochos.
Erat autem quidam vir Alimenon nomine,
nobilis

nobili in domo Regis Mali fortis, et sapiens nau-
 ta, qui praeerat omnibus Sominibus ejus mi-
 nistris in patria sua. Hiis cum tempus oppor-
 tunum agnovisset assumpta copiosa multitudine
 navium ascendebat per mare Oceanum contra
 Galliciam, et per mare Britannicum, et per Me-
 diterraneum mare contra partes Ascalonis, et Re-
 giones Constantinopolitanorum, et Siciliae, et
 contra Baronsam civitatem, et alias maritimas,
 et contra Barcinonensem Regionem, et omnia
 Regna Francorum oppugnando, et vastando,
 viros multos, et caedes faciendo in Christi-
 anos, eos autem quos capiebat per singulas civi-
 tates, et oppida ducebat ad Curiam Regis
 Mali Domini sui; et facta est maxima multi-
 tudo Christianorum nobilium, et ignobilium
 utriusque sexus virorum, et mulierum in Ca-
 ra Regis Mali. Tempore autem illo dedit De-
 us gratiam captivis, qui erant in Cura Regis
 Mali Domini sui, et evenum est
 in ejus, ut confeceret Christianis, et dilexer

Isi vocati fuerunt
Farsanes —

Reverter

eos super omnes Somines Orientalis gentis sue.
Nam quondam fecit cubicularios secreti sui,
quondam vero millenarios, et quinguenarios,
et centenarios centuriones qui preerant mi-
litia sua. Constituit autem illis aurum
et argentum Civitates, et Castellum minutissima
cum quibus potest habere supplementum ad faci-
cienda praelia contra Muzomutos, et Regem
Almarum nomine Nadehnomen, qui expugna-
bat partes ejus sine intermissione. Inter cap-
tivos ejus Regis Albi inventus est nobilis
Jecuris Barimorinis nomine Reverter
Vir iustus, et simplex, et Deum suum timens.
Cum proposuit Rex captivis Christianis ani-
mitibus ac barbaris, ut esset Dux omnium
bellosum suorum quia nunquam in bello an-
teus fuerat, et ideo per manus illius omnia
bella Regalia consilio ejus fiebant cunctis
diebus vite Regis Albi; tenuit autem Rex
Albi; et appositus est ad patres suos in senectute
et magna, nupavitque Rex Thexugenis filius
ejus

ejus pro eo fecitque bonum Christianis unitis
 diebus ante sua viuit Rex Alipator ejus —
 Et Obi à Regibus Moabitum capta
 est Amelia —

Factum est autem in diebus Domine Reginae
 Iraue Rex Sibia, et Rex Corduba, et cate
 ri Reges, et Principes Moabitum, qui erant in
 terra Agarenorum congregata magna multitudine
 militum, et peditum, et balistarum venerunt in
 terram Toleti, et pugnando ceperunt Castellum,
 quod vocatur Amelia, et fecerunt magnam cedem
 Christianorum, et alios captivarunt, et acceperunt
 aliud Castellum quod dicitur Luita, et
 munierunt illud fortiter militibus, et peditibus,
 et alimonijs, et armis multis, et balistis, et
 preverunt in terram suam —

Per idem tempus a malis hominibus,
 qui dicebantur se esse Christianos, et non erant
 traditæ est Sarracenis Cauria, et acceperunt in
 Extremadura aliud Castellum, quod dicitur
 Alvalat, et munierunt Cauriam, et Alvalat

magnumultitudine militum, et peditum, qui quo
die debellabant totam. Ex trematam deinde
ad flumen Donum, et ipsi, qui erant in tur-
relis per singulos dies debellabant Toletum,
et ceteras Urbes, quae sunt trans Serram salentes
multas caedes, et multas praedas. Post aliquot
vero annos, ipse Rex Thexuphinus congregato
toto agmine suo venit Toletum, cuius adven-
tus non latuit Christianos, unde et munierunt
civitatem, et ipse Rex Thexuphinus, et totus ex-
ercitus ejus pertaxerunt fluvium, qui dicitur Ta-
gus, et abiit in Castellum, quod dicitur Azeca,
quod iterum populatum erat a Felio Fernandi
quoddam Duce Saldania, et ab alijs Christia-
nis, et expugnaverunt illud a media nocte usque
ad solis occidum, et ruptum est Castellum, et
captum, et destruxerunt illud usque ad funda-
mentum et omnes Christiani fere trecenti viri
bellatres gladio peremerunt, et Felius Fernandi
Dux eorum cum captivis multis factus est capti-
vus, et tulerunt eum secum in Cordubam Civi-
tatem

Virtutem magnam, et de Corduba translatus
Mare in domo Regis Alti. et ultimum
est reversus in Terram nativitatis suae —

In diebus illis erat in Calabria quidam
Dux nomine Farax Adali de Tribu Ag-
arenorum, et erat in Sancto Stephano alius,
qui vocabatur Ali. de Tribu Moabitum,
et magna caedes in Terra Toleti, et congrega-
verunt ad se omnes milites Moabitum, et
Agarenorum, qui erant in Aurelia, et in omni-
bus civitatibus, et Castellis usque ad flumen,
quod dicitur Guadalquivir, et congregati in unum
venere nocte furtim in finibus Civitatum To-
letanorum, et miserunt insidias, quas nostra
lingua dicit Deladas in quodam loco ablon-
do, et hoc latuit Gutierrez Ermigilli Alaydi
Toleti, qui erat in Alfami. Alona autem
de summo mare, pauci milites Moabitum ve-
nerunt in Campum, et moverunt boves paucos,
et ceperunt quasi fugere. Persecutus est autem
eos Gutierrez Ermigilli cum quadraginta

Milibus, et venerunt ad illum locum, ubi dolus
erat paratus. Hoc videntes insidia, qui erant
in occulto subito exierunt, et pugnaverunt
cum Guterio Ermigildi, et cum suis militibus,
et ingratum est praelium omnis, et Guterius
Ermigildi cecidit in praelio, et maxima pars
militum, qui erant cum eo ceciderunt. Ego
Nam miles Toleti cui nomen erat Munio de
Pamio, qui fuerat natus in Galletia, et erat Al-
cayde de Mora cum alijs militibus Christianis
captivus factus est in supradicto bello, et ductus
est in Cordubam, et miserunt eum in carce-
rem, et affllexerunt eum fame, et siti. Post
multos autem dies dedit pro se aurum, et ar-
gentum multum, et mulos, et equos, et arma
multa, et redimens se venit in Toletum, de-
inde in Castellum suum, quod dicitur Mora.
Sic postea fuit in Terra Moabitaram, et Ag-
renorum multa praelia, et occidit Reges mira-
biles, et Duces, cuius scriptum est in hoc libro.
Iterum supradicti Duces Sarrazenorum venerunt
in

in civitatibus ibi, et pugnaverunt cum duobus
 fratribus iuliet cum Dominico Alvarez et
 cum Didaco Alvarez Alcaides de Alcala na,
 et cum multis militibus Christianorum aliarum
 Civitatum, et peccatis exigentibus vici sunt Xpi-
 ni, et predicti Alcaides de Alcala cum mul-
 tis Xpiis gladio perierunt, et in alia vice ovi-
 derunt Rodenium Gundisalvi Benenium mi-
 litem de terra Legionis, qui fuerant in Ible
 to cum alijs militibus in auxilium Christiano-
 rum, et missus pugnaretur cum Ferdinando
 Ferdnandez Alcaide de Tira, et victus perijt
 ipse, et alij multi cum eo. Illo eodemque tem-
 pore, quo supradicta bella facta sunt gladius, et
 flamma Regis Adolphoni Agnensis debellat
 bat totam Castellam, et magnam partem terra Le-
 gionis, et filij alreingenarum erant in Casbo
 Sivi, et in Ferrea, et in Castello, et in Bur-
 gensi Castello, et in Sancto Stephano delpro-
 mas, et in Villafranca, et in Belsprado, et
 in Granon, et in Nagera, et in alijs Castellis

multis cum quibus Imperator, et sui fideles
quotidie bellum habebant, et Imperator non erat
adservatus ex toto corde de Comite Petro Lare
neque de fratre suo Comite Rodrico Gundisalvi,
neque de Comite Gundisalvi Pelagij Overensis,
et Petrus Didani erat rebellis in Valle, et Re
gennus Ennigincij in Colonia, et sub Labij eorum
erat Labor, et dolor, et habebant sermonem cum
Adefonso Rege Aragonensium, et ideo male
perierunt, sicut supra scriptum est —

Finis autem bello Regis Aragonensis surrexit
aliud bellum in Castella Regis Comitis Campi
Lonsis, et Adefonsi Regis Portugalenis, qui
pugnabat contra Galletiam, sicut semper iam di
ximus et propter supradicta bella Imperator non i
bat in expeditionem in terram Sarracenorum,
et Sarraceni ideo prevalerant in terram Chris
tianorum, et fortitudo Sarracenorum, et maxi
ma virtus eorum permansit usquequo Adefon
sus Imperator ascendit in Tarch, et usquequo
accepit auriculam, et Coriam. Sed quamvis
Sarraceni

49
Sanaeni magna bella faciebant consuetudo
semper fuit Christianorum, qui Sabitabant long
Seram, et in tota Extremadura sepe perringu
los annos congregare se in Cuneos, qui erant
quandoque mille milites, aut duo millia, aut
quinguentum millia, aut plus, aut minus, et ibant
in terram Moabitaram, et Agarenorum, et fa
ciebant multas cedes, et captivabant multos
Sanaenos, et multam praedam, multaque
incendia faciebant, et occidebant multos Re
ges, et Duces Moabitaram, et Agarenorum
et bellando destruebant castella, et Villas, et
maiora faciebant, quam accipiebant a Sana
enis. At vero Rex Texuppinus, et Rex A
quibel Corduba, et Rex Avencora Sibilica,
et ceteri Reges, et Principes, et Duces Moabita
rum, et Agarenorum congregaverunt exercitum
suum arenam, quae est circa oram maris, et co
gitabant venire subito in Civitates Toletanas
et delere eas usque ad insulam, et facere ibi
magnum nomen; et moventes de Corduba post

"electi

paucos dies venerunt in Campum Lucenia
ibique castramentati sunt, et dum extens ibi
factum est in eadem die, ut mille milites
electi, et instructi fortibus armis, et Artilia,
et Secobia cum magna turba peditum ascende
bant per quandam viam, que ducit contra Com
paniam Corduba, et dum ibi inveni cognoverunt
quod Rex Texupinus, et Castra ejus essent
in Campo Lucenia, et clamaverunt ad De
um celorum, et Terra, et ad Sanctam Mariam
et ad Sanctum Iacobum in oratione, ut eos
adjuvarent, et defenderent, Et divino consilio
accepto, in loco in quo erant fixerunt ibi sua
tentoria, et dimidiis peditibus per medium per
tem mediam reliquerunt in tentorijs ad
custodiendas sarcinas suas; sed milites ar
mati, et bene instructi, et dimidia pars peditum
ambulaverunt medio die, et deinceps, et cir
ca quartam horam noctis, repente invenerunt in
per propria tentoria Regi Texupini, et facta
est magna turbatio in Castris. Sed magna
multitudo

multitudo Moabitarum, et Agarenorum ad
 arma concurrentes prelium ceperunt, et ingra-
 vatam est praelium nimis. Cecidit magna
 pars Sarracenorum, et ceteri fugerunt sui, et illuc.
 Sed et Rex Heuxugenis vulneratus est in
 femore a lanceis, et ardens quemdam equum
 sine sella fugit, sed Constantinum auferunt ten-
 toria eorum, et signa Regalia, et mulos, et
 Camelos, et aurum, et argentam, et opes ma-
 gnas, et discesserunt in tentorijs suis. Deinde
 reversi sunt in Extremamuram unusquisque eorum
 in civitatibus suis laudantes, et benedictantes
 Deum. Sed Rex Heuxugenis turpiter re-
 versus est in Cordubam, et curatus est a Me-
 dicijs, et post plurimos dies sanus factus est
 a vulneribus; fuit autem laudus cunctis
 diebus vite sue —

Post mortem Gutorij Ermezildi To-
 lancia militis Princeps, cuius superior de-
 claratus est Comes Rodricus Gonzales in
 venit gratiam in conspectu Imperatoris

Et Imperator fecit cum Principem Toletana
militia, et Dominum totius Extremature,
qui congregans magnam militiam
Castellae, et Extremature insuper milites
et pedes Toleti, et aliarum civitatum, quae
sub conditione Toleti sunt, et ascendit
in benam Sibilae, et destruxit totam illam
Reginem, et fecit multas strages, et incoor-
dia et omnia arborum fructifera fecit incidi,
et accepit magna spolia eorum, et captivitatem
viri hominum, et Mulierum et parvulorum
eorum non erat numerus, aurum, et argen-
tum, vestes pretiosissimas abundantes, greges
equorum, equarum, et arumorum bouum, et vacarum
et omnia pecora campi sine numero. Hoc
videns Rex Sibilae convocavit multam militiam
Moabitaram, et Arabum, et Agarenorum
ab Insulis maris, et Maritimis, et vicinis, et
amicos, et multos Principes, et Duces, et per-
secutus est Castra Conulit. Hoc autem narra-
vit Comitem, et Consul moris exercitum de
Castro

Castris, et Aterunt Samacenis obviam, et
 dirrunt pedes. Christianorum in duas a-
 cies, et Vni Sagittarij, et fundibularij cum eis,
 et primi certaminis omnes potentes, deinde
 militum acies Avilia contra acies Arabum.
 Secunda acies Segovia contra acies Moabitara-
 rum, et Agarenorum. Consul vero stabat in
 nobilissima acie Toletana militia, et de trans
 Serram, et Castellis, ut auxilium ferret imbeci-
 llis corde, et consolationem vulneratis. Unito au-
 tem certamine Samaceni clamabant tubi are-
 is, et bamboribus, et vicibus, et invocabant Ma-
 homet. Christiani autem ex toto corde clama-
 bant ad Dominum Deum, et ad Beatam
 Mariam, et ad Sanctum Iacobum, ut eo-
 rum miserentur, et obliviscerentur peccata
 Regum, et eorum, et parentum, et ceciderunt
 vulnerati multi ex his, et illis. Novissime
 vero vidit Consul quia firmior est pars exer-
 citus Regis Sibilie, conveniunt cum ipso in
 bello omnes constantes corde, et Rex Sibilie

cecidit in bello, et mortuus est, et multi
Principes, et Dues cum eo, et omnes auxilia-
riorum contrita sunt, et fugerunt. Consul
vero persecutus est eos usque ad portas Si-
bilie, accepitque spolia eorum, et predam, et
persequere reverti in sua Castra —

Eodem tempore Optimates Salamantiae in-
traverunt temam Badahiz, dicentes inesse
cum viderent Consulem ad temam Sibilie
ire volentem, eamque, et nos in temam Ba-
dahiz, et faceremus nobis nomen grande, et
non demus nomen glorie nostre ullo Principi,
aut Duci; et congregatis nimis exercitu abie-
runt viam, qua ducit Badahiz, et vasa
vorunt totam illam Regionem, et fecerunt
magnas strages, et incendia, et magnam cap-
tivitatem virorum, et mulierum, et parva-
lorum, et totam suppellectilem domorum, et
occupatationem, auri, et argenti abundantior.
Unusquis cepit opes magnas, equos, et Muli-
los, Camelos, et Asinos, Boves, Vacas, et omnia
pecora

flora campi, et cum ista gerantur Rex
 Thersupinus congregavit exercitum suum ad
 nam, quae est in litore maris ut pugnaret cum
 Consule Rodenico, et cum cognovisset à quo
 dam viro Samaceno, qui fugerat de Caltris
 Consuli, quod mortuus esset Rex Sibilis,
 et nobiles ejus timuit illi ire, et a praefato
 viro Samaceno, iterum cognovit, quod Castra
 Christianorum essent in Regione Badalioh,
 et revertis est eos, et posuit Castram a facie
 Castrorum Christianorum, et illis die non com
 munit praelium adversus eos, quia nox imple
 bat. Christiani vero socii videntes occiderunt
 omnes Samacenos captivos, tam viros, quam
 mulieres, ne forte Castrorum turbarentur ab
 illis acceptis armis, et Rex Thersupinus iussit
 suis interpretibus, ut interrogarent Christianos
 quis esset Princeps, aut Dux militiae eorum.
 quibus Christiani responderunt, omnes cum
 Principe Duce capitum nostrorum. Hoc au
 dito Rex Thersupinus cognovit, quod essent

in encati, et sine sensu, et magno gaudio
garrulus est, et dixit circumstantibus. Scito
te quare Deus illorum dereliquit illos in
sensatos, et multi Optimates Salamantiae
videntes ea, quae futurae erant subtraxerunt
se de Castris, et fugerunt. Mane autem
facto inito certamine terga reverterunt Chris-
tiani, et omnes milites, et pedes mortui sunt
et non remanserunt ex eis, nisi pauci, qui
fugerunt pedibus eorum, et munimina Cas-
trorum captasunt, et facta est magna ruina
super Christianos. Rex autem Pseuphinus
tollens omnia spolia Christianorum victoriose
reversus est Cordubam Civitatem suam. Sed
plaga ista non sufficit Salamanticensibus, nam
in illo anno, et in sequentibus, et rex contigit
eis ita, quia in suis viribus confidebant non
in Domino Deo, et ideo male perierunt. Post
haec egerunt poenitentiam a peccatis suis, et cla-
maverunt ad Dominum, et dederunt decer-
mas et primitias Obo, et Deus exaudivit eos,
et dedit

dedit illis scientiam, et audaciam bellandi,
 et cum Comite Pontio, et cum alijs Ducibus
 Imperatoris. semper fuerunt in terram Moabi-
 tarum et Agarrorum, et fuerunt multa
 praelia, et obtinuerunt triumphum, et duxe-
 runt multas preda de bonaeorum, et Civitas
 Salmantiae facta est magna, et inchoata mili-
 tum, et pedum, et divi valde. Verumta-
 men Consul Rodericus sine ullo impedimento
 reversus est Toletum cum omni exercitu suo
 laudans, et benedicens Cominam, qui salvas
 egredientes in se. Reliqua vero praelia, quae
 Consul Rodericus fecit cum Regibus Moabita-
 rum et Agarrorum, et Strages non sunt des-
 cripta in hoc libro. His ita peractis Consul Ro-
 dericus peregrinus factus est, et abiit trans ma-
 re in Hierosolymis causa orationis, sicut superius
 scripsimus —

Imperator tandem dedit Toletum
 Roderio Formandis, et multas civitates, et
 oppida in Extremadura, et in Castella, et in

factus est Princeps, Tolerans militie, et con-
gurgans Tolerantium exercitum, et Castrum
et milites, et pedites abijt in terram Moa-
bitarum, et Agarrorum, et fecit multas
strages, et incendia, et magnas captivatio-
nes, et aucepit aurum, et argentum multum
et vestes pretiosissimas, et omnia pecora cam-
pi, et omnis locus, quem calcaverunt pedes
eorum vastatus remansit, et Rex Thexu-
ptimus audiens istos sermones iratus est, et
convocavit omnes amicos suos, et Principes ex-
ercitus sui, et eos qui super equibus erant, et
de Regnis alijs et Insulis maritimis vene-
runt ad eum exercitus conductitius de trans-
mare magna agmina militum Arabum, et
Moabitarum, et non erat numerus militum, et
balistarum, et peditum, et cogitabat subito per-
dere castra Christianorum, et exijt obviam
eis in loco, qui dicitur Almont, ut autem vidit
eos Tolerans Princeps dixit Christianis. Ne
timueritis multitudinem eorum, et impetum
eorum

eorum, ne fami detis? Meministis qualiter
 Dominus Absalomus, et Patres nostri bellan-
 do ceperunt Israhel, et omne Regnum
 usque flumen Jord, et nunc clamemus in
 celum, et miseribimur nostri Deus noster, et
 Deus conteret eos ante faciem nostram hodie
 et parati aciebus militamus, et peditum, et ba-
 tiborum ex utraque parte commiserunt bellum
 et ceciderunt multa millia Sarracenum, et
 per Carus Deus. Et Rex Thuxipelinus cecidit
 et fugit de campo ipse, et omnis exercitus ejus,
 et Christiani acceperunt aurum multum,
 et argentum, et equos, et mulos, et Camelos,
 et opes magnas, et conversi venerunt Israhel,
 et dicebant Gymnum, et benedicebant Deum,
 quoniam bonus est, quoniam in eternum mi-
 sericordius —

Et Curus secunda vice Rodericus Fer-
 nandi Princeps Israhel congregate exercitu a-
 bijt in terram Moabitarum, et Agarenorum,
 et Reges eorum exierunt etiam ei in loco,

qui dicitur Serpiā, eo Princeps Tolosanorum
Victor exiit, et accepit magna spolia Samu-
elitarum, et reversus est in Extremadura cum gau-
dio magno —

Et iterum Tertio Tolosanus Princeps con-
gregatis suis agminibus abiens in terram mi-
norum fecit multos Reges, et occidit multos
Modistas, et Agarenos; nam Reges eorum congre-
gata magna multitudine militum, et pedum
veniunt ad eum in loco, qui dicitur Sibia, et
inuito certamine terga vertunt Modista
et Agareni, et occiderunt multa millia eorum
et ceteri fugerunt Luc, et illuc, et Tolosanus
Princeps Victor exiit in Campum, et Christia-
ni acceperunt magna spolia eorum, et reversi sunt
Tolotum cum gaudio magno, et letitia cantan-
tes Te Deum Laudamus, Te Dominum confite-
mur usque in finem —

IN TEMPORE illo erat quidam
comes in Extremadura nomine Gofelmus del Ri-
bas vir bellissimus, et erat omnium dives auri, et
argenti,

argenti, et panis, et vini, et de omnibus divitijs
 trijs saeculi. Item miles abijt ad Imperatorem
 et petijt ab illo, ut iuberet ei edificare caste-
 llum quod dicitur Algeira, et p[er]tineret Impera-
 tori, et abijt in Algeira ipse, et filij eius uxor
 illius, et generum cum uxoribus suis, et Solitanus
 Princeps cum magno exercitu, posueruntque sua
 castra ad radicem castelli, quod fecerat destrul-
 a Rege Hexapetino quando tulit inde bello
 Fernandi, et edificaverunt Castellum, et per-
 circum muros altos, et Turres firmes, ne quan-
 do venirent Moabites, et Agareni, et consulca-
 rent illud sicut antefecerunt. Et ipse praedictus
 miles collocavit secum multos bellicosos milites
 et pedites bene armatos, ut servarent illud,
 et ut speculator Toleti munivit illud omnibus
 eis, ut populus Toleti haberet munitionem
 contra faciem Aureliae, ubi erant multi Moa-
 bites, et Agareni, qui faciebant magnum bellum
 in terra Toleti, et in tota Extremadura et
 Sabuerunt magnum bellum cum Farax Adali

Calatrava, et cum his, qui erant in Aurelia sepe
vincendo, et ad invicem terga vertendo —

IN ERA CLXXI

Post millesimam, et in Mense
Majo ~ ~

Cadefonsus Imperator assumpsit Rode-
ricum Fernandi Principem Ilerana militia, et
valde clarum bello, et Comitem Rodericum terra
Legionis, et alios Viros, et Principes domus sue,
et magnum exercitum Extremadura, et abiens
castramentatus est iuxta flumen quod dicitur
"predatorie" Guadalquivir, et multe cohortes ambulaverunt
per dies multos a longe, et praedaverunt totam
terram de Saen, et Baesa, et Vbete, et An-
duger, et multarum aliarum Civitatum, et mi-
serunt ignem in omnibus Villis, quaecunque in-
veniebant, et Synnagoga eorum destruxerunt,
et libros Legis Mahometi combusserunt. omnes
Viri Doctores Legis, quicumque inventi sunt gla-
dio trucidati sunt, viri, et clovera, et ficubneas
et omnes

et omnes arbores fecerunt incidi, et omnis locum,
quicumque pedes eorum calcaverunt, calcatus
remansit. Post multo vero dies reverserunt
ad Imperatorem in Castra portantes cum magna
multitudinem Captivorum, Virorum, mulierum,
et parvulorum, Munera auri, et argenti, et vestes
pretiosissimas, et omnes locupletationes eorum, et to-
tam suppellectilem, et magnos greges equorum, et
equarum, et bovm, et Vacarum, et ovium, et
caprarum.

Dum ita gerantur, quodam pars gentis Ex-
trematurae transiit fluvium, quod vocatur Guadal-
quivir sine precepto Imperatoris, et Principum
eius, et abierunt in terram Sarracenorum, et fe-
cerunt multas praedas, et incendia, et reversi
ad eundem locum ubi prius transierant flu-
vium, et per pignitiam, et abundantiam divi-
tiarum quas auceperant non transierunt flumen
et manserunt ibi. Media autem nocte facta
est magna inundatio pluviae, et aqua fluvij
crevit. Mane autem facto illa gens neque

navando, neque aliquo ingenio potuit transire
Sulmen. Imperator vero providens ea, quae
futura erant cum propria militia a longe abijt,
ne videret matrem gentis suae. Et circa horam
Tertiam diei populus ille elevans oculos suos
vidit magnas paratas acies Moabitarum, et
Agarenorum militum, et peditum venientes, ut
eos perderent, et terrefacti audaciam, bellandis
scientiam amiserunt, et clamaverunt ad Iole-
tanum Principem, et ad Comitem Rodarium
ut eorum miserentur. Quibus Principes respon-
derunt. Non videtis, quia magnum Chaos firmatum
est inter nos, et vos, nec vos poteritis transire ad
nos, nec nos possumus ire ad vos. Et iterum Prin-
cipes. Consecramini alterutrum pecuata vestra, et
orare, et communicare de pace benedicto, quo de-
Sabetis vobiscum, et Deus omnibitur animarum
vestrarum. Tunc Christiani fide, et armis
bene instructi occiderunt omnes Sarracenos capti
vos quoscumque ceperant, tam viros, quam
parvulos, et mulieres, et bestias, quas habebant
secum

seum, et continuo gens illa Sarracenorum invadit
 super eos, et omnes Christiani mortui sunt, et non
 remansit ex eis nisi, quidam miles Christianus
 qui misit se in aquam, et exivit transflui-
 men inter Christianos, et omnes Christiani, et
 Sarraceni, qui illud miraculum viderunt mi-
 rati sunt. Sarraceni vero tollentes multa capita
 Christianorum, et spolia abierunt. Hi ita peractis
 Consules morientes, castra venerunt ad Impe-
 ratorem, et narrauerunt ei omnia, quaecumque
 acciderunt, et Imperator fatus est tristis, et ve-
 nit Iohannem, et unusquisque in terram suam.

Eodem vero anno, et in mense Iulio Impera-
 tor convocauit Comitem Rodonicum Legionis, et
 propriam militiam domus sua, et viros Salman-
 tidas, abiit ad Coniam, ut expugnaret ad eam,
 et posuit à longe murum insidias. Deinde mi-
 sit cohortes praeatorias in circuitu Conie, qui com-
 prehenderent viros, ac mulieres, et omnia pecora
 campi riuus, et fecerunt. Moabites vero, et
 Agareni hoc videntes viriliter eruperunt per

portas civitatis, ut Christianos persequerentur
qui simulabant se fugere, pro timore violente lon-
ge abstrahere eos a Civitate. Transactis autem
Locis ubi erant Christiani absconditi Imperator
apparuit in Campum, et exeuntes in die occi-
derunt omnes Moabites, et Agarenos, et Duceos,
et nullus ex eis remansit. Hec videntes, qui re-
manerant in civitate clauferunt portas muro
magno, et firmo. Tunc Imperator iussit applicare
castra in circuitu Urbis, et misit nuntios in om-
nem terram Extrematurae, et in terram Legio-
nis, ut tam milites omnes, quam etiam pedes
venirent ad obsidionem civitatis, et qui non
venissent Imperatorem offenderent, et domus ejus
publicarentur. Obsessa est autem ita, ut nullus
Samaritanus posset ingredi, vel egredi. Quia
Dux, et Princeps Christianorum fecerunt turres
ligneas valde excelsas, quae eminebant super
turretes, et machinas, et vineas, quibus debella-
rent civitatem. Quadam autem die ante
quam oriretur Sol Imperator vocavit Comites,
Principes

Principes, et Duces, et præcepit eis, ut summo
 mane applicarent machinas ad expugnandum
 eam, ille autem abiit in montana cum suis de
 motoribus, ut occiderent cervos, porcos, et vitos.
 Mane autem facto ceperunt expugnare civi-
 tatem, et Consul Rodericus Martini ascendit
 in quandam turrim ligneam, quam fecerat, et
 cum eo multi milites, et sagittarij, et funditu-
 larij. Tunc quidam Sarraenus sagittam for-
 te iaciens in machinam, quam Consul ascen-
 derat, direxit. Huius Consulis peccatis exigen-
 tibus sagittæ per ^{machinæ} cratem ictum fuliens, sonuit,
 relictæque in ipsa crabe arundine, in eolum Con-
 sulis ferum ligno vacuum percussit, et galeam,
 tantumque penetrando vulnus effecit. Porro
 tamen Consul postquam se percussum sensit,
 summa cum festinatione manu ferum appre-
 hendens de vulnere traxit quod statim san-
 guis sequitur, quinulla incantatorum, vel
 medicorum arte illa die cohibere valuit,
 et tandem circumstantibus. Armis me exu-

exiit vehementer enim vulnere afficitur
dixit. Qui statim armis exuente ad suum
Tabernaculum adduxerunt, & tota die sum-
ma cum diligentia in curatione vulneris stu-
duerant donec solerente spes medicina si-
mul cum anima sublata est, quod statim ut
in suis castris cognitum est ullulatus, & plan-
ctus magnus ultra omnium hominum estimatio-
nem factus est. Quem audiens Imperator de
mox rediens, postquam ab interrogatis quid esset
cognovit, venit in Castra et vocatis Principibus
suis Osorium defuncti fratrem pro eo Consulem
coram omnibus constituit. Altera autem die Im-
perator videns se ingravari multis infortunij
concedens fortune a civitate obsessa recevit, que
tunc que Optimates omnes pariter cum eo, et ipse
Salmantiam, ceteri cum salute ad propria per-
venerunt. Verumtamen Comes Osorius nuper,
(ut dictum est) Consul declaratus cum propria
militia, defunctique parte adiuncta, apprehen-
so corpore Rodrici Consulis magnis planctibus
per

per singulas civitates augmentati Legionem usque
pervenierunt, et in sepulchrum Parentum suo-
rum iuxta Basilicam Sancta Maria, ubi se-
des Episcopi Saburui honorifice cum sepeliuntur.

Post haec autem Rex Thersuglenus abijt
trans mare in civitatem, quae dicitur Mameos
in domum Patris sui Regis Alia, et transivit
secum multos Christianos, quos vocant Musa-
rabes, qui habitabant ab annis antiquis in terra
Agarenorum, et ita tulit secum omnes captivos,
quos invenit in omni terra, quae erat sub do-
minio ejus, et posuit eos in urbibus, et in caste-
llis cum ceteris Christianis captivis a facie illa-
rum gentium, quos vocant Musumutos, quia de-
bellabant omnem terram Moabitaram.

Post annos vero aliquot Rex Aquil
Corduba, et Avenuta Rex Sibilae, evocar-
unt Reges et Principes congregata magna multi-
tudine militum, et peditum, quae erat in te-
rra Agarenorum; manus venerunt in civitati-
bus Toletanis, et fecerunt multas strages, et mul-

multa mala in Alcalona, et in Alghami, et ac-
ceperunt Castellum, quod dicitur Mora per
negligentiam Munitionis Alghami. Negli-
gentia, dico, fuit, quia non tenebat illud munitionem
Vires, et epulis sicut debebat, et ideo captum
est a Samaritanis, et munierunt id Viris for-
tibus, et sumptibus. Exierunt vero Moabitae
et Agarenorum quando veniebat in terram.
Voliti, aut in civitates ejus nullam moram ibi
faciebant, nisi bellum unius diei, et unius noctis
et protinus revertebantur in terram suam pro-
pter metum Imperatoris, et propter Viri be-
llatores, qui habitabant in Arilia, et in Sechia,
et in tota Extremadura, et proinde reverte-
bantur sine bello —

IMPERATOR vero audiens
quod capta esset Mora abiit illuc, et fabricavit
contra faciem Mora aliud Castellum, quod
dicitur Pennanigra melius, et fortius, et muni-
vit illud militibus, et peditibus multorum be-
llicosis, et sumptibus, et dedit id cuidam

Principi

Principi, et nomen ejus Martinus Fernan di,
 qui quotidie debellabat eos, qui erant in Moa
 usquequo Imperator cepit eum. Sed postquam
 Samaceni ceperunt Moam Munio Adefphon
 ri (venerundam est, et per multos dies non finit
 ausus venire in conspectum Imperatoris, sed de
 dit se magno periculo, et cum amicis Viri bella
 toribus de Toledo, et de Guadalaxara, et de
 Salaverra, et de Maganis, et de Avilia, et de
 Secobia, et de ceteris civitatibus quotidie
 non cessabat facere bellum in terra Moabita
 rum, et Agarenorum, et faciebat caedes ma
 gnas, et incendia, et praedas, et pugnabat cum
 multis Principibus, et Quibus Moabitum
 et Agarenorum, et vincebat eos, et occidebat,
 et accipiebat spolia eorum. Imperator vero vi
 dens, quod Munio Adefphonri esses vir be
 llicus, jussit eum venire ante conspectum suum,
 et dedit ei suam gratiam, et constituit eum
 Secundum Principem, Socium, secundum
 Alcaidem Toleti, et jussit cunctis militibus

et peditibus, qui Sabasabant in omnibus civi-
tatis, et Castellis, quae sunt trans Senam
ad Oriem ei. Similiter, et omnes bellatores vni-
versus Exbremature probitate, et milicia
ejus cognita multis praelijs, quae faciebant cum
eo in terra Sarrazenorum. Obdormebant ei, Ido-
moabites et Agareni qui erant in Aurelia
faciebant maximam plagam in Toletis, et in
omnibus civitatibus ejus.

VERBIS IMPERATORIS

praecipit Toletano Alcardi, Roderico
Fernandi et fratri suo Dño
Gutemio obsequere. Aure
~ ~ ~ ~ ~

Anno tertio decimo imperij Adelphi Imperatoris,
ipse Imperator cernens quod Dominus
dedit ei regnum undique ab universis inimi-
cis suis, consilio accepto cum proprijs consiliarijs
juris duobus Principibus suis, scilicet Gutemio
Fernandi, qui erat maximus inter Alcardes
Toletis

"et fratri suo Roderico
Fernandi, qui 2°

Tolei, et unusquisque eorum cum sua militia, et
 cum omnibus militibus, et peditibus qui erant
 in Toleo, et in cunctis civitatibus, quae sunt trans
 Senam, et cum omnibus habitantibus totius
 Exbemanuae, et obsiderent Castellum, quod
 dicitur Aurelia et obscurum est in mense Apr
 li. Quinde Imperator congregata militia totius
 Gallie, et tertiae Legionis, et de Castella ma
 gnis turbis peditum, abijt in Aureliam, et cir
 cumdatum est Castellum magnis munitionibus,
 sed intus in munitione Castellum erat ille dux
 supradictus, qui vocabatur Ali, ille homicida
 Christianorum, et Ducum, qui occisi sunt trans Se
 nam cum magna turba peditum, et balistarum,
 et militum Moabitaram, et Agaronorum, et
 Castellum erat circumdatum forte, et bene munitum
 omnibus armis, et ballistis. Iussit autem Impe
 rator artificibus suis facere machinas, et mul
 ta ingenia cum quibus debellarent Castellum
 et iussit prius custodias per ripam fluminis
 ut sibi eos perderent, et iussit prius vineam

super quemdam locum ubi Saraceni occul-
te hauebant aquam, et Rex Aquel Cor-
duba, et Avencera Rex Sibilis, et Aven-
gania Princeps, militia Valentia. Hoc audito
contristati sunt, et convocaverunt ceteros Re-
ges, et Principes, et Duces, et totam militiam,
et omnes pedites qui erant in terra Agaronum,
et magnam multitudinem de Insulis maris,
et venit illis in auxilium, alius exercitus
Magnus Moabitum, et Arabum quos
misit eis Rex Theophrastus de Marmos,
et coniuncti sunt illis maxima turba pedi-
tum qui dicuntur Azeubi, qui sequebantur
magnas turbas Camelonum oneratorum fa-
rina, et de omnibus eis, quae mandari possunt,
et erat numerus militum fere triginta millia
et peditem, et balistarum non erat numerus,
et moventes Castra de Corduba ceperunt
venire per viam Regiam quae ducit Sole-
tam, et pervenerunt ad puteos de Algodor
et ibi castramentati sunt, et posuerunt in
sidias

insidias magnas, et occultas, et cum eis Aben-
 gamiam Valentia Rex cum tota sua militia,
 et perceperunt eis, et dixerunt. Si Impera-
 tor occurrerit Vobis obviam ad bellum vos
 ex adverso ascendite in Castris, et omnes
 Viri bellatores occidite in ore gladij, et succen-
 dite Castra flammis, et munite Castellum mi-
 litibus, et peditibus, et armis, et omnibus rebus,
 quae mandati ponunt, et apud nos sunt in Ca-
 melis nobis, et aqua. Deinde sequimini nos
 ubi scietis nos esse. Nos autem ibimus in
 Soletum, et ibi expectabimus Imperatorem
 ad bellum. Venerunt autem Exploratores Im-
 peratoris ad eum in Castra, et narraverunt
 consilia, et facta Saracenorum in conspectu
 omnium magnatorum suorum, et Principum,
 et Quum, et consilio divino accepto ne abi-
 rent contra Saracenos in pugnam, sed ut in
 Castris expectarent eos Castellum perdi. Sed
 Maximus exercitus Moabitum, et Agarenorum
 venerant Soletum, et expugnaverunt con-

"nobis

contra Sanctum Servandum, sed turres ex
celsa non sunt laese. Destruxerunt tamen
unam turrem, quae stabat a facie Sancti ser-
vandi, et perierunt in illa quatuor animae
Christianorum, et multi eorum abierunt in
Chelch, sed nihil mali ibi fecerunt. De-
inde ceperunt destruere vineas, et arbusta,
sed in civitate erat Imperatrix Domina Be-
rengaria cum magna turba militum, et balibo-
rum, et peditum, qui sedebant super portas, et
super tures, et super muros civitatis, et custo-
diebant eam. Haec videns Imperatrix misit
nuntios Regibus Moabitum, qui dixerunt
eis. Haec dicit vobis Imperatrix uxor Impera-
toris. Nonne videtis quia contra me pugna-
tis, quae sum femina, et non est vobis in ho-
norem? sed irrubetis pugnare ite in Aureliam
et pugnate cum Imperatore, qui cum armatis, et
paratis aciebus vos expectat. Haec audientes
Reges, et Principes, et Quae, et omnis exercitus
elevaverunt oculos suos, et Imperatricem seden-
tem

sedentem in solio Regali, et inconuenienti
 loco super excelsam turrem, qua nostra lingua
 dicitur Alcazar et ornata tamquam uxo-
 rem Imperatoris, et in circuitu ejus magna
 turba Sonitarum mulierum cantantes in tym-
 panis, et cytharis, et cymbalis, et psalterijs.
 Sed Reges et Principes, et omni exercitus post-
 quam eam viderunt mirati sunt, et mirum
 sunt verecundati, et humiliaverunt capita
 sua ante faciem Imperatricis, et abierunt retrò,
 et deinde nullam causam laeserunt, et rever-
 si sunt in terram suam collectis a se suis in
 ridijs sine Sonore, et victoria. Interea Impe-
 rator iussit poni custodias per ripam fluminis,
 ne Sarraeni hauserint aquam, et riti eos per-
 deret, et poruerant vineam super quendam
 Locum, ubi occulte hauserant aquam, sed
 Mauri eruperunt de Castello, et succende-
 runt illud igni, quia invenerunt id sine
 custodijs; qui autem in Castello erant pro-
 hibebantur egredi, et ingredi, et esurierunt val-

valde, et multi ex eis fame perierunt, et siti,
quia cisterna, quae intus erat defecerunt
et nullo modo capiebant aquam; sed ar-
tifices Imperatoris applicuerunt machinas,
et balistas ad Castellum, et ceperunt destrue-
re turres. Horridens Albi consilio accepto cum
suis misit nuntios Imperatori dicens. Habere
nos federatos, et concede nobis spatium unius
mensis, ut mittamus nuntios iterum trans-
mare Regi nostro Roxaphino, et in omnem
terram Agarenorum, et si non fuerit qui de-
fendat nos egrediemur ad te, et dabitur tibi
Castellum, ut pacifice dimittas nos, et om-
nia nostra ire in civitatem nostram Cala-
travam. Quibus respondit Imperator. Hoc pa-
cto faciam. Si enim vobiscum fueris, ut detis
mihi quindecim obidu omnium vestrum
maiores exceptis Albi, et si non fueris, qui
defendas vos reddite mihi Castellum, et re-
maneat in Castello ballista, et omnia arma,
et omnia Regalia, et vestra propria omnia
(vobiscum)

Ubicum, necnon et captivi Christiani, qui
 sunt in carcere velto per manus Francorum
 meorum pascantur Demonsa mea, et similiter
 remaneant apud me. Sed invito plauit
 sermo Alti, et suis, et dedit obsides, et mi-
 risunt in solatium sub custodia, et cum iuramen-
 to promiserunt complere omnia sicut. Denique conig-
 tam est, et Imperator plauit. Abierunt ergo
 nuntij trans mare in domo Regis Theuxphini,
 qui regnavit pro Alti patre suo, et nuntiave-
 runt ei omnia, que fecerant Reges, qui erant
 in terra Agarenorum, et universa que accide-
 rant in Castello. Quibus auditis ille, et Prin-
 cipes sui, et Duces, et omnis domus sua conster-
 nati sunt animo, quia non qualia voluerant, e-
 veniebant illis. Sed nuntij non invenientes
 ullam consolationem in domo Regis Theuxphini,
 neque consilium in Regionibus, qui erant in terra
 Agarenorum reversi sunt in Aureliam, et
 dixerunt ad Alti, et ad eos, qui cum eo
 erant ex ore Regis Theuxphini, et de ceteris, ut

nullam spem expectarent, et ut Castellum da-
rent Imperatori. Postremo autem die mensis
summo mare datum est Castellum, et im-
pleta sunt turres militibus Christianorum, et
elevavimus vexilla Regalia super excelsum
turrem. sed hi, qui tenebant vexilla clama-
bant excelsa voce, et dicebant. Vivas Despon-
sus Imperator Legimus, et Iohannis. Hoc audientes,
et videntes Episcopi, et totus Clerus, et omnes
qui erant in Castro levaverunt manus suas
ad caelum, et dixerunt. Te Deum laudamus
Te Dominum confitemur etc. Egrevus est autem
Abbas de Castello, et omnes qui cum eo erant
illentes secum propria, et relinquentes captivos
Christianos, et omnia Regalia in Castello in
manibus Christianorum venerunt ad Impera-
torem, et Imperator recepit eos pacifice, et fue-
runt apud eum Castro per aliquot dies, et da-
derunt illis donos. Post hoc dimisit eos adire
in Calabriam, et cum eis Rodonem Formandis
qui eos custodiret, quia volebant Iohanni eos
occidere

occidere. Obvium est autem Castellum in mense
 Aprilis, et captum est mense Octobris ab Aepho-
 ro Imperatore in Aera CLXXV. post mille
 annos, et aversum est opprobrium, et ma-
 ximum bellum, quod erat factum in terra Iude-
 ti et in tota Extremadura. Deinde Imperator
 iussit muniri Castellum agmine militum, et
 peditum et ballistis, et machinis, et omnibus ar-
 mis, et aqua, et omnibus rebus, quae mandari possunt,
 et omnis exoritur et Princeps, et Dux deuro-
 sisunt unusquisque in sua cantantes, et lau-
 dantes, quia fuerat magna victoria in ma-
 nu patris sui Aephoris Imperatoris —

Post haec autem Imperator disposuit ve-
 nire Iudeum, sed cum omnis populus audiret,
 quod Imperator venisset Iudeum, omnes Prin-
 cipes Christianorum, et Sarrazenorum, et Iude-
 orum, et utraque civitatis longe a civitate
 exierunt choram ei cum tympanis, et cytha-
 nis et Psalterijs, et cum omni genere musicorum
 unusquisque eorum secundum linguam suam

Laudantes, et glorificantes Deum, qui prospera-
bat omnes actus Imperatoris, nec non edi-
centes. Benedictus qui venit in nomine Do-
mini, et benedictus tu, et uxor tua, et filij
tui, et Regnum Patrum tuorum, et benedicta
Misericordia tua, et patientia tua, et deduxe-
runt eum intra civitatem per portam de He-
cabara. Deintus Archiepiscopus Raymundus
Toletana Ecclesia cum magna processione Cle-
ricorum, et Monachorum exiit in platea civita-
tis, et recepit Imperatorem, et aliterunt cum illo
in Ecclesiam Sancta Maria cantantes et di-
centes. Deum time, et mandata eius observa
et reliqua, et dedit benedictione Archiepi-
scopus abijt in Alcazar, et in Palatij Re-
galibus, et fuit ibi per aliquot dies. Deinde
venit in civitatibus Toletanis, et in Castellis,
et perdidit impios ex eis, et omnes operarii in-
iquitatis, qui erant in terra Extremadura tur-
bati sunt, et donata est salus, et misericordia,
et pax, et virtus in manu eius, et omnes qui e-
rant in

Deo videnti non
nulla verba

orant in universo Regno suo Laetificabantur in
cunctis operibus suis —

Sed postquam captus est Aurelia evolutum
tempore duorum annorum, et sex mensium.
Imperator applicuit ad Coniam, et circumdedit
eam Castris, et iussit artificibus suis facere quan-
dam turrem ligneam, quae eminebat super om-
nes muros civitatis, et machinas et ballistas
et vineas, cum quibus ceperunt subfordire mu-
ros civitatis, et delibere tures, sed Moabites,
et Agareni, qui erant in Civitate timore magno
perterriti claverunt omnes portas muro magno,
et firmo, et prohibebantur ingredi, et egredi. Prae-
valuit tandem famis valida in civitate, et mul-
ti ex Agarenis fame perierunt. Sed postquam
Moabites viderunt se opprimitur valde petierunt
dextrae pacis Imperatori taliter orare, ut quere-
rent, qui liberaret eos usque ad triginta dierum
spatium; sin autem redderent civitatem pa-
cifice cum omnibus captivis, et Regalibus redi-
tis. Quo auditis placuit Imperatori, et omni-

omnibus Coniunctis suis. Miris itaque nun-
tius Regius Theuphino qui regnabat pro
Mre patre suo, et in domo Regis Abenesh, et
in domo Regis Albul nuntiaverunt eis omnia
que illis acciderant, et quale pactum habebant
cum Imperatore Legimensi. Rex itaque The-
uphinius, et ceteri Reges non habentes potesta-
tem liberandi eos, neque civitatem suam mul-
tum plangentes iuraverunt reddi civitatem, et
liberare animas suas, et complere omnia, quae
perigerant Imperatori. Quod ita et sine mora
factum est. Postquam autem reddita est civi-
tas Imperatori mundata est ab immunditia Sar-
barica gentis, et contaminatione Mahometis, et
destructa omni spurritia Paganorum civitatis
illius, et Templi sui dedicaverunt Ecclesiam in
honorem Sanctae Mariae semper Virginis, et omnium
Sanctorum, et ordinarunt ibi Episcopum virum
Religiosum nomine Navarmonem, sicut antiqui-
tas fuerat Sedis Episcopalis tempore Theophonis Ar-
chiepiscopi, et Pericandi Regis, quando ita illam
Christianorum

Christianorum erat a Medieterraneo usque ad mare
Oceanum. Capta est autem civitas Caunia in
Aera CLXXXI. post millesimam, et in mense
Iunio. Postquam Imperatori auxiliante deo tali
triumpho ditatus est cum omni exercitu suo lau-
dante Deum, cuius misericordia continet omnia
secula. Perrexit est Sonisice, et pacifice in ci-
vitatem suam quam dicunt Salamanticam -

UBI MOABITES

perterriti reliquerunt Castellum

// Alvalat vacuum //

Videntes autem Moabites et Agareni, qui
erant in Alvalat quod appellatur Conia magni
timore perterriti sunt, et absentes reliquerunt
Castellum vacuum. Veniunt autem Viri Chris-
tiani Avilis, et Salmantis, et destruxerunt
illud usque ad fundamentum, et in subsequenti
anno Vir belluissimus predictus Mancio Ac-
phonii, quem Soteranum Alcazdem supra

"salmance"

diximus elegit nonagentos milites ex fortissimis
Islebi, et aliarum Civitatum Heteranorum, et
Avilie, et Secobie, et mille pedes electos, et
sunt erat arduus ascendit cum eis in mediam
Campaniam Corduba, et fixerunt ibi sua tentoria,
acceptisque aurum, et argentum, et operis magnas
fecitque magnam captivitatem, et fecit magnas
caedes per totam Campaniam Corduba, et erexit
quidam captivus Saracenus, et fugit, et abiit ad
Regem Azubel Corduba, et Alenceta Re-
gem Sibilie, qui erant in unum congregati, et
quererent consilium quomodo facerent bellum in
terra Christianorum, et venissent Isletum, sed
non inveniebant illud consilium opportunum, et
subito supervenit ipse Saracenus, qui fugerat
a Christianis, et nuntiavit in conspectu eorum
omnia quaecumque fecerant Christiani in terra
eorum, quo audito cum magna festinatione poti-
nus iusserunt intonare voces, et praecordia per
totam Campaniam Corduba, et Carmona,
et Sibilie, et intonare Tambores, et tubas in
Civitate

Civitatibus, et in Castellis, et in Vicis, et congregati sunt ad eos multa millia militum, et pedum, et ballistorum, et persecuti sunt Christianos per terram hanc, qua reges infestant. Sed Munio Adepsoni aspiciens a longe post tergum suum, et illuc vidit venientes copiosas acies paratas equitatum Moabitum, et Agarenorum, et vexilla Regalia erecta, et maximas acies pedum, et ballistorum Agabenorum, et Agarenorum. Hoc videns Munio Adepsoni cognovit, quod essent Rex Aquel Corduba, et Aveneta Rex Sibilis, et dixit sociis suis. Vides venire post nos Reges Moabitarum, etiam magnis aciebus militum, et pedum, et modo nos festinemus, et eamus in illa montata de Montello, et ibi paratis nostris aciebus Montilla expectemus eos; Veniunt in praedictum locum, et ibi fixere suos papiliones, et cum flexis genibus clamaverunt ad Dominum in oratione, et dixerunt. O Sem Nazarene, qui pro nobis pendisti in ligno, et sanguinem tuum pro

nobis fidelis. Ecce Moabites, et Agareni
inimici tui, et nostri conveniunt adversus
nos, ut nos disperdant, sed tu miserere
et eripe nos. O magna Virgo Virginum inter
cede pro nobis ad Commune nostrum Iesum
Christum filium tuum, et nos liberaberis ex
omnibus, quae nobis dedisti, aut dederis. Pelicor
labimus Ecclesiae tuae in Toledo fundata Deum.
Sancte Iacobe Apostole Christi defende nos in
proelio, ut non pereamus in tremendo iudicio
Sarracenorum; Et sis dictis Munis Adolpho
si in lanceis duas aures militum fortissimas con
tra Sarracenos. Et iterum praedictus Munis dixit
O filij Christianorum Dei confortamini, et
audacter, et viriliter pugnamus contra Avence
tam Regem Sibilie, qui est fortior omnium
Sarracenorum; Quia si Avenca victus fuerit
aut mortuus, omnes victi sunt. Et videre ne
aliquis vestri terga vertendo minatur, quia me
lus est nobis in unum locum mori in bello, quam
dispergi sui, illuc. Et iterum dixit. Memores
estote

et hoc socij mei, quia olim ego, et sexaginta duo
 milites, qui erant mecum, ex quibus quidam
 praesentia sunt, alij remanserunt in civitatibus,
 pugnantes cum Rege Theuxiphino, et cum tota
 militia Corduba, et cum multis militibus pedi-
 tum in illo Campo quem dicunt Almodovar
 de Tendas, et Dominus conclusit eos in manibus
 nostris, et viti sunt, et Rex Theuxiphinus fugit.
 Et Principes, et Dux ejus, et multa centena
 militum, et pedum mortui sunt, caeteri vero fuge-
 runt, et nullus ex nobis cecidit nisi solum
 modo unus miles; et accepimus innumerabilia
 spolia eorum, et reversi sumus cum pace in
 civitatibus nostris. Et iterum dixit. Jam fa-
 cile est apud Deum concludere multos in ma-
 nibus paucorum, quam paucos in manibus mul-
 torum. Modo autem sicut fuerit Voluntas in
 celo sic fiat. Deinde communiati de sacri-
 ficijs Clericorum, quos habebant secum. Pono-
 acies Moabitaram, et Agarenorum erectis suis
 Regalibus vexillis venerunt, et instruxerunt

"Ally del Campo"

acies magnas, et fortissimas contra acies Christiano-
rurum. Videns autem Rex Avenessa acies
Christianorum minimas, et nulla signa Prin-
cipum in illis, nisi solummodo Munionis A-
dolphoni Tolerani Alaydis dixit circumstan-
tibus O insensati Christiani filij Canum,
quomodo venistis puerum capere vestrum? Incho-
autem certamine continuo Rex Avenessa sibi
hic percussus est a duobus militibus Toleranis,
unus vocabatur Petrus Alvarile, et alius vo-
cabatur Robertus de Mongemariis, et mortuus
est, et amputatum est caput ejus. Hoc itaque
Rex Avel, et ceteri Principes, et Duces, et
totam militia Moabitaram, et Agarensorum, et
omnes pedites protinus verga venterunt, et ex-
gesserunt Sue, et Sue per semitas montium, et abs-
conderunt se in cavernis petrarum. Perseuti
sunt autem eos Munio Adolphoni, et ceteri Chri-
stiani, et in fuga Rex Avel ab Asta Munio-
nis Adolphoni oppressus est in terra, et amputa-
tum est caput ejus. Mortui sunt autem
multi

70
multi Principes, et Duces Moabitarum, et Ag-
renorum, et multa millia militum, et peditum,
quorum non est numerus. Capti sunt autem multi
Duces, et Principes, et multi milites nobiles, capti
viti sunt autem plurimi pedites sicut unusquisque
que Christianorum secundum vires suas potuit
ducere; acceperunt autem argentum multum
et aurum, et vexilla Regalia, et velut pre-
tiosas, et arma optima, et loricas, et galeas,
et scuta, et equos optimos cum suis sellis, et
mulos, et mulas, et Camelos oneratis multis di-
vitijs. Capita vero Regum suspenderunt in
summis altarum, in quibus erant vexilla
Regalia; et capita Ducum, et Principum sus-
penserunt in singulis altis. Corpora Regum
posuit Memio Adepem in pannis sericis op-
timis, et posuit ea in campo quodam viridi,
et reliquit cum eis Saracenos, qui ea custodi-
rent, usque inde tollerentur, et converni in
Castrum Gymnum caneant, et benedicant
Domine, quoniam in saeculum misericordia

ejus, et factus est dies orationis. Tunc Munio
Stephani, et sui socij moverunt Caltra et
venerunt Ibletum, et ingressi sunt in Civitatem
per Portam de Alcantara procedebant autem
eos vexilla Regalia erecta, et in summitate
Sallarum Capita Regum, deinde milites no-
biles in catenis. Post hæc populus Samae-
nus ligatis manibus a tergo sequebantur eos
pedites Christianorum tradentes equos Re-
gum, et mulos, et mulas Ducum, et Prin-
cipum, et militem cum suis cellis optimis Labo-
ratis ex auro, et argento; deinde mulos, et
mulas, quos vocitant Azemillas, et Came-
los oneratos armis, et ex omnibus folijs, et
sic venerunt ante fores Ecclesie Sancte Ma-
riae ubi erat praesens Imperatrix Dña Beren-
garia uxor Imperatoris, et Obisepiscopus de
Lecanus Dominus Raymundus, et omnis Cle-
rus, et omnes milites Civitatis, et totus populus
qui venerat ad videndum miraculum, et victoriam
sed postquam viderunt Capita Regum Samae-
cenorum

Sanacenorum in summitate Salarum in
 quibus erant signa Regalia erecta, omnes mi-
 rati sunt, et intraverunt in Ecclesiam San-
 ctae Mariae cum gaudio magno cantantes, et dicen-
 tes. Te Deum Laudamus, Te Dominum
 confitemur usque in finem, et data benedictio-
 ne ab Archiepiscopo omnes abierunt in taberna-
 cula sua. Altera autem die summo mane
 Imperatrix Donna Berengaria, et Munio A-
 dephonii, et sui socij, miserunt nuntios Im-
 peratori, qui erat in Seebia. Dientes. Laedi-
 cit Imperatrix uxor tua Domino tuo Impe-
 ratori, et Munio Adephonii, quem Tolosanum
 Mactadem fecisti. Non habear ullam pigri-
 tam veniendi ad nos, neque facias ullam
 moram, sed veni Tolosum in domum tuam,
 et ibi videbis magna magnalia, et Victoriā,
 quam fecit Dominus tibi, et universo Regno
 tuo. Hoc audito Imperator magno gaudio ga-
 oritur, et festinus accendit in Tolosum
 et cum audisset Munio Adephonii, et sui vi-

Christi scij, quod Imperator venires Iste
tum, exierunt civitatem ei longe a civitate
et praebant ante illos vexilla Regalia, et in
summitate Galliarum suspensa capita Regum
et capita Ducum, et Principum ita suspensa
et milites Sarraceni captivi in casenis. Post
haec cetera gens Agarenorum ligatis manibus
a longe, et equi Regum, et muli, et mules
Principum, et militum, et omnia arma, et Asse
mille, et Cameli onerati multis spolijs. Sed
postquam Imperator vidit omnia haec, et capita
Regum suspensa in summitate Galliarum in
quibus erant vexilla Regalia stupescit, et
magnas gratias agens Domino Deo dixit.
Benedictus sis Dominus Deus omnium creator,
terribilis, et fortis, iustus, et misericors, qui solus
est Rex bonus, solus prestans, solus iustus
omnipotens, et aeternus, qui vos liberavit de
manu istorum Regum, et de manibus Sarrac
enorum, et qui me semper liberat de omni
malo, et tuos fideles, et eos peractis vene
runt

venerunt in civitatem in Palatii Regalibus,
 in primis datis ex omnibus Decimis Deco,
 et Ecclesia Sancta Maria. Deinde dederunt
 Imperatori quintam partem, cuius mos est
 Regum, et desuper vexilla Regalia, et equos
 Regum, et mulas, et alia plurimadmodum, et
 de communi separaverunt pretiosa dona, quae
 miserunt ad Sanctum Paulum Compell
 lanum. Cetera Munio Adolphoni, et sui socij
 more suo dividerunt inter se. Misit autem
 Munio Adolphoni suspendi capita Regum,
 et cetera. Capita Principum, et Ducum in Fir
 ma arce Tolosa, ut omnibus Christianis Mos
 biter, et Agarenis manifestum signum esset
 auxilij Dei. Transactis aliquot diebus
 Imperatrix misericordia magna mota iussit ca
 pita Regum deponi, et praecepit Iudaeis, et Sa
 maritanis medicis ea ungere, et myrrha, et alio,
 et involvi in pannis optimis, et mittere in
 archis Laboratis auro, et argento. Deinde
 Imperatrix Sarracenis misit ea in Cordubam

Reginis uxoris eorum Regum. Facta est
autem hæc Victoria a deo in hæc Anni
post milliesimam et mense Martio —

ES AVDITUM est in
domo Regis Iherusalimi, quod defuncti sunt Re-
ges, qui regnabant in terra Agarenorum,
ipse Rex contristatus est, et turbatus, et omnis
Regio illius cum illo, et convocans ad se om-
nes Principes Christianorum, quos secum ha-
bebat, et Morabiturum, et Arabum, scilicet
proprios Conciliarios, dixit ad eos. Quod mihi
datis concilium? quid faciam de terra Agare-
norum, quæ est sine Rege. Cui omnes pari-
ter responderunt, et dixerunt. Ecce Avu-
gamia presens est tuus fidelis amicus. Non
est melior huius, neque illius, deditque ei Prin-
cipatam Corduba, et Carmona, et Sibilis
et Granata, et omnem terram Agarenorum,
et dixit ei. Accipe aurum, et argentum abun-
dantius de thesauris meis, et vade in terram
Christianorum

Christianorum, et accipe vindictam Regum
fratrum nostrorum, qui occisi sunt, non parcat
gladius tuus ulli Regioni eorum, omnemque
urbem munitam et oppida subiugabis mi
hi, et tibi —

Eodem anno, quo supradicta bella a
Munione Adefhensi gestantur, Imperator
congregavit magna agmina militum, et pedi-
tum, et ballistorum, et castramentati sunt in
Toledo iuxta flumen quod dicitur Tagus.
Convocatis tandem Vni^{us}. duobus Ducibus
suis, scilicet Munione Adefhensi Ple-
tano Alcaide, et Martino Fernandi Alcaide
de Fita, et aliarum civitatum, dixitque
eis. Praestote populo huic, et terra, et praeide-
te in oppido quod dicitur Penna nigra ex
nomenbo Penna Christiana, et videte ne
forte veniant Morabites, et Agarenii, et mu-
niant Castellum quod dicitur Mora. Ipse
autem Imperator, et omnis exercitus ejus alij
in Regionem Corduba, et in diebus me

Meris, et succendit omnia sata, omneque arbori
res fructiferas, et vineas, et floretas, et silvas
fecit munda, misitque ignem in omnem terram
Corduba, et Camona, et Sibilis, et omnia illa
terra combusta est, et non remansit quidquam
nisi solummodo civitates munitae, et oppida,
fecitque magnas caedes, et maximas captivatio-
nes, et copiosas praedas.

In diebus autem quibus erat Imperator in
terra Corduba Farax Adabi Princeps de
Calabaria, et omnes Principes Moabitaram
et Agorenorum, qui erant in omnibus Civitatibus,
et oppidis usque in flumen, quod dicitur Guadal-
quivi congregati sunt in unum, et consilium
fecerunt, ut venient in terram Toliti, et mu-
niant Castellum quod dicitur Mora, et misse-
runt invidias super Munionem Adiphonii, et
eum occiderent, qui erant in Castello, quod
dicitur Pennanigra. Factum est autem in
die primo Kalend. mensis Augusti praedictus
Munio Toleranus Alcajdis, antequam ortus dies

74
exiit de oppradio Castello ipse et quadraginta
militis Toletani cum eo, reliquit ibi fouo suo Mar-
tino Fernandi ad Castellum. Ipse autem Mu-
nio Adephonsi, et sui socij, ascenderunt in Mon-
tana contra Calabram, ut viderent, et audirent
quidnam esset factum, et dum militis Toletani
Alcaydes ambularent. Tunc, et illic inueniunt
Virum Saracenum latitantem in quadam
spelunca, et comprehensum adduxerunt eum an-
te conspectum Toletani Alcaydis. Dixitque
ei Munio Adephonsi. Cujus es tu? vel
unde es? et quid pergis. Cui ait ei. Puer
Agarensis eorum servus Pharax Adali de
Calabara, et misit me Dominus meus,
ut explorarem te. Cui dixit Munio
Adephonsi. Vbi est Pharax Adali? Cui ille
respondit. Ecce post Pergamea sequitur me cum
magna multitudine militum, et pedum portans
secum Camelos, et mulos, et equos, et arinos
oneratos farina, et omnibus rebus que mandari
possunt, ut muniant Castellum, quod dicunt

Mora, et post ipsam multitudinem Pha-
rax Adali cum maxima multitudine Moa-
bitarum, et Agarenorum militum, et pe-
ditum, et Balliborum, quorum numerus est
fere quatuor millia, et venerunt, ut be in-
terferant, et ipsos, qui beum sunt si be possunt
in alio loco invenire. Et adhuc verbum e-
rat in ore illius; et ecce prima acies Sana-
cenorum supervenit, et Munio Adephoni, et
sui socij commiserunt cum eis praelium, et Sa-
cen Sanaeni victi sunt, et terga vertunt
et multi ex eis mortui sunt, et caecis figo-
runt suae, et illuc delinquentes in campo ma-
gna spolia. Post hoc Munio Adephoni
reversus est in Pennam nigram, et re-
bullio Mariano Fernandi omnia, quae fecer-
at illo die, et quasi Pharaux Adali vene-
bat cum magno exercitu ad bellandum cum
eis, et consilio accepto comederunt panem
et vinum, et Munio Adephoni, et Marti-
nus Fernandi, et omnes milites, qui cum eis
erant

exans paratis aciebus exierunt contra Samra-
 cenis, et mauerunt acies Paganorum paratas
 in puteos de Algodor. Unio autem certamine
 multi ceciderunt gladio ex his, et illis, et Mar-
 tinus Fernandi vulneratus est, et Samraceni dis-
 cesserunt a Christianis, et Christiani a Samra-
 cenis, et factum est magnum spaium inter acies
 Samracenorum, et Christianorum. Cognoscens
 autem Munio Adolphonsi, quia tempus cum
 non iurabat dixit Martino Fernandi, et
 Domine Martine discede a me, et omnes mi-
 lites tui, et vade in Pennam nigram, et di-
 ligenter custodi illud ne forte veniant Moabitis,
 et Agareni ex aduerso, et preoccupentur Caste-
 llum, et eris magnus eror in domo Populini nostri
 Imperatoris. Ego autem, et mei socij pugnabi-
 mus cum eis sicut eris voluntas in celo, sic
 fiet, et Martinus Fernandi, et omnes sui mi-
 lites reversi sunt in Castellam ad custodi-
 dum illud. Verum Munio Adolphonsi dixit
 cuidam suo puerigno filio uxoris sue, quem

ille in illo anno in die Pasche fecerat mi-
litem. Vade Ioliam in domum matris tuae
et curam illius Sabe, et filiorum meorum fra-
trum tuorum. Non placeat Deo, ut mater tua
uno die sis orbata de me, et de te. Tunc
ille miles. Dixit ei. Non vadam, sed mo-
nari tecum. Tunc iratus Munio Adephoni per-
currit eum cum cunctis Sabe, et ipse inuitus
plorans, et eiulans venit Ioliam. In illo hora
Moabites, et Agareni pugnabant adversum
Munionem, et sui socij, et ceciderunt mul-
ti vulnerati ex his, et illis. Postquam vidit
se Munio Adephoni, et suos socios multum
oppressos ascenderunt in quandam rupem, quae
vocatur Cenna Cerri, et consecuti sunt eum
Viri Sagittarij, et vulneratus est Ioliamus Mu-
nio vehementer a sagittarijs, et mortuus est
et omnes milites, qui cum eo erant mortui sunt.
Venit autem Pharaex Adeli, et amputavit caput
ejus et brachium dextrum, et humero, et manum
et pedem ejus dextrum cum tibia, et expoli-
avit

expoliavit eum armis, et truncum corpo-
 ris ejus involvit in lintheaminibus. Munio
 nis, et multa capita Christianorum militum
 procciderunt, et miserunt caput Munio-
 nis Adephonsi in Cordubam in domum uxo-
 ris ejus, et in Sibilam in domum Re-
 gis Arrenhera. Deinde transire in domum
 Regis Texuphimi, ut annuntiaritur in omnem
 terram Moabitaram, et Agarenorum brachi-
 um, et pedem Munionis Adephonsi, et ca-
 pita aliorum militum suspendebant super ex-
 celsam turrem, quae est super Calabram.
 Quod cum audirent Sabitarum Toleri quae-
 cumque fecerant Saraceni venerunt, et dele-
 runt corpus Munionis Adephonsi, et corpora
 sociorum ejus, et sepelierunt eos in cemen-
 terio Sanctae Mariae Toleri. Sed per multos
 dies multi Munionis Adephonsi cum ami-
 cis suis, et caetera viduae veniebant super
 sepulchrum Munionis Adephonsi, et plan-
 gebant planctum Suscomodi, et dicebant

O Munio Adaphoni nos docemus super te
sicut mulier, quae unicum amat maritum
ira tolerans civitas te diligebat, chryseus ha-
ui nunquam delinquit in bello, et salta-
tus nunquam redijt retrorsum; ens tuus
nunquam est reversus inanis. Voluit annun-
ciare mortem Marioni Adaphoni in Corda,
haec in Sibiria, neque annuntietis in domo
Regis Theuxipini, ne forte Sacorum filia
Morabianum, et Agarenorum filia exultent,
et contristentur filiae Volcanorum. Mor-
tuus est autem Munio Adaphoni, quem Aca-
dem Tolari satis nominavimus, et omnium viri-
bellatorum qui cum eo erant, pro peccato magno
quod fecit contra Deum, scilicet, quia occidit
suam filiam quam habebat legitime conjugis
quia tudebat cum quadam juvene, et non
fuit mixtus sua filia, sicut Dominus misce-
re non erat illi in omnibus malis quodum
qui faciebat, nec fuit memor mulieris de qua
Genesi in adulterio, quam Scribe, et Pharisei

Statuerunt

77
Statuentes ante Dominum voluerunt lapidare,
quibus et dixit Dominus. Qui veltrum sine
peccato est primus in illam lapidem mittat. Sed
Munio Adiphoii ploravit hoc peccatum cunctis
diebus vite sue, et voluit peregrinari Hierusalem.
Sed Raymundus Archenepiscopus Tolosanensis
Ecclesie, et ceteri Episcopi rogati ab Imperatore
ut non peregrinaretur, preceperunt ei prope
nitentia, ut semper debellaret Saracenos, sicut fe-
cit usquequo ab eis occisus est. Et dum illa
geruntur Imperator perculsata omni terra Cordu-
ba, et Carmene, et Sibila reversus est cum
magna victoria, et cum venisset circa Salave-
rum fuit Castra circa flumen Tugum in
illa planitie, et venerunt ad eum milites ci-
vitatis, et sui dispensatores, et ab eis audivit
ea, quae de Munione Adiphoii gestasunt
et multum factus est tristis, Vicarius autem
Comites, Principes, et Duci magnam tristitiam
in faciem Imperatoris omnes venerunt ad eum
et steterunt coram eo, et dixerunt ei. Domine

Imperator multi simili Munitionis Adphon
se, et Melioris sunt in Regno tuo. Fortuna,
quam Somines dixerunt Munioni Adphon
si tua fuit, et est, et erit cunctis diebus vita
tua, quia à Deo est missa tibi. Nullumq[ue]
vrum est fortunatus a Deo sicut tu. Im
perator Soc audiens considerabat dicta eorum,
et fere dimidia Sora tacitus respondit eis. Unus
quingues vestrum redeat in propria sua, et in
sequenti anno omnes vos, et tota milita Galle
tia, et Legiones, et Castella, et omnes milites,
et pedites de tota Extremadura mediato men
se Septembri omnes elate mecum in Tole
to. Hoc audito Ceveri sunt in sua propria.
Cum autem circulus anni volveretur, Soc
est in Ara Clxxxiii post millesimam
et in omni Septembri omnes Comites, et
Principes, et Dux Imperatoris unusquisq[ue]
cum sua militia, Schola Regalis, et omnes
Alcaydes milites, et pedites de tota Extrema
tura omnes venerunt Toleum. Post Soc Im
perator

Imperator Moors exercitum suum, et mi-
 nit ante faciem suam magnas Algaras in
 omnes Regiones Corduba, et Carbona, et
 Sibilis, et Granata, que destruxerunt
 totam terram Baeta, et Vobeta, totam
 Campaniam Corduba, et Sibilis, et per-
 venerunt ad fines Almerie, destruxe-
 runtque omnes vineas, et oliveta, et ficul-
 neas, et omnia pomaria incidunt, et combu-
 lerunt igni, et dederunt ignem in Urbibus
 eorum, et in Villis, et in Viculis, et mul-
 ta Castella eorum flamma combuserunt, ce-
 peruntque viros, et mulieres, et parvulos eorum,
 et magnam predam equorum, et equarum,
 et Camelorum, et mulorum, et asinorum,
 et Vacarum, et omnia pecora, aurum, et
 argentum, et omnia pretiosa que in domibus
 eorum erant, et cuncta suppellectilia, et quod
 quid habere poterant, et adduxerunt omnia
 supradicta ad Imperatorem in castris in te-
 rra Granata, et destructa est omnis Regio

Agarenorum ab Almeria usque in Ca
labradam, Neque remanserunt nisi pauca
fortissima civitates, et Oppida fortissima.

Post hoc Imperator, et omnis ex
ercitus ejus convulsus est. Tolerantiam portan
tes secum copiosas divitias, et cum magna
Victoria, et pace. Videntes ergo Principes
et Duces, et omnis populus Agarenorum
multiplicata mala, et Imperatorem; et ex
ercitum ejus per singulos annos applicare
ad fines eorum, et Tolerantiam. Ostendit Se
cibae de Arila, Salamance, et aliarum
civitatum quotidie destruere eorum terram
conjugati sunt in plateis, et in accubi
tis civitatum, et in Sinagogis, et dixe
runt. Quid facimus? quia non poterimus
sustinere bellum Imperatoris, et Quum ejus.
Respondit nonnulli eorum dicentes.
Moabitis molas terra comedunt, et porci
ones nostras, aurum, et argentum nobis
villunt, uxores nostras, et filios nostros opori
unt.

opprimunt. Pugnamus ergo contra eos, et occi-
 damus, eijciamusque dominium a nobis, quia
 non est nobis pars in domo Regis Theuxuphi-
 ni, nec Sareditas in filijs Abi, et Cami, et
 Iseph. Alij autem dicebant. Faciamus
 in primis pactum, et pacem cum Imperatore
 Legionis, et Chleti, et demum ei tributa Re-
 galia suis Patres nostri dederunt Patri-
 bus suis. Quid bonum visum est in oculis eo-
 rum, et ut essent parati in proelio contra
 Mavochinos. Deinde convergi in Synago-
 gis suis orabant perennes orationes Ma-
 fometis pseudo propheta eorum, ut adjuvaret
 captus, et actus eorum, et mittentis rega-
 rant Regem Zafadolam, et omne semen
 Regum Agarenorum, ut venirent, et be-
 llarent contra Mavochinos.

COINTRA

CLXXXII. Post millesimam, et in
 mense Octobris Masfometi Dux, qui erat

de semine Regio occidit omnes Moabites,
qui erant in Martula, et in omnibus finibus
ejus. Deinde illi, qui erant in Valen-
tia, et in Murcia, et in Lenda, et in Por-
toxa, et in alijs multis Castellis ab Aga-
renis in pugnam occisunt. Indibus illis Za-
fadola Rex, et omnes cives Corduba, et Iacon
et Ubeda, et Baeha, et Anduxer, Sibilis
et Granate, et Almeria, et illius Regionis, que
est circa mare Mediterraneum, usque in Ioleum
omnes commiserunt bellum cum Moabitibus, et cum
Avenjanis Duce eorum, et mortui sunt mul-
ta milia Moabitarum, et Agarenorum, et Aga-
reni prevaluerunt, et ejecerunt Avenjaniam
de Corduba, et omnes Moabitas, et de multis al-
ijs civitatibus, et oppidis; qui ejectus confedit
in tumulis excelsi Corduba, que nostra lingua
dicitur Alcazar, et in Almo dovar, et in Mon-
dor, et in Carbona, et in Sibilis. Sed omnes
Moabites qui evaserunt a gladio Agarenorum
fugerunt ad eum, et facti sunt illi in magnum
exercitum

80
firmamentum. Facta est autem magna cades et
perturbatio in omnem Terram Agarenorum, qua
huc non fuit ex illo die quo Agarenus transierunt
Mare Mediterraneum praecipitantes illam terram.

In illo Tempore erat quidam sacerdos in
Corduba secundum legem Maometi de se-
mine Agarenorum, nomen ejus Abisandi, et erat
dux super omnes homines qui morabantur in Cor-
duba; qui vocavit ad se Tarax Adali de Ca-
lavra, et omnes Maiores Corduba, et parentes
et amicos, et habuit cum eis consilium myste-
rii sui, ut Regem Zafadolum interficerent,
et ipse regnaret pro eo. Cui causa non latuit.
Regi Zafadole, et vocavit omnes suos fideles
militum, et pedites Christianos quos habebat in
comitatu suo, et exiit cum eis de Corduba, et
Tarax Adali cum eo, et dixit Rex Zafadole
Tarax Adali. Quia tu meus proditor esse voluisti,
ne tu ad id pertingere valeas conabor, et res-
piciens Christianos ait. Irruite in eum, et
interfice. Qui statim interfecerunt eum. Cui

occasione accepta Abesundi, et Cordubensis
voluerunt interficere Regem Zafadolum
et periecerunt eum, sed ille abiit in Iam
et inde in Granatam, et comisit multa pre-
lia cum Moabitibus, et cepit Civitates, et
oppida eorum, et Abesundi factus est Dux in
Corduba. Tunc Rex Zafadola misit
omnes Imperatores dicens. Terra Vexa, et
Baqa, et eorum oppida, non sunt obedire mihi,
neque dare tibi tributa. Quo audito Imperator
vocavit Comitem Malbrium, Eximionem, et
Contum, et cum his Maximum Fernandem, et
dixit eis. Ite et subjugate mihi, et Regem Za-
fadolum Baqam, et Vexam, et Iam, et om-
nes viros rebelles, et non parcas gladius vellet
ulli eorum. Illi autem abeuntes cum magno ex-
ercitu delinquerunt totam illam terram re-
bellem, et fecerunt magnas preda, et captivati-
ones. Sed postquam cives illius Regionis vi-
derunt se valde oppressos miserunt Legationem
Regi Zafadole dicentes. Veni libera nos
de manibus

de manibus Christianorum, et securi corruimus
 tibi. Qui statim venit cum magno exercitu.
 Quo relicto in castris Christianorum pacifice ve-
 nit ad castra eorum, et dixit Comitibus. Re-
 ddate mihi captivacionem, et gradam, quam
 fecistis, et ibi vobiscum ad Imperatorem, et
 quidquid mihi praeceperit Imperator, faciam. Cui
 Comites responderunt. Scitis tibi a nobis, quia
 tu missis nuntius Imperatori dicens. Vin Ve-
 te et Baeha, rebelles sunt mihi, et tibi, et nunc
 mitte exercitum qui destruat eos et Cenam nam.
 Et tunc tu, et Imperator nobis praecepit, ita
 nos fecimus. Quibus Lasadola respondit dicens.
 Si mihi non dederitis omnem captivacionem
 et gradam armatus pugnabo vobiscum. Cui Co-
 mites responderunt. Modo, et tempus, et hora,
 et protinus paratis aciebus commiserunt bellum,
 et ingratum est praelium nimis. Porro homo
 Agaroni terga vertentes videri sunt, et Rex
 Lasadola captus est in bello a militibus Comi-
 tum, quem tenentes, ut deducerent in ventoria

super venerunt milites quos dicunt Lardos
et cognoscentes interfecerunt eum. Hoc viden-
tes Comites nimirum constiterunt, et misse-
runt nuntios Imperatori, qui erat in Legionensi
Civitate Regia, qui nuntiarent ei omnia verba
belli. Ceterum postquam dixerunt. Amicus tu-
us Rex Zafadola mortuus est. Rex inimicum con-
stitutus dixit. Mundus ego sum a sanguine Za-
fadola amici mei, et cognoverunt omnes Chalda-
ni, et Samrueni ab Arabia quae est iuxta
flumen Jordanis usque ad mare Oceanum, quod
iniquator nunquam conscius extitit mortis Regis
Zafadola. Tunc Abisandi Dux Corduba non
potuit sustinere bellum Avengania, et Morabita-
rum et fugit ipse, et amici ejus, et cives ipsius
Civitatis receperunt eum. Persecutus est autem
eum Avengania, et Abedir Arduges, et fecit
machinas, et ballistas, et multa ingenia belli,
et similiter cepit pugnare contra Abisandi, et con-
tra eos qui eum eo erant in civitate; sed Abisand-
i postquam vidit se inimicum opprimum minis
nuntios

nuntios Imperatori dicens. Ecce Aengania, et
 omnes militia ejus obederunt me. Sed tu
 miserere mei secundum Misericordiam, et li-
 bera me, et secum veniam tibi ego, et amicum meum.
 Post verba audita nuntiorum Abesandi Im-
 perator vocavit ad se Fernandum Joannis Gl-
 delem amicum, et Ducem Limie, ipse qui au-
 xiliatus est Imperatori contra Theophrastum Regem
 Portugallensium in Lima et dixit ei Accipe
 de meo mililibus, quot, et quos volueris, et vade
 in Anduger, et tu et Abesandi retineat civita-
 tem usque quo ego vadam. Qui statim alij
 et cum eo magna turba milium, et intraverunt
 in Anduger, et Abesandi, et circa illius
 civitatis eo oris valde latati sunt. Sed Fer-
 nandus Joannis, et Christiani, qui cum eo erant
 et Abesandi, et sui multa bella cum Aengania
 etiam extra civitatem, et multi perierunt
 sine inde. Et dum ista bella gerantur in
 terra Agarenorum. Revertitur Dux populi
 Christiani, captivi, qui erant transmare in do-

"Mus"

Domo Regis Theoxuphimi mortuus est, et omnis
populus captivus Christianorum spargens pul-
verem, et lacrum super se, legebat, et dicebat.
O Domine Reverter Dux noster, scutum et
torus cur nos deris? aut quibus nos de-
solaveris? Mado invadunt nos Thul
muti, et occidunt nos, et uxores nostras, filios
pariter, et Rex Theoxuphimi, et omnis domus
ejus planxit super Revertor, et audivit Rex
Ethiopicus, cui nomen erat Abaelnomen, qui re-
gnabat in Clara montibus, et qui regnabat in
monte Colubae, et in Pugia super gentes, quae
vocantur Musmutor, et super alias multas na-
tiones quod mortuus esset Revertor Dux popu-
li Christiani captivi, qui contra eum quotidie be-
lum faciebat gaudio magno gavisus est, et statim
venit in finibus Regionis Regis Theoxuphimi, et
cum eo plerumque centum milia militum ballistarum
et peditum non erat numerus, cepit civitates
valde munitas, et oppida, occiditque multos Prin-
cipes, et Duces Christianorum, Moabitaram, et
Arabum

Arabum, fecitque alii cedes innumera-
 bilis. Virorum, Amuliorum, et parvulorum, et combu-
 rit omnem terram igni ubiqueque ambulavit.
 Post hac profectus Rex Muqmutorum direxit for-
 ciem suam, ut veniret in Civitatem Mamichi-
 norum. Sed postquam Rex Theuxiphinus audi-
 vit supradicta bella, nimio pavore perterritus est,
 et turbatus est ipse, et omnis Regio ejus cum illo,
 et congregati omnes Principes, et Duci Christiani-
 norum, qui erant secundi post Revorter, et
 Principes, et Duci Moabitaram, et Arabum
 et Magistratus populi, et omnem exercitum
 Regni sui, exivit obviam in pugnam Regi Muq-
 mutorum, et pugnaverunt per dies aliquos. Post-
 mo victus est Rex Theuxiphinus, et fugio, et
 intravit in quoddam Castellum. Persecutus
 est autem eum Rex Muqmutorum, et obse-
 dit eum in supradicto Castello, et misit for-
 tissimum ignem, quem vocant de Hadram
 in illam turrem cum ballistis et sagittis ubi se
 debat Rex Theuxiphinus, et combussit illam

tarim, et Rex Thoxuphimus crematus est
in illa, et multi Principes Christianorum
Moabitarum, et Arabum, et multam illa
militum, et peditum, quorum non fuit nu-
merus cremati sunt cum eo, et mortui sunt.
Facta est autem magna confusio in domo Re-
gis Ali, qualem non fuit ex illa die, quod Re-
ges Moabitarum ceperunt regnare trans mare.
Mortuo autem Rege Thoxuphino Rex Mus-
surum ascendit multa castella, et obti-
nuit omnem muritionem, et effregit mul-
tas civitates valde munitas, et opulentissimas
et pervenit in civitatem Manochimorum
et pugnavit contra civitatem, et fecit ibi ma-
gnas caedes, et cepit ibi ecclesiasticos, et mu-
nivit eos fortibus Vini, qui faciunt bellum in
civitate, omnesque qui potuit capere venien-
tes sibi tradidit igni ipsos, et uxores eorum,
et filios. Audivit autem Avergania, et
omnes Moabita, qui cum eo erant in Terra
Agorenorum, quod cecidisset Rex Tho-
xuphimus

Thexuphrus, et multi Principes, et Duces, qui
 cum eo erant, ex omni oratione, dioluse sunt ma-
 nus eorum, et corda. Agaveni vero letati sunt.
 Domus vero Imperatoris propter mortem Regis
 Thexuphreni non est contristata.

et Joannis Baptista in loco ubi prius fue-
 rat Synagoga sarkana constructa fuerat. Mor-
 tuus est autem Brugensis Episcopus in illa
 obsidione Imperator ibi adhuc permanente. Nec
 tamen est cessandum, a laude, et Sonore; qui ubi
 que famulos suos custodiens sua Legis inimicos pro-
 tegit, et ad nihilum redigit. Nondum im-
 perator Legionibus Imaulitarum tenet, ad huc
 in obsequio praefata civitatis commorantur. De-
 nuunt legati nobiles, et fauendi ad eum vene-
 runt. Tentant, ut suo somine ad destruendam
 Almam marinarum Laborum sedem, qui
 circumfusa maria, nunc subito egrum te-
 ra Barrensi, et terra Ascalonis, et Regionis
 Constantinopolitanorum, et Siciliae, et Bactinonen-
 sis, et nunc Graeciae, nunc Asiae, et Fracorum, et
 Portugaliae, et Galliae, vel Alburium pra-
 dar, captivos Christianos navibus ad portum e-
 fugiebant. Quo saepe repetendo inculcatis tandem
 ne in verbis sententiam disturbantur remora-
 ri videamur, acceptis ab Imperatore triginta

millibus Morabitanorum sese cum multis na-
vibus, viris, armis, ingenijs, sumptibusque opera-
tis asseponderunt, & Calend. Augustab.
terminum sui adventus, tam ipsi, quam Im-
perator poruerunt. Preterea misit Imperator
Legatum Annaldum Astoricensem Episcopum
ad Brachinorensem Consulem, et ad Ville-
mum Montis Perulani Dominum, ut pro sua-
rum animarum redemptione ad prefatum pira-
tarum nidum diuendum, omnes pariter Au-
gusti Kalendis adessent. Cui gaudio verbum
inscipientes sese cum Genuensibus adfuerunt polli-
ti sunt. Eodem vero anno, quod supradicta Victo-
ria Corduba a Deo facta est, gentes, quas vul-
go vocant Musumuros venerunt ex Africa
et transierunt mare Mediterraneum, et facto
magno ingenio bellando preoccupaverunt Sibi-
liam, et alias civitates, et oppida munita in-
circum, et a longe, et habitaverunt in eis,
et occiderunt nobiles ejus, et Christianos, quos
vocant Muscorabos, et Pudeos, qui ibi erant

ex antiquis Compribus, et acceperunt sibi a-
 xoru eorum, et domos, et divitias. Quo tem-
 pore multa millia militum, et pedum Chris-
 tianorum cum suo Episcopo, et cum magna par-
 te Clericorum qui fuerant de domo Regis illi,
 et filij ejus Hieronymi transierunt Mare, et
 venerunt Iohannem.

Nunc autem ad maiora conscendentes
 veribus ad removendum carminis variatione
 tadum, qui Duci, vel Francorum, vel Hispa-
 norum ad predestinatam obredionem venire
 dicere hoc modo disposuimus.

PREFATIO

De

Almaria

Rex pre, Rex fortis, cui soli manet ul-
 ma mortis.

Da nobis pacem, linguam prebeque loquacem

Ut tua fauunde, miranda canons, et abunde

Inclita Sanctorum describam bella Virorum
Doctores Veteres scripserunt praebit Regum
Scribere nos nostri debemus, et Imperatoris
Praebit famosa, quoniam non sunt ficticia
Optima Scriptori, si complacet Imperatori
Reddantur tunc, quod scribit bella futura
Dextra laborantis sperat pia dona Iuvantis
Et bellatoris donum petit omnia horis
Ergo quod elegi describam bella suburgi
Facta Paganorum, quia tunc gens multa Virorum

Convenire Duces Hispani, Francigenaeque
Per mare, per terras Maurorum bella requirunt.
Dux fuit Imperij cunctarum Rex Alebani
Hic Adolphus nomen tenet Imperatoris
Facta sequens Caroli, cui impetit equiparari
Gente suae parens, amorum viri coequales
Gloria bellorum gestorum par fuit horum
Exitit, est tecti Maurorum perima pectus
Quo mari, aut aethus non protegit, aut aethus
Nec parant virum mergi, vel ad aethera sursum
Suspendi

Suspendi vita scelerata fuit, quia vitta
 Non cognovere Dominum, merito perire
 Cum colunt Baalem non liberat illos
 Barbari gens talis tibi mis fuit exitialis
 Adorat menses, venturos nuntiat ens
 Non tulit impune quidquid mali feceras ante
 Muro maiores dirimis, nec ne minores
 Consumpsit bellis, non parcens, parva puellis.
 Cetera gens gladijs more videntis.
 Nec remanent teneri quicumque valent reperiri.
 Caelestis dira super Sos demittitur ira
 Ne nos longa mora turber, vel tardior Sora.
 Est opus incepti redeamus ad alba laborum
 Pontifices omnes Legionis, sive Plebi
 Exempto gladio, divino, corporeoque
 Erant maiores invitant, atque minores,
 Ut veniant cuncti fores ad praelia tuti
 Crimina perolvunt, voces ad sidera tollunt
 Mercedem vite spondent cunctisque utrisque
 Argenti dona promittunt, cumque corona
 Quidquid Sabent Mauri rursus promittitur auri

nocte

Contiguum clangor cantus fuit, et pius ardor
Nunc promittendo, nunc lingua rosisferando
Ut vix iam teneri possent a matre teneri
A canibus ceruus velut in sylvis agitaturs
Desiderat fontem limitem undique montes
Plebs Hispanorum sic praelia sacraeonorum
Exoptans, aequae nocte non dormit dieque
Tribu salutaris resonat per chymata mundi
Vos Almeria cunctis est agnita die.
Dulcius, ac nihil est per saecula consona vox est
Haec iuvenum cibum est, vetulorum gloria est.
Parvorum dux est, adolescentum pia lux est.
Contiguum lex est, Morabitur, ultima nex est
Francorum soror est Maurorum pessima mors est.
Lis Francis pax est manis, licet inextincta fax est
Hispanis ros est, bellantium denique mors est,
Argenti par est, auri promissio soror est.
Longa quae trux est bellandi gloria lux est.
Maius est mensis proceris Gallij, emsis
Precepta Jacobi primo dulcedine Sancti
Ut celi stelle, sic fulgeant spicula mille

Mille

Mille micant scuta, sunt arma potentior astra
 Est plebs armata, nam cuncta manus galeata
 Semi timuitus, & equorum nempe rugitus.
 Surdecunt montes, exsiccant undique fontes
 Amittit tellus pascendo florida cellas.
 Pulvere praemixtis viliscent Lamina Luna
 Splendor, et ethereus fuscatur lumine feni.
 Strenuus sane requiritur turbam Consul Ferdinando
 Regali cura moderando Gallia iura
 Imperatoris erat nati tutamine fulcas
 Hunc si videris fore Regem iam putavisses
 Gloriam regali fulget, simul, et comitali.
 Florida militum post hac Vrbis Legionis
 Portans vexilla prorumpit more Leonis
 Haec tenet Hispani totius culmina Regni
 Regali cura servatur Regia iura
 Ejus iudicio patriae Leges moderantur
 Illius auxilio fortissima bella parantur
 Ut Les de vincit animalia vigue decora
 Sic cunctas urbes, hoc vincit proso Sonore
 Lex fuit antiqua, sunt epi praelia prima

Sunt in Vexillis, et in armis Imperatoris
Mittit signa tutantia castra maligna
Auro horrentior quibus ad bella feruntur
Catus Maurorum visu prostratit horum
Ne valet in parvo consistere temtus auro
Ut Lupus urget oves maris, ut premit unda leones
Hic lux vitantes, sic proterit Ismaelitas,
Aula premo pie consultata voce Maria
Concedit rectorum venia pro pace piorum
Vellit extensis procedit flammineus ensis
Occupat, et tenam virtus fortissima totam
Gramina pascentur paleae sine fine toruntur
Hos Radimirus sequitur Comes ordine mirus
Prudens, et mitis Legioni cura salutis.
Firma praeclarus natus de semine Regum
Est Christo carus servans moderamina legum
In cunctis sociis iurum tenet Imperatoris
Per vigili cura, cui servit, mentemque benigna
Hos erat hic florum munitus, et ante bonorum
Aomis edretus plenus dulcedine totus
Consilio pollens, iusto moderamine fulgens
Pontificis

"more

Pontifici omnes præcellit in ordine Legum
 Exuperatque parum tutinando caumina Regum
 Quid diem plebs? superat omnes cura iura
 Non Comiti tali pignatur quis famulari
 Consule cum tanto Legio fera bella requirit
 Irruit interea non ultimus impiger Astur
 Hæc gens exora nulli manet, aut tædiosa
 Tellus atque mare nunquam valet vos superare
 Viribus est fortis, trepidans non pocula mortis
 Aspectu pulchra spernit postrema sepulchra
 Bellandi facili, venandi, nec minus apta
 Rimatur montes, agnovit, et ordine fontem,
 Ut terra glebas, sic Ponti despicit undas
 Vinitur à nullo, quodquid cernit superando
 Hæc Salvatoris deprecans omnibus foris
 Auxilium tumidas equitando devertit veredas
 Et socijs alijs expansis iungitur alijs
 Dux fuit illustris istis Petrus Adolphoni
 Nondum consulerat mentis tamen omnibus est per
 Est nulli onustus, in cunctis extat Sonestus
 Fulget Sonestare, superatque parum prohibere

Puleher, ut Abalon virtute potens quasi Saron
Instructisque bonis documenta tenet Salomonis
In reditu factus Consul, sic Consuli actus
Optinuit Meritis magnis Dignatus Honore
Inter consorsu veneratur ab Imperatore,
Regalique pia fulgens uxore Maria
Nota fuit Comitum merito fuit Comitissa
Gemmae gentis, sic ont per secula perennis.
Est hoc Castellae procedunt spicula mille
Summi cives per secula longa potentes
Illorum castra fulgent, caeli velut astra
Auro fulgebant, argentea vasa ferebant.
Non est paupertas in eis, sed magna facultas.
Nullus mendiculus, nec debilis, aut male tardus,
Sunt fortes cuncti, sunt in certamine tuti
Carres, & Vina sunt in Castris inopia
Copia frumenti das omni sponte petenti
Armorum tanta Stellarum lumina quanta
Sunt et equi multi feno, reupane suffulti
Illorum lingua resonat quasi tympano triba
Sunt nimis alati, sunt divitijs delatati

Castellae

Castella viros per secula furem rebelles
 Inelucta Castella sitiens saevissima bella
 Vix cuiquam Regum voluit submittere colum
 Indomitæ vixit cæli lux quamdiu loricis
 Hanc cunctis omni domuit tot Imperatoris
 Solum Castellam domitarit sicut arellam
 Ponens indomito Legis nova fœdera collo
 In virtute sua durans tamen inviolata
 Fortis Castella procedit ad intima bella
 Velis erectis pavor oritur Ismaelitis.
 Quos velut evenit res postea muro peremit
 Innumabilis, insuperabilis, et sine cura
 Extrematura prænoscent cuncta futura
 Augurio docta, quod erat mala gens peritura
 Visi tot signis, audaces incitant illi
 Si cæli stellæ turbati, vel maris undas,
 Si pluvie guttas, camporum nec non, et verbas
 Ordine quis novet populum numerare valeret
 Vinea bibens multa lægo cum pane suffulta
 Ferre valet pondus altatis despiciet ætus
 Opem hoc tenem, vel innumerosa locusta

Calum, sive mare non sufficit sorsatiare
Dirumpiant montes exsiccet ordine fontes
Quando consurgunt calorum lumina tollunt
Gens fera, gens fortis, metuens non pocula mortis
Pontius illa Comus regit agmina nobili salta
Virtus Samsonis erat sui gladius Gedeonis
Compar erat Tonata praeclarus uti Jesu Nave
Gentis erat Pector, sicut fortissimus Hector
Dapilis, et verax velut insuperabilis Ajax
Non cuiquam cedit, nunquam bellando recedit
Non vertit dorsum nunquam fugit ille retro sum
Immemor uxoris cum pugnatur, vel amoris
Paria spernuntur certamina quando geruntur.
Spernuntur mensae plus gaudet dum feni ente
Dum quiescit austa, mala gens prostermitur salta
Hic nunquam mortuus tollerat certaminis altus
Dextra feni fortis, resonat vox stormitus hostis
Cum dat consilium Documenta tenet Salomonis
Pro felici enses mutat, numerandoque menses
Ereos ipse parat per se sua vina propinat
Militibus lavit dum tollitur somnia Cassi

Mauris

91
Mauri est pestis, fuit Viri postea testis
Pontius hic Consul gloriæ gliscit magis exul
Temperet bellandi quam loquar ense potiori
Pro merito tali semper plaus Imperatori
Pro victis bellis vitantur munere Reges
Omniaque Regna domitat virtute superna
Lungitur his cunctis Ferdinandus, et ipse Joannis
Militia clarus, bello nunquam superatus
Rex Portugali metuebat eos superari
Campo fulgentem cum vidit bella gerentem
Nam quis timebat cultum, vel quo veniebat,
Cunctos timebat, cunctos semel ense premebat
Nemo manet sella cominus sua quem ferit Falx
Sapiens hinc bellis Mauros denique acerbis
Nec dubitavit eos paucis invadere multos
Non cuncti fugiunt Ferdinandi, qui fides noscunt
Adfuit aut laeto bello generosa propago
Et natus multos peperit tibi iuncta virago
Qui bene patrinant Agathonos enseque truncant
Securus tales pater est, qui commoret enses
Hunc bello nota sequebatur Lymia tota

Extremi populos sibi gaudet iungere multos
 Militibus tantis gratulatur Rex quoniam ceptis,
 Magnificusq; Virum suscepit in ordine mirum
 Alvarus ecce nunc Roderici filius alti
 Instulit hic Letum multis, tenuitque Sotolum
 Et Pater in nato laudatur natus, et ipso
 Fortis ait ille fuit, nec nati gloria cedit
 Parte Patris magnus natus, sed pollet aus plus
 Cognitus est omnibus est avus Alvarus ante probitatis
 Nec minus hostibus extitit impius urbi comitatus
 Audio sic diu quod et Alvarus ille Fannici
 Ismaelitarum gentes domuit, nec eorum
 Oppida, vel tunc potuerunt resistere fortis
 Fortia frangebatur, sic fortis ille premebat
 Tempore Rollani, si tantum Alvarus eret
 Post Obiverum facior sine crimine verum
 Sub iuga Francorum fuerat gens Agarenorum
 Nec totis eam iacuisent morte perempti
 Nullaq; sub celo melior fuit Gallia serena
 Ipse Rodericus meo Cide saepe vocatus
 De quo cantatur quod ab hostibus nunquam superatur

" potum
 "

Qui domuit Mauros Comites domuit quoque nostros
 Hinc extollebat se laude minore ferebat
 Sed fateri verum quod villet nulla diuina
 Meo Cidi primus fuit Alvarus, atque secundus
 Morte Roderici Valentia planxit amicum
 Nec valuit Virili famulis ea plus retineri
 Alvarum te plorant juvenes, Lachrymisq; decorant
 Quos bene Nutriti quibus et prius arma dedisti
 Virili paratos, firmas certamine magnos
 Talibus ac tantis tractus patribus generis
 Alvarus ecce finis Mauros quoniam partus odit
 Navia dat vires, Mons niger dat quoque plures
 Terraque Lucenii munimina praestitit ensis,
 Nec defunt equites tribuit quia plurima vires
 Omnibus imbuendis, et sumptibus aere paratis
 Mulos conscendunt, et equi vacui quoque pergunt
 Quos pueri ducunt, Gumeni qui scuta reponunt,
 Tamque propinquabant Castris, fumorum videbant
 Pulveream nebulam terram comprescendere totam
 Rex vidit, et Etam iussit conscendere scholam
 Magnaeque viros sui demum suscipit illos

Natus Fernandi domibus iubet arma revelli
Marsinus dictus magnos dabit ictus
Huius gaudet Titus, quoniam dominatur in ista
In vultu niveus membris, et corpore Laurus
Formosus facti probus est, et cura cohortis
Diffugiunt Mauri, cum voce tonat parvulus
Hic pulcherrimis pulchris armis armavit Ephebor,
Cithaque Martini turba resonat iuvenili
Ite mortem spernunt, audaces sic quoque sequuntur
Plus gaudent bello, quam gaudet amicus amico
Vexillis altis intrant tentoria Regis
Horantes ad bella Ducis. Cur estis hic pigritantes,
Altera post dicta, quae iurant non fore ficta
Cuncti descendunt Regem simul ordine quorunt,
Atq. genu flexo bone Rex dixit valeto
Sicque sedent praeis tandem. Audire novellus
Nolo sic oblitus Comes inelytus Ermo godus
Inter comites micat hic quasi stella cohortes
Est Samacemi est charus Chruschibique
Si possum fieri natus valet equiparari.
Regibus exceptis hic armis more receptis

Cum

Cum vinctus Dei frater multo comitatu
 Ad pugnam venit quo plures ense peremit
 Tardius ad bellum Gutemius, et Fredinandi
 Non venit, est Regis quoniam tutamine fretus
 Sanius est nobis qui filius Imperatoris,
 Cum primum natus tui tradideri ille docendus
 Nutrit eum chara, quem vult omnes superare
 Concors maiorum Gutemius extat ^usonorum
 Ipse celeratim properans ad proelia pergit,
 Ad bellum properat Regaliaque signa portat
 Laxatus locis charus gener Imperatoris
 Nomine Gloria, sed Campislonia tota
 Iungitur Alava Navarra fulget, et ense
 Omnibus his fultus gaudet certamine tutus
 Ramiri natus Regi, si postea vincat
 Hisque in adventum gaudens Hispania tota
 Suscipit ut Dominum, nam res fore Regi gratum
 Regibus aut diffat, sed es forte turbine compor.
 Talibus auxiliis implentur Regia Castra,
 Talibus, ac tantis Hispania fulta columinis
 Erectis signis Indugens occupat oras

Primis Andagar degustant vina doloris
Augusti imman circumdatur Imperatoris
Sternitur hoc Caltrum sed et Virgi sternitur ipsum
Clamat et ad Baalim, Baalim succedat ad illa
Denegat auxilium quia non valet his dare nullum
Sic per tres menses amittunt ordine menses
Sternunt cuncta fuerant que parva labore
Viribus exhaustis, consumptis omnibus esis,
Ibi deusque datus, iam pauci fœdera querunt
Vivore cum nequeunt Regi sua se quoque reddunt
Redditur, et Bonos Castellum nobile quoddam
Incluta Baiona sperant non sperare corona
Redditur mutis vexillis Imperatoris
Nobili Urbis alia, que fertur voce Baeta
Viri tot signis magno concussa timore
Deposito proprio collum submitte timore
Et gaudet recti, cum non vultis rebellis
Cetera Castella Mauri, quae sunt ea circa
Omnia cum reddunt, vitam pro munere possunt
Vita concessa, recreant sua corpora fessa
Orbis his cunctis Renuis praeparatur armis

Consul

94
Consul Mannique Christi confectus amicus
Complacuit cunctis & lauit simul Imperatori
Ut Sarraenis fulgeret Christiisque
Fama praeclarus cunctis erat, ipseque chorus
Dapili, et largus, nulli pericula parvus
Armis pollebat mentem sapientis habebat
Bello gaudēbat, belli documenta tenebat
Hi participabat in cunctis, quae faciebat
Larenis Petrus Consul Pater extitit suus
Cui texit propriam per saecula plurima tentum
Natus, et in cunctis sequitur vestigia Patris
Primario flore, sed ob hoc ditatus honore
Atque nunc more veneratur ab Imperatore
Legis erat testis Maunorum perima pectus
Omnibus exceptis, quae diximus, atque peractis
Semper consumpto praeconum more parentum
Cum palma redeunt oves ad mania patrum
Exceptis paucis, tenet hos solertia Regis.
Augusti nequa fecerat cum nuntia clara
Per mare Francorum veniunt multi, red amara
Atque salutate pro moribus Imperatore

Nuncia sic fatus ortus gloria Regni
O decus egregium Francorum. silva iuventus
Expansis velis, vos clara voce salutat
Ad maris, et ingas armato Milite ferat
Vestor cognatus uti promissit Raymundus
Hostes adversum properat nimium furibundus
Et gens Pisana venit infimul, et Genuana
Dux Desullanus Willemus in ordine magnus
Nos requirit iuxta celsa fortique carina
Sunt omnis armati sunt ad feda bella parati
Sunt memores pacti prout non denique nacti
Adversum Mauros lapides portans quoque duos
Mille rate diuunt, et tandem iam fore diuunt
Armis, et pictis ornati diuibus efecis
Auro rapto certabunt agmine facto
Et nostros Hostes mactabant nempe libentes
Indiget auxilio nullius turbare nulla
Si sperint verba presenti Duce suffulta
Nuncia, ut talia sic tauerunt.
Talibus auditis videt mens Imperatoris
Sed trepidant fortis sub tali voce cohortes

Proximus

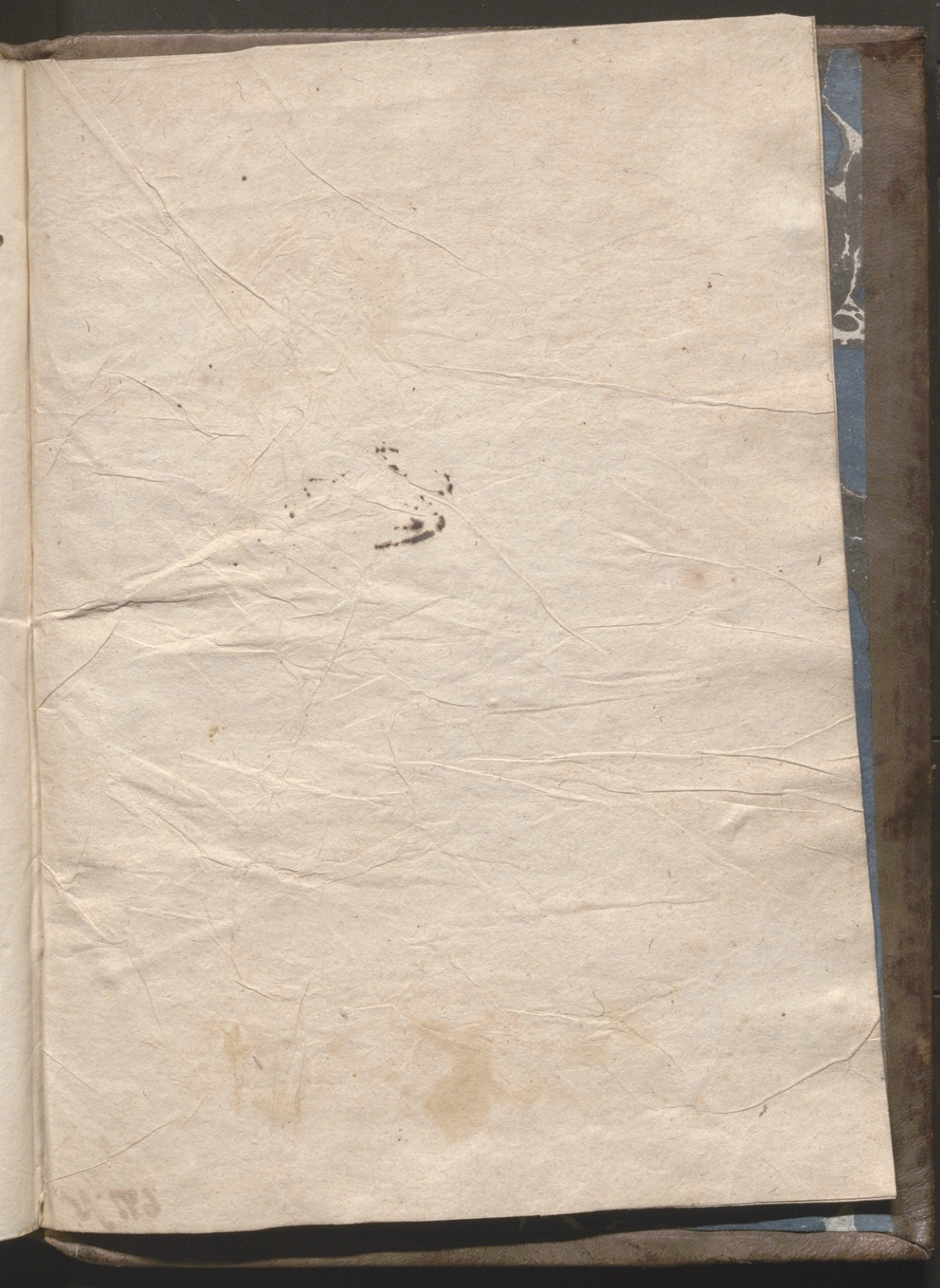
Proximus ad socium Lachrymis sic facit amicum
 Etque modo bella, belli sunt undique mixta
 Nuncia sunt cara Regi nobis, sed amara
 Undique sunt populi in itinere quasi populi
 Est via longa nimis diveris confusa spinis
 Potus, sive cibus in sacis non manet ullus
 Partibus è cunctis sequitur nos bellius ensis
 Heulux argenti cari, fulvorum talenti
 Non eris nobis utinam collata sinibus
 Aureo pro parvo gladijs moriemur in ævo
 Et plaudent alij uxores nempe maritis
 Et nati flebunt, alij cum lecta tenebunt
 Et carnes nobis volucres celi laudabunt
 Inter Pontifici præsentis Africanensis
 Hoc cernens Pænel, cujus miat ineluctus ensis
 Plurquam comites confortans voce cohortes
 Alloquitur gentem iam profus defICIENTem
 Vocibus, et dextra sunt magna silentia facta
 Prællat in excelsis celorum gloria Divis
 Pax sis, et interis genti Domino famulanti,
 Nunc opus, ut quisque bene consistatur, et agat

Et dulces portas Paradisi noceat aperta
Credite quapro Deo Deus est profecto Deorum
Nec non cunctorum Dominus manet hic Dominorum
Cui fuit letus nobis miracula solus
Constant, & celi - -

¶ Deerat in exemplari finis

91

671 N

